

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ESBJERG KOMMUNE
SKOLEVÆSENET

SKOLEÅRET 1964—65

ESBJERG KOMMUNE
SKOLEVÆSENET

Beretning

for skoleåret 1. august 1964 — 31. juli 1965

Ved skoledirektør
N. P. ANDERSEN

Indholdsfortegnelse.

Administration, ledelse og tilsyn:

Skolekommissionen	3
Byrådets skoleudvalg	3
Skolenævnet for Veldbæk skole	3
Skolevæsenets administration... ..	3
De kommunale skoler	4
Lærerrådene	5
Skolelægeinstitutionen	5
Skoletandklinikkerne	5
Skolevæsenets kontor	6
Fagkonsulenter	6
Fælleslærerrådet	6
Skolepsykologisk kontor	6
Skolevæsenets socialrådgiver	6
Rendbjergghjemmet	7
Feriekolonien i Sønderho	7
Feriekolonien i Rendbjerg	7
Feriekolonien i Stenderup Hage	7
Skolebespisningen	7
Skolevæsenets filmotek	7
Skolevæsenets tilsyn m. filmapp. m. v.	7
Fortsettelsesskolerne	7
Ungdomsnævnet for Esbjerg købstad	7
Ungdomsudvalget	7
Aftenskoleudvalget	7
Forældreforeninger	7
Ribe amts skolecentraler	8

<i>Efterskrift</i>	88
--------------------------	----

Elever:

Skolesøgende og undervisnings- pligtige børn i Esbjerg	27
Klassetal og børnetal	28
Elevforsømmelser	29
Elevunderstøttelser	30

Lærerpersonalet:

Normering	20
Til- og afgang i lærerpersonalet	20
Lærerpersonalets fraværelse	21
Jubilæer	21
Møder	21
Esbjerg lærerforenings kursus	22
Lærernes videreuddannelse	22
Studierejser til venskabsbyer	23

Regnskabsoversigt:

Udgifter til skolevæsenet	85
Den gennemsnitlige udgift pr. barn og pr. indbygger	87

Samarbejdende organer:

Børnebibliotekerne	70
Skolespareafdelingen	73
Esbjerg og omegns skolebio	73
Esbjerg og omegns skolescene	73
Fortsettelsesskolerne m. v.	74
Esbjerg kvindeforeningers bør- neparkering	81
Esbjerg årskursus for lærere	81
Esbjerg Musikhøjskole	82
Friluftsbadene	84
Sydjysk ungdomskostskole, Holsted	85

Skolevæsenets fritidsvirksom- heder

Skolehaverne	64
Svømning	65
Sang om musik	67

Sundhed:

Skolesundhedsplejen	43
Tuberkuloseundersøgelsen	46
Skoletandplejen	46
Det skolepsykologiske arbejde ..	47
Tunghørekonsulenten	52
Talekonsulenten	54
Rendbjergghjemmet	55
Skolebespisningen	56
Frirejser på statsbanerne	57
Feriekolonier	57

Undervisning:

Årsprøve og eksaminer	30
Udsendelse af lejrskoleklasser ..	33
Skoleidrætsstævnet	33
Skolesvømmestævnet	34
Færdselslære	35
Assistenter ved sprogunder- visningen	36
Erhvervsvejledningen	36
Skolebotanisk have	37
Esbjerg skolevæsenets filmotek ...	37
Skoleradio — båndcentral	37
Skolefjernsyn	38
Udveksling med venskabsbyer ..	39

Undervisningslokaler:

Antal undervisningslokaler	8
Bygnings- og inventararbejder ...	8
Udlån af lokaler	12
Begivenheder i skolernes liv ...	13

Administration, ledelse og tilsyn

pr. 1. april 1965.

Skolekommissionen:

Fuldmægtig Wiggo Magnussen, formand.	}	Forretningsudvalg
Konstruktør Richardt Gram, næstformand (J. + Vdb.).		
Gartner Ankjær Gregersen.		
Overportør Alfred K. Nielsen.		
Arbejdsmand Ove Kristensen.		
Stadioninspektør Aksel Madsen.		
Fru Margit Schroll.		
Gårdejer Verner Jessen.		
Bibliotekar Per Deskov.		
Fuldmægtig cand. jur. fru Else Flebo (B.).		
Kontorbestyrer Harly Bertelsen (D. + Ø.).		
Fru Helene Sonne (Gb. + R.).		
Pedel Victor Mølsted (Gr.).		
Bestyrer Poul Schnack Pedersen (Sp.).		
Fru Grethe Kodal (St. + V.).		

Byrådets skoleudvalg:

Advokat Torben Permin, formand.
 Fuldmægtig Wiggo Magnussen, næstformand.
 Fagforeningsformand fru Marie Rasmussen.
 Lærer Rasmus Bebe.
 Skoleinspektør Ahlmann Nielsen.

Skolenævnet for Veldbæk skole:

Landmand Gustav Lykke, Måde.
 Landmand Ejnar Madsen, Tourup.
 Fru Eline Carlsen, Nourup.
 Fru Viola Jensen, Uglvig.
 Arbejdsmand Ove Kristensen (valgt af skolekommissionen).

Skolevæsenets administration:

N. P. Andersen, skoledirektør.
 Peter Vedde, pæd. konsulent.
 M. Skov Nielsen, ekspeditionssekretær.
 Frk. Dagmar Jensen, fuldmægtig.
 Frk. Karen Marie Petersen, overassistent.
 Jørgen Frandsen, kommuneassistent.
 Fru Birgit Andersen, kommuneassistent.
 Fru Elfrida Høyer-Nielsen, kontorist.
 Fru Elin R. Rasmussen, kontorist.
 Hardy Olesen, kontorelev.

De kommunale skoler:

Skolens navn	Skoleinspektører (Træffes kl. 13-14 undt. lørdag)	Viceinspektører
Boldesager skole (B)	P. Kromann, tlf. 2 81 76, priv. 2 37 52	Valther Pedersen K. Bjørholm P. Vedde
Danmarksgades skole (D) m. Anneksskolen	Carl Dirks, tlf. 2 08 87, priv. 2 61 21	Egon Skou Frk. Maren Hansen
Gammelby skole (Gb.)	Sv. Eg Løkkegaard, tlf. 2 15 92, priv. 2 47 30	Henning Hjuler (til 1/8 1965) Fru Maren Madsen Kn. Bækgaard (fra 1/9 1965)
Grådybskolen (Gr.) m. Grådybpavillonen	John Jensen, tlf. 2 33 62, priv. 2 08 54 tlf. 2 95 14	Ejvin Lau Ingv. Schultz E. Bøgh Hansen
Jerne skole (J)	Ahlmann Nielsen, tlf. 2 17 36, priv. 2 28 66	G. Carlsen Bent Madsen
Præstegårdsskolen (Pr.) (fra 1/9 1965)	Henning Hjuler (fra 1/8 1965) tlf. 2 58 93, priv. 2 41 06	
Rørkjær skole (R)	Magne Astrup, tlf. 2 21 63, priv. 2 95 36	J. Holmberg Kr. Fr. Larsen Arne Jørgensen
Spangsbjergskolen (Sp.) m. Fuglebakkeskolen	Henry Jakobsen, tlf. 2 58 92, priv. 2 24 25 tlf. 2 58 93	H. Rode Petersen Frk. K. Mosegaard Mikkel
Stormgades skole (St.)	Sv. A. Werborg, tlf. 2 02 89, priv. 2 19 45	Frk. Kristiane Sørensen Viggo Nielsen
Vestre skole (V) m. Vesterhavsskolen	Frk. Karen Marie Nielsen, tlf. 2 03 95, priv. 2 20 36 tlf. 2 39 13	Vilh. Christensen Niels Nøhr
Østre skole (Ø) m. Østergade 71	Hans L. Obling tlf. 2 03 08, priv. 2 47 18	Hans Toft Richard Møller
Veldbæk skole (Vdb.)	Førstelærer Axel Knudsen tlf. 2 43 84	

Skoletandlæger	Skolelæger og skolesundhedsplejersker	Lærerrådsformænd	Pedeller
retandl. fru Harriet Kjærd, tlf. 2 36 99	Tage Østergaard Frk. Helga Christensen, tlf. 2 68 82 (under orloven vikarierer fru A. Stürup)	Overlærer K. Bækgaard Knudsen Børge Christensen (fra 1/9 1965)	F. Wobeser
retandl. P. Caspersen, tlf. 2 10 20 retandl. Kjeld Thomsen retandl. fru Agnete Møller sen	L. M. Jakobsen Frk. Warla Østbirk, tlf. 2 80 43	Overlærer fru Inga Vedde	Herluf Mathiesen E. Starup Jensen
retandl. fru Ingeborg Hansen, tlf. 2 94 48	Tage Østergaard (1/10 1964) Frk. Anna Justesen, tlf. 2 94 48	Viceinspektør Henning Hjuler Ib Nielsen (fra 1/7 1965)	C. R. Ekmann (fra 16/3 1965)
retandl. fru Lidia Redlich, 2 30 37	L. M. Jakobsen Frk. B. Bækgaard Knudsen, tlf. 2 47 81	Lærer Carlo Thorstensen	Jeppe Lund Vilh. Kjærgaard
retandl. fru Johanne Spag-tlf. 2 72 71	Tage Østergaard Frk. Helga Christensen (under orloven vikarierer fru A. Stürup) Frk. Ellen Degn, tlf. 2 72 70	Viceinspektør G. Carlsen	A. Schmidt
			J. Nielsen (fra 1/7 1965)
delingstandl. fru Sigrid Bergersen, tlf. 2 34 59	Tage Østergaard Frk. Ellen Degn, tlf. 2 34 59	Lærer Aage Hilmer Sørensen	O. Svendsen H. Andersen (fra 1/9 1964)
netandl. fru Tove Mikkelsen 2 72 76	L. M. Jakobsen Frk. B. Bækgaard Knudsen, tlf. 2 72 75	Lærer Gunner Svinkløv	Axel Nielsen K. L. Palm
netandl. fru Lone Winding, 2 38 79	L. M. Jakobsen Frk. Beate Hansen, tlf. 2 35 89	Konsulent Viggo Birch	J. Nielsen Kr. Kristensen (fra 16/7 1965)
	L. M. Jakobsen Frk. Beate Hansen, tlf. 2 35 95	Lærer Rasmus Bebe	C. B. Christiansen Vilh. Kjærgaard
	Tage Østergaard Frk. Anna Justesen, tlf. 2 35 88	Viceinspektør fru C. Bork	P. Rasmussen
	L. M. Jakobsen Frk. Warla Østbirk		H. K. Stokholm Bjarne Sejerup (fra 1/4 1965)
	Specialister: Overl., dr. med. C. E. Tarnowski, Spangsbjerg Hospital. Røntgengenneml., tlf. 2 43 90. Overl. S. Fr. Nielsen. Høreundersøgelser.		

Skolevæsenets kontor:

Kongensgade 34².

Telefon 2 40 33.

Skoledirektøren	lokal 340	priv. 2 11 13
Ekspeditionssekretæren	» 341	priv. 2 37 26
Fuldmægtigen	» 342	
Ekspeditionen og skrivestuen	» 343	
Båndcentralen	» 364	
Bogholderiet	» 365	

Skoledirektøren træffes skoledage kl. 14-15 undt. lørdag (privat: Havnegade 83).

Pædagogisk konsulent P. Vedde træffes som regel kl. 14-15, lokal 345. Ekspedition kl. 9-15, torsdag 9-18, lørdag lukket. Vikaranvisning dog fra kl. 7,30, tlf. 2 45 89 (også lørdag).

Skolevæsenets socialrådgiver:

Fru Irene Christiansen, Kongensgade 34², tlf. 2 40 22. Træffetid kl. 8-9 — undtagen lørdag — kl. 13-14.

Fagkonsulenter:

Sang- og musikkonsulent Viggo Birch, Stormgades skole, tlf. 2 44 60.
Skolebibliotekskonsulent Mogens Kruse Hansen, Grådybskolen, tlf. 3 08 36.

Fælleslærerrådet:

Formand: Viceinspektør Niels Nøhr, Vestre skole.

Skolepsykologisk kontor:

Kronprinsensgade 33.

Tlf. 2 68 44 og 2 65 54.

Ledende konsulent for specialundervisningen: cand. psych. Niels Jørgen Bisgaard.

Konsulent for specialundervisningen: Charles Jakobsen.

» » » Gorm Hadrup (udnævnt pr. 1.8.64).

» » » Jørgen Gregersen (udnævnt pr. 1.11.64).

Klinisk psykolog, cand. psych. Inger Matthiessen (fratrådt 1.4.65).

Psykiatrisk konsulent: Reserveløge fru Bodil Hertz, Vester Vedsted.

Talekonsulent: Henning Maigaard Hansen.

Tunghørkonsulent: Oluf Schultz, Anneksskolen, tlf. 2 80 23.

Kontormedhjælp: Kontorist fru Birthe Jessen.

Kontorist fru Dorit Pedersen (tiltrådt juni 1965).

Rendbjerghjemmet pr. Egersund:
(Observationshjem).

Forstander Hans Novrup, tlf. Gråsten (046) 5 17 56.

Feriekolonien i Sønderho, Fanø:

Åben i tiden 1. maj—30. sept., tlf. (051) 6 40 16.

Feriekolonien og lejrskolehjemmet Rendbjerg pr. Egersund:

Åben i tiden 1. maj—30. sept., tlf. Gråsten (046) 5 16 34.

Feriekolonien og lejrskolehjemmet i Stenderup Hage
pr. Varmark:

Åben i tiden 1. maj—30. sept., tlf. (055) 7 51 11 Sdr. Stenderup 129.

Skolebespisningen:

Skolebespisningskøkkenet, Aldershvile Allé 2, tlf. 2 43 78.
Hovmester Erik Olsen.

Skolevæsenets filmotek:

Overlærer H. Selmer Krogh, Stormgades skole.

Skolevæsenets tilsyn m. filmapp. m. v.:

Lærer R. Viig Pedersen, Stormgades skole.

Fortsættelsesskolerne:

Kontor: Rørkjær skole, 2. sal, i hovedbygningen, tlf. 2 47 37.
Skoleinspektør Henry Mogensen. Træffetid 13-14, undtagen lørdag.
Tlf. privat 2 46 40.

Ungdomsnævnet for Esbjerg købstad:

Formand: fuldmægtig Wiggo Magnussen.

Ungdomsskoleudvalget:

Formand: fuldmægtig Wiggo Magnussen.

Aftenskoleudvalget:

Formand: skoleinspektør frk. K. M. Nielsen.

Forældreforeninger:

Formænd:

Boldesager skole: Holger Sigård, Dortheasvej 19.
Jerne skole: Richardt Gram, Mimers Allé 16

Rørkjær skole: Svend Ahlburg, Ewalds Allé 45.
 Spangsbjergskolen: A. H. Cramer, Højvangs Tværvæg 9.
 Stormgades skole: O. A. Bach, Rolfsgade 91.
 Vestre skole: H. C. Jensen, Spangsberggade 26.

Ribe amts skolecentraler:

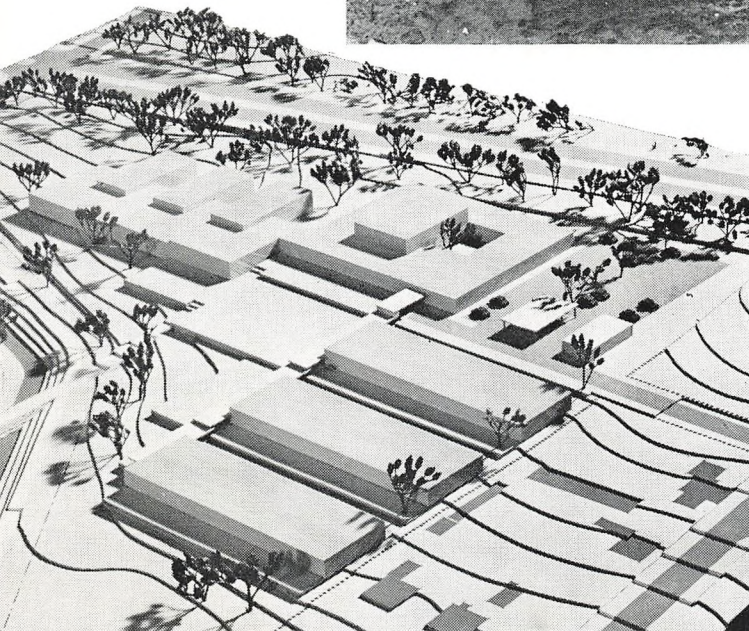
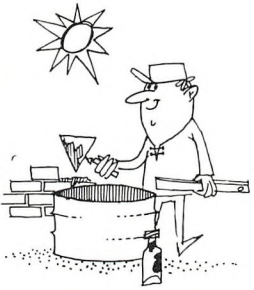
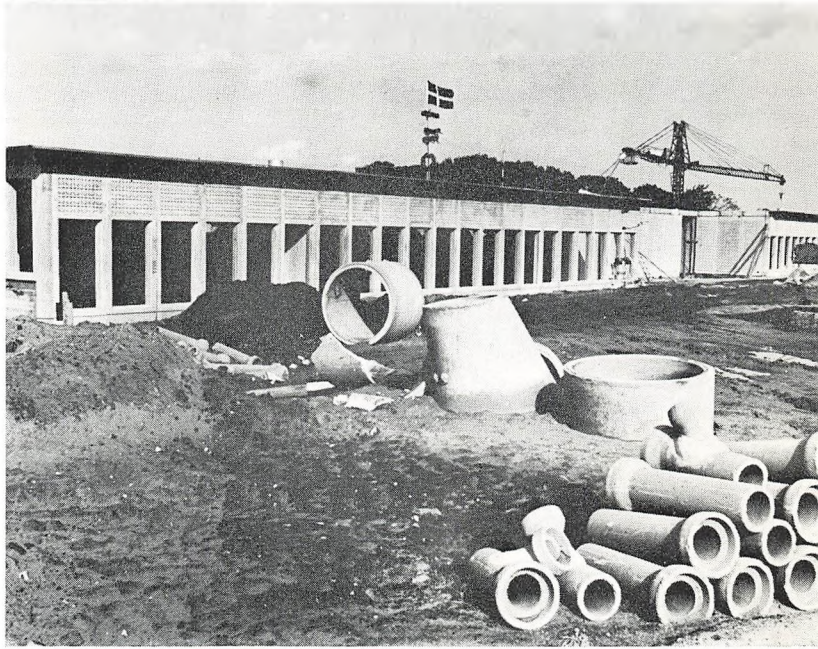
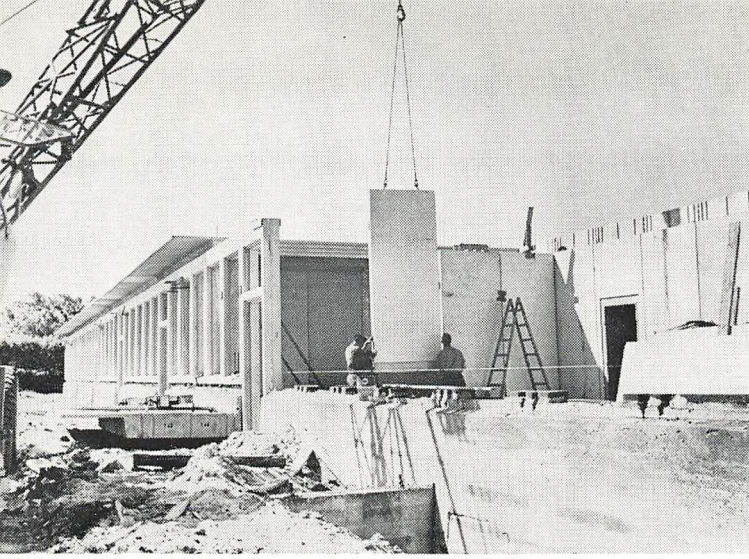
Hovedcentralen (fra 25/8 1965).
 Centralbiblioteket, Nørregade 25.

Leder: lærer Ib Ansgar Jensen, tlf. 2 10 23.

Undervisningslokaler.

Pr. 31. december 1964.

Skole	Norm. klasseværelse	» (over 30 m ²)		Læseholdsr. (un. 18 m ²)	Gymnaslik §. Svømmesal	Skolekøkken	Træsløjde	Metalsl + Værksted	sun.	Naturfæ	Biologi	Geografi	Handarbejde	Formning	Sang	Læsestue (udlån særsk.)	» (komb. m. udlån)	Filmrum	Børnehave	Hobby	Keramik	Ialt			Andr lokaler bemærkning
		3/4 »	1/2 »																			Norm. klassev. m. v.	Faglokaler	Undervisningslok.	
Boldesager	27	5	2	3	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1		34	18	52	
Danmarksgade	17	1	2	1	1			2	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1			18	14	32	
Anneksskolen	4	1	1	1																		5	1	6	
Gammelby	29	1	1	3	3	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	34	18	52	1 bogh. i kæld.
Grådybskolen	29*)		2	3	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1		31	20	51	*) Heraf 3 grupper
Grådybpavillonen	2		1	T															1			2	1	3	
Jerne	34**)	4	1	2	1*)	1	1	2*)	1*)	1*)	1*)	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	41	21	62	*) Samme Esbjerg s **) Heraf 3 grupper
Rørkjær	24	1	1	4	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1		1	1	1	1			30	17	47	
Spangsbjergskolen ...	29*)	4	4	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1		37	18	55	*) Heraf 1 gruppe 2 i kæld. Lejede lo
Fuglebakkeskolen		2	2																			4		4	
Stormgade	19	2	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		26	14	40	
Vestre	14		1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1	1			15	11	26	
Vesterhavsskolen	4												1	1					1	1		4	3	7	
Østre	15	2	1	2		1	1	1	1	1	1	1	1	1		1				1		18	11	29	
Østergade 71																			1			1	1	1	
Veldbæk	2			1	1											1				1		2	3	5	
	249	14	20	18	28	13	11	10	12	10	8	15	12	8	5	6	9	15	6	3	301	171	472		

*Præstegårdsskolen
under opførelse*

Sidste hånd på værket

Afsløring

Kunstgaven til Jerne skole

Bygnings- og inventararbejder. (Udover den almindelige vedligeholdelse).

(Ved stadsbygmesterens arkitektafdeling).

Boldesager skole:

Arbejdet med lyddæmpning i klassegange er fortsat, strømforsyningen til skolekøkkenet og gymnastiksalene er forøget, og gulvbelægningen i skolekøkkenet er fornyet. En under den gennemførte til- og ombygning opdaget svaghed i loftet over stueetagens gang i Nørrebrogadefløjen er sikret med effektiv understøtning, der medførte ny loftbeklædning.

I biologilokalet er det faste auditorie fjernet, et nyt kateder, løse arbejdsborde og et fast bord langs vinduesvæggen er indsat i stedet.

Danmarksgades skole med Anneksskolen:

I den lille skolegård er opsat læskur, skolegårdene har fået lysrørsbelysning og chaussebrolægning ved træerne. Gårdtoilet-forbedringen er videreført for pigernes vedkommende.

Udskiftning af lamper i klasserne er fortsat, 2 normalklasser har fået nye møbler, og 5 klasser har fået større opslagstavler, 2 klasser har fået tavlelys, skabskapaciteten er forøget i 3 klasser, ved biologi og i pedellejligheden.

Gammelby skole:

Der er gennemført installation af fjernvarme, opsat raftehegn bag biblioteksbygningen og et skærnhegn foran fløj mod øst.

Pedellejligheden er istandsat og forsynet med nyt køkkenbord og skab i soveværelse.

6 normalklasser har fået opslagstavler, og der er indkøbt 25 stole til salsbrug.

Grådybskolen med Pavillonen:

Flytning af indbyggede tagrender over glaspartier påbegyndt i den lille skolegård, nyt hegn med siddeplanke langs friluftsbadet og opnåelse af læmulighed ved pavillonen ved overdækning foran indgangen.

Der er opsat tavlebelysning og reol i biologi, reol i geografi og naturlære samt i kontordepoter, nye borde og stole i læsestue og klippebord i håndgerning.

Jerne skole:

Der er sket supplerings af hyldemængden i bogudlånet og kontorarkivet.

Esbjerg Seminarium:

Ved vinduesændringer er der etableret direkte udluftningsmulighed i aula og gymnastiksal.

Der er opsat nyt skab i naturlære, bord i kantine, og til brug i aulaen er indkøbt yderligere 100 stole.

Rørkjær skole:

Pedelboligen er sat i stand. Der er etableret badeværelse med toilet i tagetagen, indsat nyt køkkeninventar, udført gulvbelægninger, malet og tapetseret.

I skolegården er opsat lysrørsbelysning, og i filmlokalet er loftet lydreguleret.

Fast auditorie i sang er erstattet af løse borde og stole, belysningen er udskiftet i drengenes gymnastiksal og på lærerværelset, og der er opsat ny reol på kontoret.

Spangsbjergskolen:

Foran den sydvendte fløj i gården for de mindre børn er der opsat læskærm, som dels giver øget overdækket areal, dels virker som solafskærmning for disse 4 klasser.

I et kælderrum bag filmlokalet er belysningen øget, og der er opsat montrere med underskabe og opslagstavle — alt med henblik på indretning af en samling af minder fra besættelsestiden.

Der er opsat mørklægning i geografi samt persienner i klinikfløj.

Stormgades skole:

Nyt vandstik er ført til gymnastiksalsfløjen, og de indvendige ledninger til skolekøkkenet samt varmtvandsbeholderen er udskiftet. Som følge af gadeudvidelsen er alle lyskasser forsynet med nye riste.

Belysningen i skolegården er suppleret.

I skolekøkkenet er der opsat nyt demonstrationsbord, i gymnastiksal for drenge er den faste tov-ophængning ændret til skinne, og der er opsat udstyr til basketball.

Veldbæk skole:

Vestlejlighed istandsat.

Der er opsat mørklægning i tunghøreklasse og køleskab i førstelæreren lejlighed.

Vestre skole med Vesterhavspavillonen:

Gården er forsynet med lysrørsbelysning, dørudskiftningen er fortsat på 1. sal, i filmlokalet er loftet lydreguleret, og rummet er blevet ventileret, medens der foran biologilokalet er indrettet magasinrum.

Indretning af skolekøkkenet er afsluttet med etablering af det fortrængte håndarbejdslokale i tidligere normalklasse med depot i del af tidligere læseholdsrum.

Der er opsat hylder og skabe i det nævnte magasin-, depot- og håndarbejdslokale, tavlelys i 3 klasser og køleskab i pedellejlighed samt udskiftet 2 sæt normalklassesemøbler og 1 rulle måtte i drengesal.

Endvidere er der leveret 10 bordplader med bukke og til legepladsen ved Vesterhavsgade et nyt klatrestativ.

Østre skole med Østergade 71:

I skolegården er opsat lysrørsbelysning og ny hoveddør i jubilæumsfløj. I denne fløj er et gangareal og en normalklasse anvendt til udvidelse af lærerværelset og etablering af nyt administrationsområde med inspektørkontor, viceinspektørkontor, forrum og depot. 2 tidligere kontorrum er indrettet til undervisningslokaler, og i 4 klasser er lagt linoleumsgulve.

Kontorområdet er i det væsentligste udstyret med nyt inventar, der er suppleret i lærerværelset, i naturlære og i biologi med magasinrum. 2 sæt normalklasses møbler, nogle opslagstavler og borde i børnehaven er udskiftet. Der er leveret 5 bordplader med bukke, rullegardiner i 3 klasser og 2 klasseskabe, samt opsat udstyr til basketball i drengesal.

Skolevæsenets kontor:

Intet særligt.

Skolepsykologisk kontor:

Til supplerung af kontorer er leveret Reska-reoler, 2 skriveborde med forlængere, 2 jalousiskabe, gardiner, 2 Luxo-lamper og en skrivebordsstol. Til talepædagogen er leveret en briks.

Feriekolonien i Sønderho:

Nyt kartoffelrum er etableret ved vestfløjens nordgavl, flisebelægningen er suppleret, og der er plantet buske og roser ved vestfløjens vestside og sydgavl.

Til tilsyns- og pigeværelser er leveret 10 stole, 2 vippeplanker, og et antal madrasser er udskiftet.

Feriekolonien i Rendbjerg:

Fliser langs hovedfløj er omlagt og hævet, og et areal mellem vejen og stranden er planlagt til boldspil.

3 senge med madrasser er udskiftet, og der er anskaffet støvsuger og raspemaskine.

Feriekolonien i Stenderup Hage:

Der er anskaffet en plæneklipper og en vippe.

Rendbjergghjemmet:

Et areal i haven er ryddet og ny tilplantet.

36 stole er polstret og betrukket på sæderne, et antal madrasser er udskiftet.

Udlån af lokaler.

Boldesager skole:

EGF, B 47, Fremad, Esbjerg Vægtløfterklub, Aftenskolen, FOF, AOF, LOF, FDF, DUI, KFUK-spejderne, Sygeplejeskolen, Sydvestjysk Sportsfiskerforening, Dansk Kvindesamfund, Esbjerg Musikhøjskole, Esbjerg Årskursus, Esbjerg statsskole. Badet: Seminariet, Esbjerg Svømmeklub, Statsskolen, Dansk Livredning og Statens Gymnastikinspektion.

Danmarksgades skole:

EGF, AOF, LOF, FOF, Arbejder Samaritterne.

Gammelby skole:

Gammelby søndagsskole, FDF IV kreds, Gammelby DUI, Østerbyens boldklub, ØB's bordtennis, Judo-clubben, AOF, FOF, KFUM-spejderne, Esbjerg firmaidræt, KFUK-spejderne.

Grådybskolen:

AOF, LOF, FOF, DUI, Spejderne Esbjerg 3. trop, Hjemmeværnet, Hermod, Esbjerg atletikforening, Kvik, EFB, Vestjyden (badm.), Badminton klubben, Vestkraft (badm.), Veteranork., Postb. ork., Esbjerg teaterkreds, Esbjerg lærerforening, Arb. samar. Skoledir.kongres, Skolelægekongres, Skolevæsenet (specialcenter), Børneparkering.

Jerne skole:

Lokale kvindeorganisationers børneparkering, Gymnastik- og sportsforeninger under Esbjerg Idrætsforbund, Esbjerg Firmaidræt, AOF, FOF, Den kommunale aftenskole, Esbjerg og omegns husholdningsforening, FPF, Jerne Mandskor, Esbjerg Seminarium samt forskellige musikhold.

Rørkjær skole:

EGF, KFUM, B 47, FPF.

Spangsbjergskolen:

Børnehaveseminariet, Esbjerg seminarium, Sømandsskolen, Svømmeklubben, Roklubben, Esbjerg Højskole, FOF, AOF, Hermod, KFUM, FDF 6, SIF, FDF 2, Børneparkeringen.

Stormgades skole:

Gymnastikforeningen Hermod, Cykleklubben, AOF, LOF, FOF, Esbjerg årskursus for lærere.

Vestre skole:

AOF, FOF, DUI, EAF, Arb. sangere, Venskabsforening, Brandkorps, Borgerlig sangf., Fritidsklub, Firmaidræt, Ungdomsklub Centrum.

Østre skole:

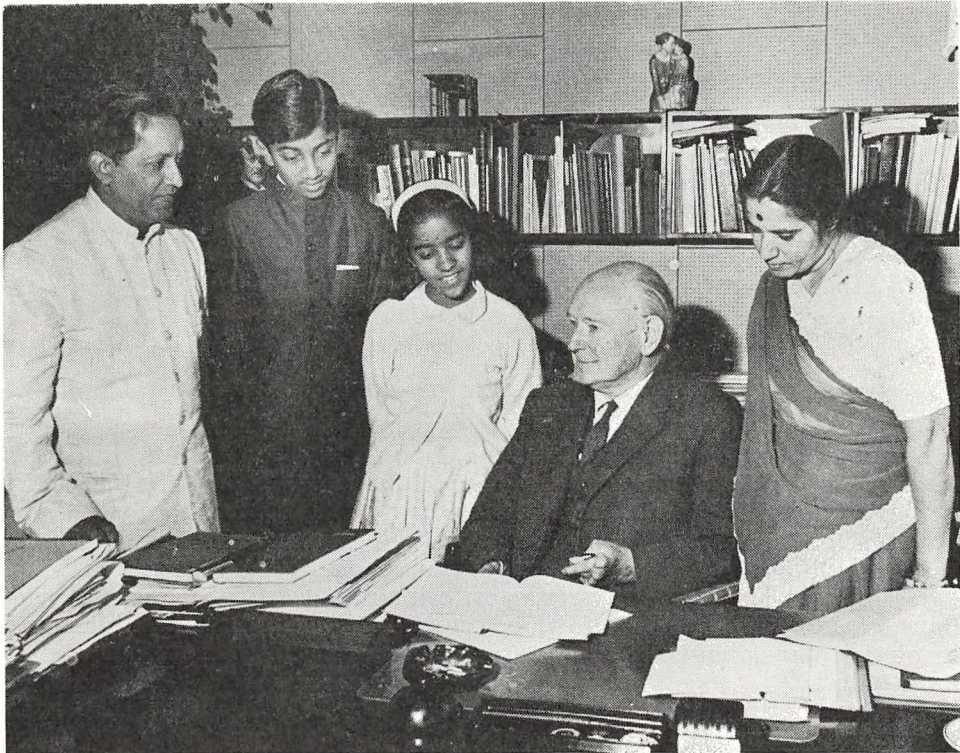
AOF, FOF, LOF, Esbjerg husmoderforening, Esbjerg lottekorps, Kommunalt kursus, Aftenskolen, Jernbaneorkesteret, Spillemandsklubben, EBBK, EFB, B 29, KFUM.

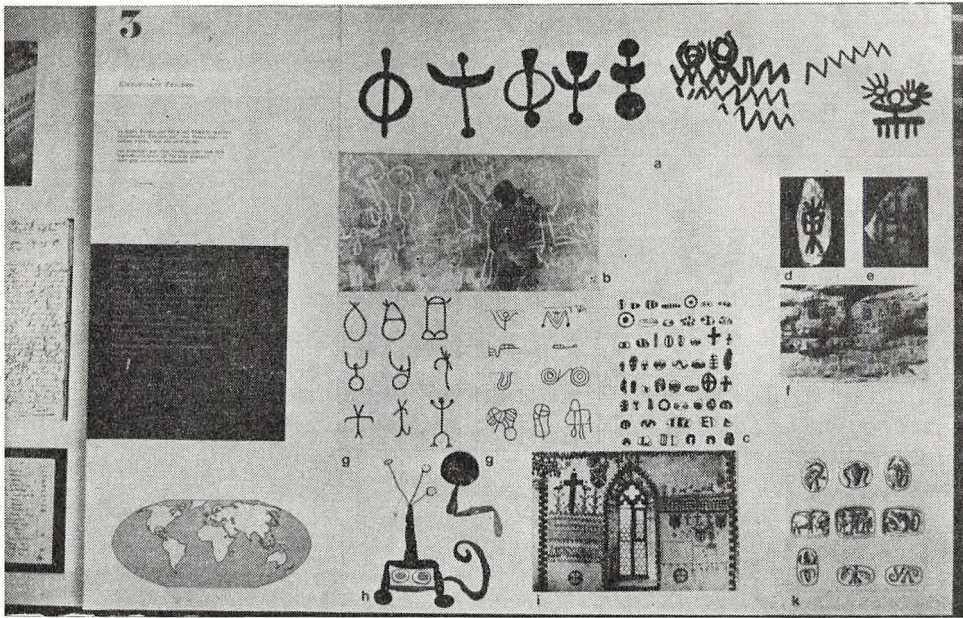
Begivenheder i skolernes liv.

"Child Ambassadors" from India to Denmark.

For two Indian Children it is a dream come true. They are visiting Denmark, the land of the fairy-tales writer Hans Christian Anderson as "Child Ambassadors" from India to Denmark. Their trip is sponsored by the SHARE YOUR TOYS FOUNDATION, New Delhi, the pioneering organization which originated the idea of inviting and sending "Child Ambassadors".

De to børneambassadører var pigen Maya Rao (12 år) og drengen Jayraj Mehta (14 år). De blev ledsaget af fru Kusum V. Adhiya og hr. Veerendra Adhiya. — Besøget den 2. juni 1965 var en stor oplevelse for de skoler, de gæstede.

UNESCO-udstilling.

Elever og offentlighed havde i dagene 13.-22. maj 1965 lejlighed til at se UNESCO's vandrestilling »The Art of Writing«.

Udstillingen, der var arrangeret i Grådybskolens samlingssal, gav gennem et omfattende og meget instruktivt billedmateriale et glimrende indtryk af skrivekunstens historie.

Til de besøgende var der udarbejdet en detaljeret beskrivelse.

På grund af, at tidspunktet var meget uheldigt for skolerne (eksamenstid), var der desværre kun forholdsvis få besøgende.

Islandske håndskrifter og dansk kultur. 23. maj—8. juni 1965.

Det lykkedes at flytte udstillingen Islandske håndskrifter og dansk kultur, som tidligere havde været vist på Statens Museum for Kunst, til Esbjerg Centralbibliotek. Denne udstilling gav publikum i Sydjylland en enestående chance for at se et stort og repræsentativt udvalg af de islandske håndskrifter, som til dagligt opbevares ret utilgængeligt i Det kgl. Bibliotek og Det Arnamagnæanske Institut. Desuden så man, hvordan den norsk-islandske tradition, som håndskrifterne indeholder, har inspireret dansk videnskab, digtning og billedkunst gennem halvfjerde hundrede år.

45 klasser, hovedsagelig 6., 7. og 8. samt 1. og 2. real, i alt 1.054 elever, så denne udstilling.

Boldesager skole:

Skolen havde den 1/6 1965 udflugt for de små til Strandskoven og for de store til Skamlingsbanken.

Forældremøder er afholdt for følgende klasser: 1. kl., 2. kl., 4b, 5. kl., 6. kl. og 2rab.

Skolen har i årets løb haft besøg af elever fra seminariet for småbørnspædagoger og elever fra børnehaveseminariet i Aarhus. Ligeledes har lærere fra Hamborg set på vore specialklasser.

I løbet af året er der afholdt flere fester, bl. a. fastelavnsfest for 3.-6. kl., konfirmandfest samt afslutningsfest for afgående elever med pårørende. Elever fra 2. real opførte da »Mester Lurifaks« instrueret af viceinspektør K. Bjorholm og lærer Kurt Hougesen.

Kriminaloverbetjent Dencker holdt den 1/2 1965 foredrag for 7. kl. om ungdomskriminaliteten.

Forældreforeningen har foruden generalforsamling afholdt 2 møder med foredrag af overlæge fru Jytte Pedersen om emnet »Skolebarnets psykiske vanskeligheder, og hvordan kan vi evt. hjælpe det«, og af skolelæge Østergård om emnet »Er vi forældre vort ansvar bevidst over for de unge?«

Forældreforeningen har desuden afholdt julefest med forskellig underholdning, herunder Lucia-optrin og oplæsning af seminarielektor A. Skov Thomassen.

Sundhedsplejerske frk. Helga Christensen forærede skolen *en tromme, et slangeskind og et skildpaddeskjold*, alt sendt fra Indien.

Skolens elevforening har i årets løb haft forskellige arrangementer.

Danmarksgades skole:

Forældremøder og konsultationer er afholdt i følgende klasser: 1. kl., 5. kl., 7. kl. og 8. kl.

I november måned besøgte 30-40 skolekommissions- og skoleudvalgsmedlemmer skolen for at se på børnehaveklasser.

I december måned havde skolen besøg af en norsk lærer, der ønskede at overvære undervisningen i engelsk og orientering i 8. og 9. klasse.

Kriminalpolitiet har holdt foredrag for 7. klasserne om ungdomskriminalitet.

Under ledelse af Ivan Nygård Jensen og Mogens Sørensen har skolens elever i marts måned opført skolekomedien »Tre mænd i sneen« med en forestilling for eleverne og en for forældre kredsen.

Elevforeningen har haft en filmaften og to festaftener.

Skolens udflugter gik i år med de store til Marielund ved Kolding og med de små til Varde.

Der har været afholdt fastelavnsfest for de små klasser.

Umiddelbart før sommerferien arrangerede lærerpersonalet en fest for samtlige afgangselever.

Gammelby skole:

Ved idrætsstævnet nåede vi for anden gang at vinde Esbjerg skolevæsens atletikkonkurrence.

5.-7. maj. Under ledelse af Egon Christensen opfører eleverne »Ar-senik og gamle Kniplinger«.

8. april. Sang- og musikaften sammen med »Landsbykoret« fra Bryndum og Nordby skoles kor og orkester.

Skoleudflugterne gik i år til Varde og Kongebrogården.

For første gang gik der flere elever ud fra 9. klasserne end fra 3. real.

Grådybskolen:

Konfirmandfest, 18 klasseforældremøder, skolekomedier opført tre gange, tre fastelavnstester, to klassefester, en sangaften, en del konsultationer.

Af besøgende kan nævnes: Foreningen af Skolekommissioner og Forældrenævn, Kolding skolekommission, Imperiepædagogerne, elever fra Frøbelseminariet og fra Socialpædagogisk Børnehaveseminarium, den britiske ambassadør, to hold tyske og et hold svejtsiske pædagoger, nogle arkitektstuderende fra England.

Jerne skole:

Skolen har i årets løb haft besøg af udenbys skolekommissioner og skoleudvalg samt af en del elever fra forskellige børnehave- og fritidshjemsseminarier.

Skolens kor og orkester har medvirket ved forskellige festlige lejligheder og har givet koncerter i foreninger og ved sammenkomster uden for skolen. Den 8. maj var der genvisit af et kor fra Vojens, og den 19. maj medvirkede kor og orkester ved en koncert på Boldesager skole.

Den årlige skolefest blev afholdt den 6. marts med opførelse af »Smuglerkroen« af Johs. Møller som skolekomedie for elever fra 6. til 10. klasse, medens der om eftermiddagen blev vist film for de mindre elever.

Den årlige skoleudflugt fandt sted den 4. juni, hvor 1.-3. klasse var i Varde og 4.-6. klasse i »Løveodde« ved Kolding.

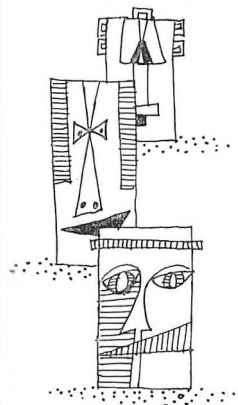
3 klasser har været på klassesetur til Bornholm og 1 klasse i England.

Forældreforeningen og Jerne skole har i samarbejde med Rådet for større Færdselssikkerhed repræsenteret ved overbetjent A. Cramer afholdt cyklistprøver for elever i 6. klasse. 113 elever deltog, og 56 bestod cyklistprøven og fik overrakt Rådet for større Færdselssikkerheds diplom og nål.

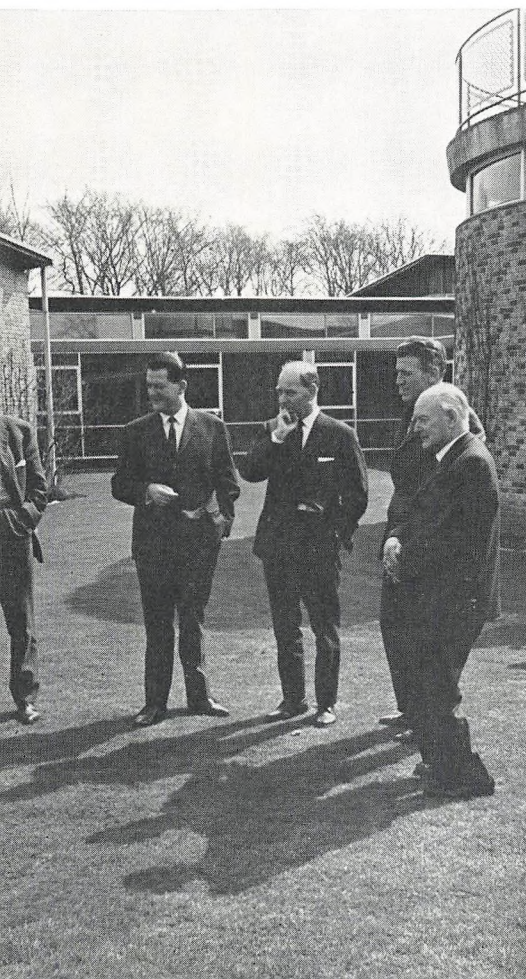
Rørkjær skole:

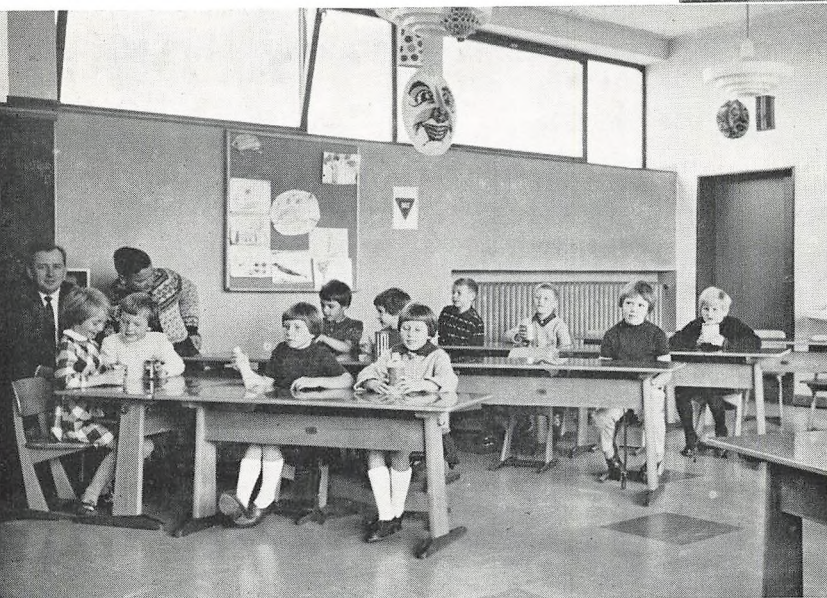
Klasseture: Der er foretaget klasserejser til København, Sydslesvig, Bornholm, Ribe, Varde (museet), Fanø, Jylland rundt, Norge, Italien (Gardasøen).

Cykelture: Guldager plantage, Solbjerg plantage (teltlejre med overnatning), Bryndum (kirken), Jernalderbopladsene ved Sjølborg og Myrtue, St. Folmers kilde ved Alslev, »fuglesangsture« i de tidlige morgentimer. Besøg på museet, kunstpavillonen, en byggeplads, fiskeauktionen, Jerne kirke, gravhøjene ved Skads.

Skoledirektørmøde

*Lærerbesøg
i Kreis Lemgo*

Skoleudflugter: Strandskoven (små elever) og »Ludvigsløst« ved Svejlbæk.

Skolekomedie: »De stjålne opgaver« opførtes ved 3 forestillinger. 6 d opførte »De pokkers unger« for forældrene. 6 b opførte »Calle Blomkvist« for forældrene. Mindre dramatiserede ting opførtes ved forældremøder.

Andre arrangementer: Bal i tilknytning til to af skolekomediens forestillinger. Sang- og musikaften ved skoleårets slutning. 3. real overværede »Det kgl. Teater«s opførelse af »Sparekassen« i Vardehallen. Elevforeningen »Kometen« havde to vellykkede arrangementer. Skakklubben under fritidsvirksomheden spillede en match mod Østre skole. Danmarksmeesteren i korrespondanceskak Mogens Nielsen spillede simultant mod 14 elever og vandt alle partier. Der har været 20 klassearrangementer af forskellig art. Et par klasser har i vintermånederne haft faste »klubaftener«.

Forældremøder: Der har været afholdt 9 klasseforældremøder.

Forældreforeningen: Foreningen stiftedes d. 11. novbr. (ca. 250 deltagere i mødet). Der har derefter været afholdt to møder med skolelæge Østergård, overtandlæge Caspersen og viceinspektør P. Vedde som talere.

Besøg: Elever fra Dansk Fritidshjemsseminarium, Hellerup, Frøbelseminariet, Seminariet for småbørnspædagoger, ca. 40 deltagere i landsmødet for »Foreningen for skolekommissioner, skolenævn og forældreforeninger«, professor A. W. Harris, Ontario, Canada, lærer Kjartan Hoem, Stavanger, studerende Nizar Walti, Tanzania, kriminaloverbetjent Dencker (samtaler med eleverne i 7. årgang), frl. Köhne, Lemgo (ass. v. tyskundervisningen i 3 uger). Realisterne fra 1940 samledes i et antal af 20 til en jubilæumsfestlighed. Esbjerg Seminariums første dimittender samledes til 10-års jubilæum (seminariet havde i sin tid til huse på Rørkjær skole).

Sport: Deltog i bymesterskaberne for skolehold i håndbold og bordtennis. Afholdt interne mesterskaber (individuelle) i bordtennis og gymnastik med deltagelse af både piger og drenge. Afsluttende opvisninger for nogle af gymnastikholdene.

Personalet: Havevandring med besøg i 6 kollegers haver, derefter festlig sammenkomst på skolen. Yderligere 2 arrangementer for personalet.

Spangsbjergskolen:

Der er afholdt 22 klasseforældremøder.

Der er afholdt 3 pædagogiske aftenmøder for lærerpersonale.

14/9 Sammenkomst for universitetsstuderende fra Hamburg.

12 klasser på 2 døgns tur til Sønderho.

7/10 Modtagelse af nye lærere og afsked m. afgåede.

13/10 Fest for grønlandernes plejeførelde.

27/10 Besøg af elever fra Danmarks Biblioteksskole.

29/10 Besøg af elever fra et fritidshjemssem.

31/10 Konfirmationsfest.

7/11 Besøg af skolekom.- og skolenævnsmlemmer fra hele landet (ca. 30 pers.).

Spangsbjergskolens inspektør modtager på skolens vegne skulpturen »hjælpsomhed« bekostet af Statens kunsthåndværk og Esbjerg kommune.

- 17/12 Eleverne i 5 b (I. Wriedt) opfører »Prinsessen på Ærten« om
eftm. for elever og om aftenen for klassens forældre.
- 19/12 Julespillet »De 12 måneder« opføres af 4 d (N. Rose).
- 22/12 Juleafslutning i klasserne og fællesafslutning i Treenighedskirken.
- 20/1 Stiftende generalforsamling for forældreforeningen.
- 16/2 Møde for statsskolens og kommunens lærere.
- 18/2 FAO-filmen »Mad eller sult« vises efter skoletid.
- 26/2 Fastelavnsfest for de små.
- 10/3 Fest for 5. og 6. kl.
- 12/3 og følgende dage besøg af hr. skoleinsp. Helgi Thorlaksson fra Reykjavik.
- 15/3 Forældreforeningen: Hr. skoledir. Hj. Thomsen fra Ålborg taler om »Synspunkter og erfaringer vedr. en 7-årig hovedskole«.
- 27/3 og flg. dg. Danmarksgades skole låner salen til skolekomedie.
- 30/3 Elevkoncert i salen om efterm. for forældre.
- 2/4 Det store skolemøde for amtets lærere.
- 5/4 Elevforen. filmsaften.
- 6/4 Musikaften.
- 13/4 Elevforen. holder forårsfest.
- 22/4 Besøg af elever fra Frøbelseminariet.
- 4/5 Afsløring af skulpturen v. indgangen.

- 12/5 P. Vedde holder foredrag i forældreforeningen om den nye karakterskala.
 »De 12 måneder« i tilpasset form opføres af 4 d (N. Rose).
 3/6 3 a (A. Kjær Rasmussen) opfører »Svinedrengen« ved et klasseforældremøde.
 10/6 bhv. og 1. kl. på udflugt til parken.
 15/6 Besøg af en studiegruppe fra Lemgo.
 15/6 5 a (B. Jegindø) i Slesvig.
 19/6 Besøg af den indiske ambassadør m. frue.
 21/6 Dimissionsfest m. kaffebord for dimittender og forældre.

Stormgades skole:

- 6/11 Erhvervsorienterende foredrag arrangeret af »Dansk Skibsadoption«.
 25/11 Foredrag om ungdomskriminalitet ved kriminalass. Noll Jensen.
 5/3 »Onkel Toms hytte« opføres for 5., 6. og 7. kl.; bal.
 6/3 »Onkel Toms hytte« opføres for 8., 9. og 10. skoleår; bal.
 7/3 Sketches, sang og musik samt film for hhv. 1., 2. og 3. samt 4. kl.
 9/3 »Onkel Toms hytte« opføres for forældreforeningen.
 2/6 Skoleudflugt: for de små til Strandskoven og for de store til Løveodde.

Vestre skole:

- Forældremøder i bhv., 1., 2., 5., 6., 7., 8., 1 r og 2 r.
 Fastelavnstester for de yngste klasser, de mellemste klasser og de ældste klasser. Udflugt til Kongebrogården, Middelfart m. 4., 5. og 6. kl., til Varde m. bhv., 1., 2. og 3. kl.
 Fra beg. af skoleåret er eget husgerningslokale taget i brug.

Østre skole:

- 3/9 Skolens kor sang i »Guldalderklubben«.
 5/10-9/10 9 a og 9 b på studierejse til København.
 26/10 Foredrag og film ved overstyrmand B. Barner Jespersen, Kbh., udsendt af »Dansk Skibsadoption«.
 6/12 Skolens kor sang i »Vor Frelses kirke«.
 22/12 Juleafslutning i »Vor Frelses kirke«.
 18/1 Foredrag for 7. klasserne om ungdomskriminalitet ved kriminalass. Noll Jensen.
 6/3 Fastelavnstest.
 3/4-4/4 Skolekomedie. Elever fra 1. real opførte »Onkel Toms hytte«.
 31/5 Udflugter til Varde og Kolding.
 2/6 Sangaften.

I årets løb har der været afholdt en del forældremøder. Der har endvidere været arrangeret pædagogiske diskussionsaftener for lærerpersonalet.

Lærerpersonalet.

De i skoleåret 1964-65 normerede stillinger fordeler sig således:

Skoleinspektører, herunder 1 skoleinspektør for ungdomsskolen samt 1 pædagogisk konsulent	12
Viceinspektører, herunder 1 faglig konsulent for sang (musik)	25
Konsulenter for specialundervisning (skolepsykologer)	6
Lærere	204
Lærerinder	169
Timelærere	8
Timelærerinder	8
Årsvikarer	3

Stillinger i alt 435

På grundlag af klasse- og elevtal pr. 1. september 1964 er skolevæsenets ugentlige løntimetal opgjort til i alt 16.585 løntimer.

Til bestridelse af disse timer skulle benyttes 532 lærerkræfter, hvortil kommer stillingerne som skoledirektør og ledende konsulent for specialundervisningen, hvilke stillinger ikke er tillagt undervisningstimer, samt yderligere det fornødne antal stillinger som fast vikar, sædvanligvis 1 vikar for hver 25 faste stillinger.

Lærerrationeringen bevirker imidlertid, at der kun må normeres for-annævnte 435 stillinger.

Til- og afgang i lærerpersonalet i skoleåret 1964—65.

	Tilgang	Afgang på grund af				Dødsfald
		Ansættelse under andet skolevæsen	Pers. forhold bl. a. indgåelse af ægteskab	Alder	Anden ansøgt afsked	
Skoleinspektører, herunder konsulent for særundervisningen						
Viceinspektører, herunder konsulenter for særundervisningen m. fl.						
Lærere (overlærere)	16	2		1	1	1
Lærerinder (overlærere)	18	4	3	3		
Timelærere						
(faste vikarer)	3					
Timelærerinder						
(faste vikarer)	9					

Lærerpersonalets fraværelse i skoleåret 1964—65.

Måned	Lærere			Lærerinder			I alt timer Læ.+Læi.
	Sygdom Timer	Anden årsag Timer	I alt Timer	Sygdom Timer	Anden årsag Timer	I alt Timer	
August	431	49	480	503	11	514	994
September	723	230	953	699	85	784	1737
Oktober	546	483	1029	602	159	761	1790
November	670	509	1179	725	121	846	2025
December	798	398	1196	693	106	799	1995
Januar	855	341	1196	876	67	943	2139
Februar	867	334	1201	778	13	791	1992
Marts	889	727	1616	1100	41	1141	2757
April	607	211	818	781	5	786	1604
Maj	601	134	735	716	100	816	1551
Juni	316	211	527	244	25	269	796
I alt	7303	3627	10930	7717	733	8450	19380

	Antal undervisningstimer		Fraværelse	
	Pr. uge	Omregnet til årligt antal timer	Timer	%
Lærere	8298	319473	10930	3,42
Lærerinder	5634	216909	8450	3,90
I alt	13932	536382	19380	3,61

I de under lærerinders sygdom anførte timer er indeholdt 2.469 timer, der skyldes svangerskab og fødsel. Dersom dette antal timer fradrages i de anførte timer, vil lærerinders fravær i % udgøre 2,76.

I de under anden årsag anførte timer er indeholdt 1.600 timer for lærere under militærtjeneste, 871 timer for lærere og 192 timer for lærerinder under orlov og 1.224 timer for lærere og 537 timer for lærerinder under deltagelse i korte kursus.

Udover de nævnte tal har 1 lærer været på årskursus, og 3 lærere og 1 lærerinde har deltaget i 3 mdrs. kursus på Danmarks lærerhøjskole, medens 15 lærere og lærerinder har stået uden for nummer.

Jubilæer.

Skoleåret 1964-65.

Ingen lærere har holdt jubilæum.

Møder.

Der har i skoleåret været afholdt 13 skoleinspektørmøder, 92 lærerrådsmøder og 64 lærermøder.

Kursus og foredrag i skoleåret 1964-65.

(Esbjerg Lærerforening. E. Bøgh Hansen).

- 12.8.64: Øvelsesskoleleder S. Enemærke, Silkeborg: Dansk i 1. klasse.
 13.8.64: Sem.lektor Hans Rasmussen, Århus: Regning i 1. klasse.
 29.9.64: Cand. psyk. Mogens Jansen, København: Dansk i 2.-5. klasse.
 15.10.64: Overlærer Else Byrith, Århus: Tysk.
 30.10.64: Sem.adjunkt Åse Nielsen, Kolding: Gymnastik.
 26.11.64: Fagkonsulent S. A. Bo, Randers: Matematik.
 9.2.65: Forlagskonsulent Sv. Magnussen, København: Studieteknik.
 25.2.65: Fagkonsulent H. Munkholm, København: Engelsk.
 25.3.65: Sem.lektor Randlev Pedersen, Silkeborg: En ny gruppe fag.
 27.3.65: Sem.lektor Gunnar Kappelskov, Ålborg: Formning på småbørnstrinnet.
 25.3.65: Skoleinspektør Jørgen Håhr, København: Sangundervisning i børneskolen.
 26.3.65: Adjunkt H. Bjerg Emborg, København: Syng rigtigt.
 27.3.65: Sanginspektør E. Boesen, København: Sang- og musik-situationen.
 25.3.65: Sem.lektor S. P. Holt Jensen, Esbjerg: Formning.
 25.3.65: Sem.lektor H. Juul Jensen, Esbjerg: Orff-øvelser.
 26.3.65: Lærer Jørgen Jørgensen, Esbjerg: Formning.

Fortegnelse over læreres deltagelse i feriekursus i sommeren 1965.

Nr.	Navn	Kursus	Tidsrum
1.	Karen Baungård	Kursus i historie på Jonstrup seminarium	2-6/8
2.	Niels Jørgen Bisgaard ...	7. Nordiske Psykologmøde, Jyväskylä, Finland	1-5/8
3.	Grethe Bækgaard	Feriekursus på Frederiksberg Slot	29/6-2/7
4.	Ole Buhl	Blokfløjtespil v. Jeanne Fontenay, Musikhøjskolen, Egtved ...	4-6/9
5.	Hans P. Fogd	Engelsk i Oxford	13/7-9/8
6.	Jørgen R. Føns	Afsluttende kursus på Askov Sløjdscole	21/6-31/7
7.	Elly Holmberg	Nordisk Forening for Kvindegymnastik, Telemark, Norge ...	28/6-7/7
8.	Linda Howlett	Gymnastikkursus hos Liss Burmester, København	27/6-3/7
9.	Kirsten Højer-Pedersen ...	Statens gymnastikkursus, Viborg	27/6-10/7
10.	Anni Juhl	Gymnastikkursus hos Liss Burmester, Krogerup Højskole	27/6-3/7
11.	Folmer Jørgensen	Svenskkursus i København	24/6-7/7
12.	Grethe Knudsen	Statens håndarbejdskursus 2. halvdel	28/6-17/7
13.	E. Heegaard Christensen	Ollerup Gymnastikhøjskole	30/7-6/8
14.	Carl Fl. Christiansen	Boldspil på Viborg Idrætshøjskole	4-10/7

Nr.	Navn	Kursus	Tidsrum
15.	Marie Kristiansen	Husgerning for 8. klasse	28/6-8/7
16.	Sv. Aa. Larsen	Tysk i Sonnenberg, Harzen	29/6-9/7
17.	Hanne Laursen	Hautes Etudes: Litterature Fran- caze du XXe Siecle, France	15/7-8/8
18.	Hans Lomholt	Kursus i orientering i Åbenrå	28/6-3/7
19.	Knud Bang Mikkelsen	Gelesgårde kostskole, Virum	12/8-17/8
20.	Gunda Nielsen	Kjolesyning 8., 9. kl.s pensum i Sædding	13-19/7
21.	Helly Brinch Nielsen	Dansk Gym.forenings kursus i gymn. og boldspil	1-7/8
22.	Gudrun Nordholt	Orff-kursus	15-21/8
23.	Gudrun Nordholt	Orff-musik på Musikhøjsk. i Egtved v. Daniel Helldén	6-9/6
24.	Grete Møller Pedersen	Summer School in St. Hughes College, Oxford, England	17/7-6/8
25.	Niels Sevelsted Pedersen	Trædrejning på Askov Sløjdlæ- rerskole	26-31/7
26.	Theodor Elbæk Pedersen	Internationale Hochschulkurse Wiens Universitæt	5/7-1/8
27.	Aage Gabriel Pedersen	Blokfløjtekursus på Vapnagård, Helsingør	24/6-30/6
28.	Else Pilgaard	Kristendomskundskab	25/6-8/7
29.	Kristian Sand	Sang og musik	2-6/8
30.	H. Schnell	Kristendomskundskab, Dan- marks Lærerhøjskole	25/6-8/7
31.	Benny Holck Sørensen	Keramikkursus, København	19-30/7
32.	Jens Lund Thomsen	Skåde sommerkursus 1965: Nye perspektiver i underv. 6.-10. skoleår	1-7/8
33.	Hertha Weitling	Orientering, Åbenrå	28/6-3/7

Studierejser til venskabsbyer.

Studierejse til Stavanger.

(Ved fritidshjemslærerinde Tove Nielsen, f. Bundgaard).

13. marts startede jeg til Stavanger, hvor jeg i en uge havde nogle dejlige og lærerige besøg på forskellige skoler og hjem, takket være tilsynslærer ved særundervisningen Jack Jensen. Da jeg er uddannet fritidshjemslærerinde, havde jeg bedt om at se, hvorledes de beskæftigede børnene både på skolen og i fritiden. Jeg fik til fulde mine ønsker opfyldt. På Storhaug skole og Kvaleberg skolen så jeg arbejdsstuerne for børn. Der var meget stor tilslutning til disse arbejdsstuer, så der måtte hvert år siges nej til en del børn, som ønskede at komme. Man havde fire hold fra oktober til april. På Vårlandsskole var børnene i sving med at lave keramik; der var virkelig mange fine ting imellem. 3 dejlige timer blev tilbragt i en observationsklasse på Ullanskole, hvor jeg fulgte

undervisningen i regning samt norsk og formning. Der var en 4., 5. og 7. klasse sammen (i alt 15 elever), og medens et hold havde regning, skrev de andre dansk. Efter min mening en ikke helt effektiv undervisning, da jeg ikke mener, én lærer til fulde kan løse opgaverne på denne måde. En længere samtale med læreren bagefter fortalte mig også, at løsningen ikke var den ideelle. En ting, der imponerede mig, var børnenes åbenlyse trang til formning af enhver art — uden påvirkning fra læreren. Desuden var sang et vigtigt led i undervisningen.

En eftermiddag blev tilbragt på Lindøye, hvor de netop var ved at »bygge« det indre om. Et ønske de længe havde haft, og som heller ikke var helt ubegrundet.

To højdepunkter havde jeg på turen, for det første et langt besøg på Ramsvig daghjem for åndssvage. Det var virkelig en oplevelse at se, hvordan disse børn trives og forstår at bruge hænderne. Der var ca. 40 børn, som alle kom om morgenen og blev kørt tilbage til hjemmene igen ved 14,30-tiden. Børnene var opdelt i børnehave - legestue - sløjd - skole og håndarbejdsstue. — Næste højdepunkt var en dag til Bakkebø, hvor jeg for 3 år siden var ansat i 6 uger. Det var en meget stor oplevelse igen at være der og opdage, at flere af børnene endog kunne huske én. Dagen på Bakkebø vil sent blive glemt.

Først en af de sidste aftener traf jeg skoleinspektøren, Ree Pedersen. Det var på Ullan skole, hvor der var rundbordsamtale mellem lærere, skoleinspektøren, børneværn og politi. Emnet var: »Disciplinen i skolen, og hvad kan samfundet gøre?« Som det fremgår, var det et vældigt aktuelt emne, og man opdagede snart, at problemerne er de samme, som vi støder på den ene gang efter den anden. Kriminalpolitiet ville gerne have adgang i skolerne i 5.-6. klasse for at fortælle om, hvad der kunne ske, hvis man kom på gale veje. Ligeledes var man interesseret i, at pressen ikke skrev så meget om problemerne — og især ikke nævnedes navne hverken på skole eller lærer. (Vi har herhjemme i frisk erindring: den langhårede lærer). — En ting lod det til efter politiets udsagn, nemlig at Stavanger endnu var dejlig fri for de såkaldte »læderjakker«. Men de mente, det endnu var et tidsspørgsmål. Gid det må blive derved.

Dagene var fuldt belagt, og man mødte overalt meget stor gæstfrihed og kom snart til at føle sig som en af flokken — ikke en fremmed dansker, der pludselig var ankommet. Det vil være for omfattende at komme nærmere ind på hvert enkelt sted, jeg besøgte, dog bør jeg nævne Røde Kors spastikerhjem - Kampenskole - Bodoy samt den nyoprettede høreklasse.

En aften var jeg med lærer Eikeland og frue i teatret, hvor vi så tredje del af Kirsten Laurends datter »Korset«. Desuden tilbragte jeg en dejlig aften hos Jack Jensen med frue.

De 8 dage gik meget hurtigt, og da jeg kørte ud fra banegården i Stavanger, følte jeg, at ikke blot min kuffert var blevet »rigere«, men at også jeg havde fået noget med mig, og dette vil jeg hermed gerne sige først og fremmest skolemyndighederne i Esbjerg tak for. Dernæst føler jeg en stor tak skyldig til Stavanger — først og fremmest Jack Jensen, som hver dag kørte mig fra sted til sted. Ligeledes tak til hvert et sted, jeg besøgte, det var helt igennem en uforglemmelig tur.

Udveksling med Lemgo 27/9—2/10 1964.

(Ved lærer Aage W. Rieck).

Selv om vi (21 lærere og lærerinder) havde været værter for en stor busfuld Lemgo-kolleger i maj 1964, følte Esbjerg-holdet det alligevel som en smuk gestus, at vi fik lov til at tage »returkamp« i september. Vi forstod bagefter, at et af udvekslingens formål måtte have været at vise lemgoerne, hvor gode forhold man kan byde lærere og elever, og at vise os, hvor godt vi har det. Formålet blev opnået. Selv om man ikke kunne tænke sig at lægge undervisningstimer efter kl. 13 i Lemgo amt, kæmpede man med elevtal på 44 i gennemsnit, svingende fra 36 i en 8. klasse til 47 i en 4. klasse, i hvert fald på den skole i Bartrup, hvor jeg »hospiterede«. En 1. klasse på 45 elever var som en myretue — og man kendte ikke til deletimer.

Det musiske kom stærkt frem i alle fag på alle klassetrin. Hver time havde flere sange, korte dramatiske optrin, rasledåser i 1. classes tysk- og regnetimer, og i 4. klasse opførte man en opera: alle spillede blokfløjte, alle sang med i fælleskor, nogle solo og i grupper; der var flere pauker, xylofoner i 4 klangfarver o.s.v. — det hele varede et kvarter. Så dykkede man ned i divisionsstykkerne. Alt hjemmearbejde blev indført med blæk hver dag. Sikke en orden! De små havde i Brake svømmeundervisning — eller vandleg — fra første skoledag. Det musiske »fakultet« ved den pædagogiske højskole i Bielefeld er et besøg værd for formningslærere og børnehavefolk.

Med to heldagsekskursioner — den første rent faglig, den anden landskabsoplevelse — og mange besøg i klasserne over to dage var det en berigende tur. Ved samtaler med de ledende Lemgo-skolefolk, der stod for arrangementet, blev det tilkendegivet, at man gerne ville lære de lokale lærere og lærerinder noget om demokrati i skolen — trods den store klassekvotient.

Det påtog vi os som fritidsundervisning, og det skal siges, at sjældent har elever selv stillet så elskværdige og lettilgængelige lokaler og materialer til rådighed for gæsteinstruktører.

De lange aftener blev fuldt udnyttet til samtaler om disse brændende problemer — og om mange andre kontaktskabende emner.

Elever.

Skolesøgende og undervisningspligtige børn i Esbjerg.

1. september 1964 (folketal ^{31/12-64} : 56.099)	Fra Esbjerg kommune									Fra andre kommuner		I alt
	Under undervisningspligtig alder			I undervisningspligtig alder			Over undervisningspligtig alder			Drg.	Piger	
	Drg.	Piger	I alt	Drg.	Piger	I alt	Drg.	Piger	I alt			
Kommunens skoler:												
Boldesager	87	94	181	365	394	759	89	94	183			1123
Danmarksgades	27	30	57	239	233	472	113	121	234			763
Gammelby	78	70	148	438	411	849	109	88	197			1194
Grådyb	77	77	154	410	383	793	98	115	213			1160
Jerne	84	76	160	492	429	921	96	128	224			1305
Rørkjær	60	49	109	348	347	695	90	88	178			982
Spangsbjerg	105	93	198	415	359	774	62	59	121			1093
Stormgades	59	52	111	284	285	569	76	65	141			821
Vestre	34	34	68	194	204	398	45	56	101			567
Østre	27	22	49	202	212	414	59	80	139			602
Rendbjergghjemmet				7		7						7
Veldbæk				15	18	33						33
raf fra andre kommuner	638	597	1235	3409	3275	6684	837	894	1731	63	70	9650
refter fra Esbjerg kommune				7	3	10	56	67	123			133
Esbjerg statsskole:				4	3	7	12	23	35			42
Private skoler:												
Esbjerg realskole	1	2	3	54	44	98	14	23	37			138
St. Nicolai skole	1	0	1	7	7	14						15
Tilsammen ...	2	2	4	65	54	119	26	46	72			195
I alt A. B. C. ...	640	599	1239	3467	3326	6793	807	873	1680			9712
Underviste i hjemmet ...												
Uden undervisning på grund af vedvarende sygdom												
På åndssvageanstalt eller Externatskole				18	12	30	3	4	7			37
På blinde- eller døveinstitut				9	3	12	4	8	12			24
I andre kommuners skoler Endnu ikke tilmeldte ...												
Tilsammen ...				27	15	42	7	12	19			61
tal undervisningspligtige børn i Esbjerg				3494	3341	6835						

De undervisningspligtige børn i Esbjerg udgjorde 12,18 % af byens indbyggerantal. Samtlige elever i kommunens skoler udgjorde 17,31 % af byens indbyggerantal.

Klassetrin	Bold.ager skole		Danm.g. skole		Gaml.by skole		Grådyb skolen		Jerne skole		Rørkjær skole	
	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.
Børnehaveklasse	6	134	2	41	5	116	5	121	7	161	4	161
1. grundskoleklasse	6	136	2	49	5	134	5	116	8	160	4	160
2. »	5	124	2	49	5	99	4	92	7	164	4	164
3. »	4	98	4	94	6	141	5	109	6	126	4	126
4. »	4	95	4	87	5	119	5	106	5	124	4	124
5. »	4	100	3	74	5	111	5	115	5	133	4	133
6A klasse	2	52	2	34	3	77	2	44	3	57	1	57
6B »	2	49	1	27	2	54	2	49	2	56	1	56
6C »	1	20					1	23				23
7A »	1	23			4	95	1	27	2	46	2	46
7B »	1	20	1	23	1	30	1	27	2	53	1	53
7C »	3	67	2	37			3	50				50
8. »	2	48	3	67	3	70	3	61	2	55	2	55
9. »	1	20	2	34	2	37	3	48	2	32	1	32
1. real »	2	40	1	22	2	36	2	50	2	51	2	51
2. real »	2	36	2	40	1	26	2	41	2	44	2	44
3. real »	2	37	3	59	2	32	2	36	2	37	2	37
Aftenreal			1	12								12
Hjælpeklasse							3	24				24
Tunghøreklasse			1	6								6
Læseklasse	1	14			1	10						10
Observationsklasse												
Spastikerklasse					1	7						7
I alt	49	1113	36	755	53	1194	54	1139	57	1299	45	1299

Optælling efter skoleafdelinger	Klasser	Elever	Elever pr. klasse
Børnehaveklasser	42	948	22,57
1.-7. klasser	293	6646	22,68
8.-10. klasser	39	794	20,36
Realafdelingen	50	983	19,66
Hjælpeklasser	12	110	9,17
Tunghøreklasse	1	6	6,00
Læseklasser	6	72	12,00
Observationsklasse	1	10	10,00
Spastikerklasse	1	7	7,00
I alt	445	9576	21,52

. december 1964

Spangsb. skolen		Stormg. skole		Vestre skole		Østre skole		Veldbæk skole		Observ.		I alt		
l.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Kl.	Elev.	Klasser	Elever	Elev pr. kl.
6	132	3	74	2	47	2	38					42	948	22,57
5	141	4	72	3	51	3	52	1	9			46	1011	21,98
5	117	3	78	3	64	3	56	1	9			42	943	22,45
5	117	4	82	2	37	2	40	1	5			43	953	22,16
4	109	4	76	3	58	3	61	1	5			42	938	22,33
4	107	4	88	3	63	3	73	1	5			41	957	23,34
2	45	2	39	1	19	2	31					20	427	21,35
2	50	1	26			1	31					14	372	26,57
1	22	1	21	2	33							8	177	22,13
2	48	2	43			1	29					15	351	23,40
1	31	1	31			1	31					10	278	27,80
				3	61							12	239	19,92
2	47	2	51	1	23	1	22					21	501	23,86
1	19	2	34	2	26	2	31					18	293	16,28
1	27	1	29	1	17	2	42					16	352	22,00
1	20	1	24	1	22	1	17					15	307	20,47
1	12	2	31	1	14	1	23					18	312	17,33
												1	12	12,00
1	9	3	25			2	19					12	110	9,17
												1	6	6,00
1	17			2	25							6	72	12,00
										1	10	1	10	10,00
												1	7	7,00
45	1070	40	824	30	560	30	596	5	33	1	10	445	9576	21,52

Samtlige forsømmelser i skoleåret 1964—65.

Skole	Forsømmelser i % af de skolepligtige dage				Ikendte bøder for forsømmelser uden grund kr.	Indkaldelser	Advarsler
	Sygdom	Anden lovlig grund	Uden lovlig grund	I alt			
Boldesager skole	4,02	0,43	0,01	4,46	0,00	0	5
Danmarksgades skole ..	3,89	0,50	0,02	4,41	36,00	4	6
Gammelby skole	3,46	0,31	0,12	3,89	646,00	9	3
Grådybskolen	3,50	0,36	0,03	3,89	41,00	4	12
Jerne skole	3,47	0,40	0,02	3,89	23,00	3	2
Rørkjær skole	3,28	0,35	0,04	3,67	25,00	3	4
Spangsbjergskolen	3,47	0,54	0,05	4,06	286,00	8	9
Stormgades skole	3,88	0,40	0,01	4,29	0,00	0	4
Vestre skole	3,66	0,62	0,04	4,32	10,00	1	3
Østre skole	3,22	0,20	0,07	3,49	3,00	1	4
Veldbæk skole	2,54	0,38	0,00	2,92	0,00	0	0
Alle skolerne ...	3,49	0,41	0,04	3,94	1070,00	33	52

Elevunderstøttelser.

Vedrørende uddeling af stipendier til fortsat skolegang i skoleåret 1964-65 med tilskud fra »Ungdommens uddannelsesfond«.

Klassetrin	I alt ansøgninger	Afslag	Bevillinger	I alt udbetalt
*8. klasser	228	131	97	56.900,00 kr.
*9. klasser	97	56	41	24.200,00 —
10. klasser	0	0	0	0,00 —
1. realklasser	104	72	32	18.800,00 —
2. realklasser	82	57	25	14.800,00 —
3. realklasser	86	59	27	16.300,00 —
Realkurser	4	2	2	1.200,00 —
Ialt	601	377	224	132.200,00 kr.

* Ansøgninger fra elever, der modtager specialundervisning i særlige klasser, er medregnet under elevens egentlige årgangstrin.

Ungdommens uddannelsesfond ydede refusion med 99.150 kr.

Undervisning.

Skriftlig årsprøve, omfattende 3., 4., 6. og 8. klasse samt 1. realklasse, afholdtes i dagene 14., 15. og 16. juni.

I dansk afholdtes prøve i diktat (tekst- og orddiktat) på alle de nævnte klassetrin. Billedstil forelå i to udgaver: et sæt til 3. og 4. klasse, hvor disciplinen ikke er obligatorisk, og et sæt til 6. og 8. klasse, hvor billedstil indgik blandt valgmulighederne. Fristil indgik blandt valgmulighederne i 6., 8. og 1. realklasse. Referatstil indgik som valgmulighed for den enkelte elev i 8. klasse og 1. realklasse.

I regning blev der afholdt prøver i såvel talbehandling som problemregning på alle de nævnte klassetrin (1. real dog kun problemregning).

I matematik afholdtes prøve i 1. realklasse. Til 2. realklasse var udarbejdet opgavesæt i skriftlig engelsk. Prøven heri var dog ikke obligatorisk.

Vejledende prøver for alle elever i 5. og 7. klasse blev afholdt i slutningen af november og februar.

Prøverne i 5. klasse omfattede orddiktat, tekstdiktat, 2 læseprøver, omsætning, talopgaver og 2 sæt problemregningsopgaver.

Prøverne i 7. klasse omfattede diktat, billedstil og 2 sæt problemregningsopgaver.

Optagelsesprøven til 1. realklasse blev afholdt den 22. og 23. april. Prøven omfattede orddiktat, problemregning, læseprøve, fristil og mundtlig engelsk.

Af de 28 elever, der deltog i prøven, bestod de 4.

2-årigt realkursus.

Siden 1962 har der i tilknytning til skolevæsenet været etableret et 2-årigt realkursus. Undervisningen, der har været placeret på Dan-

marksgades skole, har omfattet 25 ugentlige lektioner, fordelt mellem kl. 17 og kl. 22 på ugens 5 første hverdage.

I skoleåret 1964-65 var der 15 elever i 1. kursusklasse.

Realeksamen 1965.

Skole	Klasse	Elever	Drenge	Piger	Heraf bestod
Boldesager	2	36	15	21	36
Danmarksgade	3	59	30	29	59
Gammelby	2	33	15	18	33
Grådybskolen	2	36	13	23	35
Jerne	2	37	17	20	37
Rørkjær	2	32	16	16	32
Spangsbjergskolen	1	12	8	4	12
Stormgade	2	31	14	17	31
Vestre	1	14	8	6	14
Østre	1	23	13	10	23
	18	313	149	164	312

Borgmestrene fra Esbjerg og Sukkertoppen hilser på hinanden.

Statskontrolleret prøve efter 9. klasse 1965.

Skole	Antal elever	Heraf til prøve
Boldesager	20	19
Danmarksgade	33	33
Gammelby	35	35
Grådyb	48	48
Jerne	32	32
Rørkjær	11	11
Spangsbjerg	19	19
Stormgade	33	31
Vestre	25	25
Østre	31	31
	287	284

Gæsterne fra Sukkertoppen modtages.

Skoleåret 1963-64 var i nogen grad præget af, at også Grønland er en del af Danmark.

Esbjerg har knyttet venskabsforbindelse med den vestgrønlandske by Sukkertoppen, og dette bånd bevirkede, at vi efter anmodning derpåfra påtog os at huse en femteklasse i tre måneder.

Besøget blev bragt i stand, derved at det fornødne antal hjem beredvilligt og uden vederlag påtog sig ansvaret som gæstehjem, en gestus for hvilken vi skylder disse hjem stor tak.

Skolegangen foregik i femte klasse, og hensigten med besøget var en styrkelse i det danske sprog med henblik på den videre skolegang i Sukkertoppen.

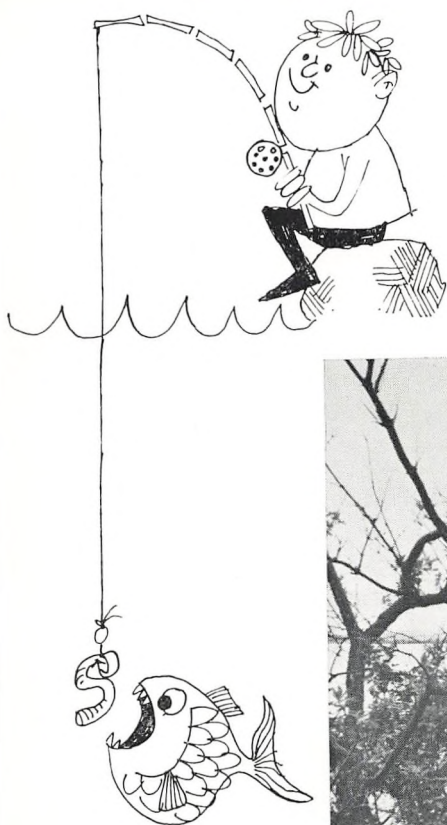
Resultatet var lovende, og formentlig er det ikke sidste gang, vort skolevæsen har elever fra Grønland.

Mange sider lærdom

Undervisning i jernbanevogn

Lejrskole

Udsendelse af lejrskolehold 1965.

*Før sommerferien:**Rendbjerg:*

- 1-7/5 Grådybskolen 1. real a + b.
- 7-13/5 Østre skole 1. real a + b.
Østre skole 8. klasse.
- 17-23/5 Spangsbjerg 1. real a.
Stormgade 1. real a.
- 23-29/5 Jerne skole 1. real a + b.

Stenderup Hage:

- 1-7/5 Boldesager 1. real a + b.
- 7-13/5 Danmarksgade 1. real a.
Vestre skole 1. real a.
- 17-23/5 Rørkjær skole 1. real a + b.
- 23-29/5 Gammelby 1. real a + b.

*Efter sommerferien:**Rendbjerg:*

- 19/8-25/8 Grådybskolen 8 a + b.
- 25/8-31/8 Gammelby skole 8 b + c.
31/8-6/9 Rørkjær skole 8 a + b.
- 6/9-12/9 Spangsbjergskolen 8 a + b.
Spangsbjergskolen 8 hj.
- 12/9-18/9 ledig.
- 18/9-24/9 Gammelby skole 8 a.
Østre skole 8 a.

Stenderup Hage:

- 19/8-25/8 Boldesager skole 8 a.
Vestre skole 8 a.
- 25/8-31/8 Stormgades skole 8 a + b.
31/8-6/9 Boldesager skole 8 b + c.
- 6/9-12/9 Jerne skole 8 a + b + c.
- 12/9-18/9 Rørkjær skole 8 c.
- 18/9-24/9 Danmarksgades skole 8 a + b.

Skoleidrætsstævnet 1964.

(Ved lærer Harald Lauridsen).

Dette stævne var nr. 30 i rækken af kommunale skoleidrætsstævner i Esbjerg, og det blev som i 1963 afviklet over tre dage på Esbjerg Idrætsparcs baner. Mandag den 14. september kl. 9 blev stævnet åbnet af skoleinspektør Sv. Løkkegård, Gammelby skole, der udtalte de bedste ønsker om et godt sportsligt stævne i venskabelig ånd. Derpå tog man fat på de indledende kampe i rundbold, langbold, håndbold og fod-

bold, og i atletik gik det løs med løb, boldkast, højdespring og længdespring. Onsdag den 16. afvikledes de mellemliggende kampe i alle boldspil, og atletikken fortsatte. Fredag den 18. var der finaler i alle boldspil, og atletikken sluttede med budstikkeløb og stafetløb. Kl. 14,30 kunne skolekommissionens formand, fuldmægtig W. Magnussen, slutte stævnet med overrækkelsen af pokaler til de vindende hold. Ved stævnets åbning og afslutning medvirkede »Vesterhavsdrengene« under ledelse af B. O. Dalby, og »Arbejdernes Samaritterforbund« lappede skrammerne for os.

Følgende skoler erobrede pokaler i boldspil:

Gammelby	5
Grådyb	3
Jerne	3
Rørkjær	2
Stormgade	4
Vestre	3
Statsskolen	1
Skolestafet for piger	Rørkjær
Skolestafet for drenge	Rørkjær
Atletik total	Gammelby

Skolesvømmestævnet 1965.

(Ved lærer G. Dakin Petersen).

Skolernes årlige svømmekonkurrencer blev afholdt i Grådybbadet fra den 30. august til den 3. september.

De første 4 dage foregik udtagelserne og generalprøverne til selve stævnet, fredag den 3. sept., fra kl. 15,30 til kl. 18,30.

Stævnet blev åbnet af skoleinspektør Henry Jacobsen, Spangsbjergskolen. Hvert klassetrin fra og med 6. klasse deltog med 4 piger og drenge, der svømmede 4×25 m tvungen holdkapsvømning.

1. bjergning
2. brystsvømning
3. rygsvømning
4. fri svømning.

304 svømmere fordelt på 76 hold deltog. Der var opvisning i kunstsvømning og kunstudspring fra 3 m vippen.

Der var i år udsat 3 pokaler: Én for skoler med svømmebad (Boldesager, Grådyb og Spangsbjergskolen) og én for de øvrige skoler. Den første vandt Grådyb, medens den anden blev vundet af Rørkjær foran Stormgade, fordi Rørkjær havde flest 1. pladser. Den sidste pokal var i år for første gang udsat i vandpoloturneringen og blev vundet af Boldesager.

På grund af begrænset tilskuersplads foregår uddelingen af billetter på den måde, at hver deltager får 3 billetter at disponere over. 12-1500 tilskuere fulgte interesseret konkurrencerne. Alt forløb uden uheld.

Oversigt.

Skole	6. kl.		7. kl.		8. kl. + 1. real		9. kl. + 2. real		10. kl. + 3. real		I alt	Nr.
	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.		
Boldesager ...	4		3	3	4		4	4	2	2	26	2
Danmarksg. ...		2									2	9
Grådyb	3	3	4	4		2	3	3	4	1	27	1
Jerne	2				1			1			4	6
Rørkjær						1			3	4	8	4
Spangsbjerg ...	1	4		2		4	1	2		3	17	3
Stormgade ...			2		3	3					8	5
Vestre		1		1	2						4	6
Østre			1				2				3	8

Der gives 4 points for 1. plads, 3 points for 2. plads, 2 points for 3. plads, 1 point for 4. plads.

Stævnet blev ledet af svømmelærerne Ebbe Arentoft, Egon Christensen, Ketty Hansen, Erik Juhl, Hanne Laursen, Kaj Mortensen, Dorthe Nielsen (kunstsvømning) og Gunner Dakin Petersen.

Færdselslære.

(Ved overbetjent A. Cramer).

I anledning af skrivelse af 12. ds. fra Esbjerg skolevæsen skal det oplyses, at der ikke deltager politifolk i skolernes færdselslære eller -undervisning.

Det er imidlertid mit indtryk, at et stadigt voksende antal af de lærere, som har kendskab til undervisningsministeriets cirkulære af 29. marts d. å. vedr. skolernes færdselsundervisning m. v., nu virkelig sætter noget ind på at leve op til det ansvar for færdselsundervisningens gennemførelse, der påhviler skolen og dens lærere i henhold til nævnte cirkulære.

Flere lærere har for længst gennem mig rekvireret og modtaget det sidst udkomne undervisningsmateriale — der indeholder lærervejledning — for børnehaveklasser og 1. klasser samt 6.-7. klasser fra Rådet for større færdselssikkerhed og er efter sommerferien påbegyndt undervisningen i færdselslære som led i eller i tilknytning til den almindelige undervisning. Samme lærere har i øvrigt samtidig anmodet om at måtte modtage materiale for 2.-5. klasserne, efterhånden som dette udkommer.

Efter dette er jeg sikker på, at Esbjerg skolevæsen vil være i stand til at opfylde kravet i nævnte cirkulæres punkt F om, at undervisningen i færdselslære efter de anførte bestemmelser må være gennemført på alle klassetrin inden udgangen af skoleåret 1966-67. — Der er ingen tvivl om, at en god tilslutning fra Esbjerg til de af undervisningsministeriet oprettede korte kursus i færdselslære — og derved mere udbredt kendskab til nævnte cirkulære — vil gøre sit til, at dette endnu spæde initiativ vil brede sig betydeligt.

Trods den stadigt voksende trafik har skolepatruljerne i Esbjerg ud-

ført deres daglige arbejde så godt, at de ganske simpelt er uundværlige. — Fortsætter denne udvikling i trafikken, vil skolepatruljesystemet inden længe og ganske naturligt blive indført ved flere andre skoler i byen.

Som afslutning på færdselsundervisningen i 6. klasserne på Jerne skole har jeg den 22. maj d. å. afholdt cyklistprøver (som anført i nævnte cirkulære) med 107 elever.

54 elever bestod prøven — 50,4 % — hvilket ligger langt over tidligere indgæede resultater.

Skolens forældreforening var initiativtager til dette arrangement, som blev gennemført med meget fin støtte fra skolens side.

Der synes på skolerne at herske tvivl om, hvorledes bestemmelsen i førortale cirkulære om, at patruljeinstruktørens arbejde bør honoreres i rimeligt omfang, skal kunne omsættes.

Skolekonsulenten ved Rådet for større færdselssikkerhed har ved min henvendelse oplyst, at man i andre kommuner honorerer dette arbejde ved at give 1, 1½ eller op til 2 ugentlige timer i reduktion — alt efter arbejdets omfang.

Assistenter ved sprogundervisningen.

Efter de nye læseplaner skal der i sprogundervisningen lægges betydelig større vægt på talefærdighed end tidligere.

Som en naturlig følge heraf samt for at stimulere interessen blandt elever og lærere i almindelighed har der efter forhandling med undervisningsministeriet været knyttet engelskfødte assistenter til skolevæsenet i perioden fra 1. september 1960 til 1. september 1964.

En tilsvarende ordning er ved velvilje fra undervisningsministeriet og skolemyndighederne i Kreis Lemgo forsøgsvis indført for tyskundervisningen, idet Realschullehrerin Marie-Elise Köhne fra Lemgo har virket som assistent ved tyskundervisningen fra 1. april 1964 til 31. marts 1965.

Erhvervsvejledningen.

(Ved erhvervsvejleder K. Raunkjær).

Personalet i Erhvervsvejledningen er blevet forøget, således at arbejdet fra 1. december 1964 er blevet udført af to heltidsbeskæftigede og to deltidsbeskæftigede erhvervsvejledere samt en kontorassistent.

Der har været foretaget besøg i 90 klasser (2. og 3. real samt 7., 8. og 9. klasser) med i alt 1835 elever. På de nævnte klassetrin var der i skoleåret 1964-65 i alt 109 klasser med 2297 elever.

Erhvervspraktikken har omfattet 1018 elever i 8. og 9. klasser (samt realklasser i efterårsferien). Praktikken har fordelt sig over ca. 100 fag på ca. 250 arbejdspladser.

Der har i årets løb været afholdt to erhvervsoplysende møder ved fagfolk med deltagelse af ca. 1400 skoleelever og forældre.

I kontortiden har der været ført 1099 samtaler med 617 klienter med bopæl i Esbjerg.

Nogle af kommunens skoler har benyttet Erhvervsvejledningens tilbud om udlån af lydbilledbånd i serien »Skole og Erhverv«. I serien er der nu 39 bånd, der fortsat er til skolernes disposition.

Skolebotanisk have.

(Ved overlærer O. Poulsen).

I skoleåret 1964-65 er arbejdet fortsat som i det foregående år med levering af en ugentlig buket til de fleste af skolerne, en enkelt skole har dog fået 2 buketter ugentlig. Dertil kommer de individuelle bestillinger på classesætet af typeplanter.

Haven har været besøgt af klasser fra seminariet og enkelte fra de nærmeste skoler, men naturligtvis i størst udstrækning fra Rørkjær skole.

Havens plantebestand bliver stadig forøget, så den rummer også de planter, der omtales i de nyeste lærebøger.

Esbjerg skolevæsenens filmotek.

(Ved overlærer H. Selmer Krogh).

Filmoteket er inde i en rivende udvikling, og det skyldes vel nok i særlig grad de mange nyanskaffelser af instruktive og anskuelige biologifilm af usædvanlig høj kvalitet, der befordrer appetitten.

Skolevæsenet disponerer nu over i alt 71 film til undervisningsbrug — en forøgelse fra i fjor på syv film.

Vi har fuldt ud udnyttet de muligheder, abonnementsordningen med Statens Filmcentral indebærer, og det er glædeligt at se, at man også inden for denne institution har øjnene åbne for værdien af pædagogiske nydannelser.

Udlånstallet har i alt været 981.

I. Fra radioen.

Skoleradio — Båndcentral.

Skole	Antal bånd	Hørt i antal klasser		Seminarier lærere m.fl.	I alt
		Hovedskolen	Realafdelingen		
Boldesager	29	7	32		39
Danmarksgade	41	39	14		53
Gammelby	69	52	36	23	111
Grådybskolen	12	9	12		21
Jerne	25	23	14		37
Rørkjær	49	28	26	5	59
Spangsbjergskolen	42	38	12	6	56
Stormgade	20	21		1	22
Vestre	40	29	45		74
Østre	17			15	15
Seminarier og andre	32			46	46
Ikke benyttede optagelser	22				
210 udsendelser	398	246	191	96	533

II. Arkivbånd.

Skole	Antal bånd	Hørt i antal klasser		Seminarier lærere m. fl.	I alt
		Hoved- skolen	Real- afdelingen		
Boldesager	52	54	20	2	76
Danmarksgade	23	12	10	3	25
Gammelby	92	120	47	1	168
Grådybskolen	19	12	10		22
Jerne	29	29	23	4	56
Rørkjær	29	39	16		55
Spangsbjergskolen	13	5	1	9	15
Stormgade	14	13	2		15
Vestre	13	10	5		15
Østre	8	23	5		28
Seminarier og andre	38			43	43
Ikke benyttede optagelser	3				
	333	317	139	62	518

III. Der er indspillet 206 grammofonbånd (fuglestemmer og musik).

IV. Indspilninger på egne bånd:

55 fra radio, 61 arkivbånd og 10 grammofonbånd.

I alt 1063 bånd.

Skolefjernsyn.

Grådybskolen.

(Ved skoleinspektør John Jensen).

En del fjernsynsudsendelser er benyttet, bl. a. til begynderundervisningen i sprog, desuden serien om molekyler, der klart demonstrerede forhold, som lærerne slet ikke havde mulighed for at anskueliggøre. Vi har også benyttet nogle småbørnsudsendelser, der gav børnene lyst til at læse de tilsvarende bøger.

Lærerne har betegnet udsendelserne som særdeles fine.

Jerne skole.

(Ved skoleinspektør Ahlmann Nielsen).

Skolefjernsynet har som foregående år været benyttet, når sendetid og emner har kunnet passe sammen.

For ældre elever har der været tale om en udsendelse om F. N., en udsendelse, som har kunnet passe fint ind i faget orientering i 8.-9. klasse, ligesom den har været yderst aktuell for realklasserne.

For mindre elever, 2.-5. klasse, har der været en serie, i hvilken man introducerede god læsning, en værdifuld serie for nye lånere på biblioteket.

Sprogudsendelsen »Smile, please« har lejlighedsvis været set af enkelte klasser, udsendelsen har ikke været fulgt til stadighed, da engelsktimerne ikke alle har kunnet passe med udsendelsestidspunktet.

I det store og hele gælder, at skole-T. V. udsendelserne er vel tilrettelagte og kan benyttes med stort udbytte, når forholdene i øvrigt giver mulighed derfor.

Udveksling med venskabsbyer.

Udvekslingsrejsen til Stavanger.

(Ved Vitta og R. Viig Pedersen).

I år skulle alle holdene samles i Stavanger den første uge. Vi prøvede i år noget nyt og rejste på udturen over Frederikshavn—Oslo.

Turen startede søndag den 20. juni med ankomst til Frederikshavn først på aftenen, så der gik ca. 1 time, før vi kunne komme om bord på det moderne skib »Akershus«, der skulle føre os til Oslo. Da de pragtfulde 2-mands kahytter var anvist og taget i besiddelse, mødtes alle i det store cafeteria og fik et hårdt tiltrængt måltid. Overfarten var meget behagelig, og om morgenen havde vi den store oplevelse at sejle ind gennem Oslofjord i strålende solskin, det er vel næppe muligt at opleve et smukkere natursceneri.

Efter landgangen gik turen til ungdomsherberget »Haraldsheim«, hvor der skulle overnattes. Den lange køretur derud gav os et godt indtryk af den gamle by. De kvarterer, vi kørte gennem, virkede rodet og dårligt vedligeholdt.

Da dagen skulle udnyttes til det yderste, fortsatte vi fra herberget ind til byen og besøgte Carl Johan samt rådhuset, hvorefter vi drog på Sightseeing med bus, først gennem selve byen og derefter på Bygdø, turen varede ca. 3 timer, men det var en stor oplevelse. Det ville have krævet meget mere tid, hvis vi skulle have fordybet os i alt derude. Her skal blot nævnes frilandsmuseet med de mange smukke og velbevarede bygninger fra Norges fortid. Fridtjof Nansens stolte skib »Fram« og Thor Heyerdahls imponerende »Kon-Tiki«.

Det blev sent, før vi kunne indtage køjerne på »Haraldsheim«, men alle var en stor oplevelse rigere, og der var enighed om, at det havde været en dag, der sent ville blive glemt.

Tirsdag oprandt med silende regn. Taxi var det umuligt at opdrive, og der stod vi 10 km fra banegården Oslo Vest, hvor toget, der skulle føre os til Stavanger en time senere, ventede. Der var kun ét at gøre. Vi hankede op i bagagen og begyndte at gå ind mod nærmeste sporvognsstoppested, vi nåede derind 20 min. senere, derefter 20 min. med sporvogn, og vi entrede toget 10 min. før afgang, alle var i godt humør, men drivende våde på trods af regntøjet.

Det er en lang tur med toget Oslo—Stavanger (12 timer), men landskabet er så afvekslende, at det slet ikke betyder noget, og turen var en nydelse.

Ankomsten til Stavanger kl. 21 blev en stor oplevelse. Et stort skoleorkester spillede, og der var velkomsttaler fra skoledirektionen. Alle forældre var mødt for at modtage børnene fra de tre byer (Eskilstuna og Jvaskylä var også med samme tog).

Der lå travle dage forude, vi skulle gennem et stort program, alt klappede perfekt, jeg vil blot nævne Sola og Lysefjord. Man gjorde alt, for

at vi skulle nyde turen, og det blev virkelig en succes for programlæggerne i Stavanger. Dagene fløj af sted, og alt for hurtigt begyndte vi hjemrejsen.

I en nordvestlig storm krydsede vi Skagerak, men Esbjerg-børn er jo født med saltvand i blodet, så ingen følte sig ilde berørt af dette. Opholdet i Esbjerg var begunstiget af meget fint vejr, så vort program her afvikledes planmæssigt.

Det var som omtalt et eksperiment at rejse over Oslo, men vi var alle enige om, at oplevelserne fuldt stod mål med anstrengelserne, det forekommer umiddelbart naturligt, at man på en udvekslingsrejse også ser landets hovedstad, og det kan absolut anbefales til gentagelse. Der skal fra hele holdet lyde en stor tak til de myndigheder, der gjorde det muligt for os at gøre den omvej og på den måde give vore unge en oplevelse, de aldrig glemmer.

Udveksling med Eskilstuna.

(Ved Erik og Britta Mathiasen).

Venskabsudvekslingen Eskilstuna—Esbjerg tog sin begyndelse den 22. juni på Esbjerg banegård, hvor vore drenge og piger på smukkeste vis modtog deres svenske gæster og vi det charmerende svenske lederpar, Solveig og Mats Svensson, som i øvrigt var godt udmattede efter den lange rejse med ophold i København, og hvad dermed følger.

Den første dag stod til børnenes egen disposition, og vi benyttede lejligheden til at stifte lidt nærmere bekendtskab med det svenske lærerpar, der var jo mange ting at tale om. Derefter fulgte det sædvanlige program med Vesterhavstur — byrundtur med fiskeriauktion og besøg på fabrik — Ribe by og domkirke — Sønderjyllandstur — Fanø og den sidste aften afslutningsfesten på Østre skole.

En lille afvigelse var besøget i frimenighedskirken i Rødning, hvor vi havde fornaet præsten til dels at fortælle os om kirken, dels at vise os rundt på højskolen. Jeg tror, at dette besøg gjorde et stort indtryk på vore egne drenge og piger, men desværre var de svenske børn som tidligere år to år yngre end vore, og det er nok tvivlsomt, hvor meget de fik ud af besøget. Besøget var led i Sønderjyllandsturen, som vakte stor begejstring, vel ikke mindst på grund af, at de svenske børn (trods det, at de ikke havde nået at få pas) fik lejlighed til at komme til Tyskland en tur. Naturligvis var besøgene på vore feriekolonier i Rendbjerg og Sønderho helt i top. Fanø strand skuffede desværre på grund af en stærk blæst, så kun et par stykker havde mod til at gå i vandet.

Sidste aften blev der arrangeret kaffebord, hvortil forældrene var inviterede. Vi så først Storkefilmen, og efter kaffen var der dans til musik leveret af Gunner Grosen. Jeg vil herigennem gerne have lov at takke hr. skoleinspektør Obling for hans tilstedeværelse denne aften.

Heldigvis skulle vi ikke så tidligt af sted næste dag, så der var rigelig tid til at pakke om formiddagen. Turen til Sverige gik over Frederikshavn—Göteborg (fortræffelig båd), hvor vi spiste vore medbragte madpakker, og den næste morgen startede vi dagen med et solidt måltid om bord på båden. Alle nød den dejlige togrejse op gennem Sveriges skønne

natur, og humøret var højt over hele linjen. Vi skulle mødes med udvekslingsholdene fra Norge og Finland, og forventningerne var store. Der var da heller ingen, som blev skuffede, for der var tilrettelagt et fornøjeligt og lærerigt program, og i tilgift havde vi det skønneste vejr under (næsten) hele besøget.

Vi var på byrundtur, som endte med et instruktivt besøg på en fabrik. Vi blev budt velkommen af stadsfullmäktiges ordförande Svante Lundkvist på rådhuset, og naturligvis blev der aflagt besøg i Rademacher-smedjarna, ligesom vi besøgte aviserne i Eskilstuna. Men højdepunktet var turen til Stockholm. Denne skønne by kunne lige tage pippen fra os ellers så sindige vestjyder. Turen varede hele dagen og indeholdt blandt meget andet et besøg ved Gustav Vasa-skibet. Vi sluttede af på Gröna Lund, og det var et træt selskab, men rigt på oplevelser og indtryk, som kl. 24,00 nåede tilbage til Eskilstuna.

Det var en meget stor fornøjelse at træffe lederne fra de andre hold, og vi tilbragte mange muntre og udbytterige timer i hinandens selskab, både ved private sammenkomster og på de ture, som var tilrettelagt for lederne til smukke og kendte steder, bl. a. Gripsholm slot.

Afslutningsfesten den sidste dag blev lagt kl. 15,00, for at vi danske kunne få en hel nats søvn før den lange hjemrejse, som forløb på bedste måde. For mange var det en vemodig afsked med de svenske venner, og alle har givet udtryk for, at det har været en stor oplevelse for dem. Uden tvivl er der blevet knyttet venskabsbånd, som nok skal holde frem i tiden.

Udveksling med Jyväskylä.

(Ved Ruth og Hans P. Fogd).

For anden gang deltog Jyväskylä i udvekslingen mellem de nordiske venskabsbyer, efter at rejsen sidste år havde været en så udpræget succes. Dette skyldtes først og fremmest jævnbyrdighed i alder. Også i år var alle eleverne omkring de 16 år fra begge lande, og elevstandarden lå meget højt, selv om de kaldte sig »vildbasserne«. Det er det bedste udvekslingshold, min kone og jeg nogen sinde har rejst ud med. Mange kan mene, at der vil opstå sprogvanskeligheder netop Finland og Danmark imellem, men det er i virkeligheden forbavsende, så godt der tales svensk, selv om der jo nok forekommer tyske og engelske gloser i det. Man forstår hinanden og har det dejligt sammen, og det er vel hovedsagen.

Der blev meget hurtigt skabt forbindelse mellem de finske ledere og os, så tre uger før start kunne vi indkalde til orienterende møde. Der var i år 5 piger og 5 drenge i modsætning til sidste års 3 + 3, idet man havde fundet ud af, at der var kvantumsrabat på svenske og finske jernbaner. Man kunne således rejse med 10 elever for næsten samme beløb som sidste års 6. Alle de 10 unge mennesker var særdeles glade, fordi man fra byens side ville ofre så mange penge på netop dem. De var klar over, at det var en meget stor oplevelse, der ventede.

Den 21. juni satte vi kursen mod Finland, først tog til København og derefter skib til Helsingfors, hvortil vi ankom den 23. juni kl. 8. Der

blev vi afhentet af de finske ledere, som straks gik i gang med at vise os hovedstaden. Ledere for det finske hold var folkskollärare Arvo Hamara og farmaceut fru Sylvi Manninen, begge svensktalende. Vi så Riksdagsbygningen og Högholmens Zoo. Om aftenen var vi i Tivoli. Det hedder »Borgbacken« eller »Linnanmäki«. Næste dag gik det videre med tog til Lathi, hvorfra vi efter en kort sight-seeing tur fløj videre med hydrofoil (bæreplansbåd) til Jyväskylä. Det tog 3 timer og er ca. 180 km. Vi fik at vide af finnerne, at en almindelig damper tog 10 timer.

Ved ankomsten til venskabsbyen blev vi modtaget af de unge finner og deres forældre. Snart var udvekslingen kommet i stand, og nu gik hver til sit. Kun lederne havde et program for aftenen og næste dag. Eleverne havde fri. Der skulle være tid til at akklimatisere sig og lære hinanden nærmere at kende. Man kendte jo kun hinanden fra brevvekslingen.

Vi var i alt 4 dage i Jyväskylä, så gik turen til Danmark. I de fire dage så vi først byen og dens omegn. Desuden var vi på badeudflugt med tilhørende sauna til Ahvenlampi, på besøg i en papirfabrik samt på en bustur til egnene syd for byen. Her fik vi rigtig sande, at Finland er »De tusind søers land«. Jeg har nævnt, at der var et specielt program for lederne. En ting var en biltur rundt om Jyväsjärvi, en sø i forlængelse af Päijänne, en anden var St. Hansfesten, som altid fejres i forbindelse med en lørdag-søndag. Det var en særlig oplevelse at se midnatsbålene flamme i den alt for lyse nat. Det tredje program var en koncert i forbindelse med den 10. kulturpædagogiske uge på »Pädagogiska Högskolen«. Overalt var vi sammen med lederne af udvekslingsholdet til Eskilstuna. For lederne vil jeg næsten tro, at dette at møde kolleger fra andre nordiske lande er højdepunktet ved enhver udvekslingsrejse. Det har det i alt fald været for os.

Den 29. juni forlod vi Jyväskylä med Esbjerg som mål. Det gik først med tog til Åbo og derfra med skib til Stockholm via Ålandsøerne. Kl. 1 ankom vi til Mariehamn i tussmørke. Det havde ikke været rigtigt mørkt den nat, så de unge mennesker havde været svære at få i seng, men ud på natten overvældede søvnen dem, og de vågnede først, da vi var lige ved at lægge til kaj. Nå! De fik jo da deres morgenmad.

Der var igen sight-seeing i Stockholm, både med bus og båd, men Gröna Lund — Stockholms Tivoli — måtte stryges af programmet, da det regnede. Kl. 20,55 afgik toget mod København. Vi havde sovevogn. Der var ikke megen tid her, men vi nåede da at se Rådhuspladsen, og vi ledere fik arrangeret en rundtur samt besøg i Tivoli og Zoo for holdet på tilbageturen til Finland, hvor der var et ophold på 8 timer.

Den 1. juli kl. 16,28 ankom vi da til Esbjerg. Her var finnerne så vore gæster. Vi var på tur til Fanø, hvor det for resten blæste og var hundekoldt. Så var vi på tur til det sydøstlige Sønderjylland og op langs vestkysten. Især den brede, hvide strandbred og det brusende Vesterhav imponerede dem. Jeg tror, at nogle stykker senere vil vende tilbage på ferie.

Arrangementet forløb uden uheld af nogen art. Den 6. juli kl. 22 sagde vi farvel foran sovevognen på Esbjerg station, alle en eventyrlig oplevelse rigere, som vi mange gange vil takke de myndigheder for, som gjorde det muligt for os at komme ud på denne rejse.

Sundhed.

Fysisk — mental — social.

Skolesundhedsplejen.

(Ved skolelægerne L. M. Jakobsen og T. Østergaard).

Personalet er uændret to heltidsansatte skolelæger og seks heltidsansatte skolesundhedsplejersker. Ved skoleårets begyndelse nyansattes læge Tage Østergaard i stedet for læge Henning Lisager.

Arbejdet er udført efter mønsterinstruksen. Der er undersøgt 10.103 børn, 15 er ikke undersøgt på grund af langvarig sygdom eller kolonionphold.

Der findes endnu pletter på landkortet, hvor skolelægearbejdet misrekommanderes, idet man henviser til, at det jo drejer sig om raske børn. Skolelægens opgave er imidlertid mangesidig og ikke blot et spørgsmål om at opdage sygdom. Den er i første række forebyggende og sundhedsopdragende. Skolesundhedsplejen vil lære børnene at forstå, at sundhed er mere end at være fri for sygdom; den er tillige en positiv indstilling til ens egen og andres tilværelse i et hjemligt, skolemæssigt, kammeratligt eller samfundsmæssigt fællesskab. At lære børnene, at sundhed er værd at stræbe efter, er en pædagogisk opgave, som kun kan løses i samarbejde med læreren. Vi er derfor taknemmelige for at være betragtet som et naturligt integrerende led i skolens daglige liv, og den kendsgerning, at klasselæreren i omtrent alle tilfælde er med ved lægeundersøgelsen, giver os for det første den uundværlige oplysning om barnet i skolemiljøet og giver for det andet mulighed for et samarbejde angående den enkelte elev.

Sundhedsopdragelsen må bestå i at lære børnene værdien af personlig hygiejne i videste forstand. Trods megen tale om det modsatte er den almindelige hygiejniske standard i Danmark stadig middelmådig. Gennem jævne samtaler og forklaringer forsøger også læge og sundhedsplejerske — ikke blot ved undersøgelserne, men også ved klassebesøg og ved anden lejlighed — at forklare, hvad personlig hygiejne betyder, f. eks. gode spise- og sovevaner, dyrkelse af friluftsliv og idræt, administration af evner og kræfter, tid og penge og meget andet. At lære børnene at værne om skolens hygiejniske installationer er her en meget vigtig opgave, som lærere, sundhedsplejerske og læge må tage op i fællesskab.

Ved syns- og høreprøver har vi lejlighed til gennem aktuelle eksempler blandt kammeraterne at appellere til børnenes respekt for deres sansorganer for også derigennem at opdrage dem til at bevare deres helbred og sundhed. Eksempelvis kan mindes om undersøgelsen omkring nytårsskyderiet. Det viser sig, at ca. 10 % af de store drenge får varig beskadigelse af høreorganet på grund af fyrværkeriekspllosioner nær øret.

En vigtig side af det forebyggende arbejde er samtalen med forældrene, hvoraf stadig 76 % møder med børnene til og med 5. klasse. Fra 6. klasse og opefter aftager forældrenes fremmøde, hvad vel er forståeligt. Vi vil gerne fremhæve værdien af, at forældrene følger med til

lægeundersøgelsen i så stor udstrækning, som de kan det, idet både vi og hjemmet derved får et mere fuldstændigt billede af, hvordan barnet har det. Mange ellers uforståelige forhold angående problemer i skolen kan således opklares og måske afbødes. Med det tiltagende antal af udearbejdende mødre vil antallet af børn, der kommer i konflikt med skolens krav, let stige. Børn, som kommer for sent i seng, for sent op, for sent i skole, måske uden morgenmad og uden morgentoilette, utidige og uoplagte, måske helt »pjækker den« uden hjemmets vidende, og som derfor har det skidt med sig selv og med kammeraterne — og lærerne, hvert forhold er småting, detaljer, som indgår i helhedsbilledet af, hvordan barnet har det i skolen. Barnets adfærdsmønster er ikke altid umiddelbart forståeligt for os voksne, og barnet har et naturligt krav på, at vi prøver at forstå dets situation. Hvor ingen af forældrene har kunnet være med til undersøgelsen, kan sundhedsplejersken i påkommende tilfælde aflægge besøg i hjemmet, og der har været aflagt 334 sådanne hjemmebesøg, hvor skolesundhedsplejersken er en slags hjemmevejleder angående skolebarnet. Der er ved sundhedsplejerskerne udført 4.460 Moroprøver og 2.476 Mantouxprøver og fundet 5 tilfælde af hovedlus. Alle seks sundhedsplejersker har givet kursus i barnepleje — evt. også i førstehjælp — til piger i 7. og/eller 8.-9. klasse. En del af disse timer er afviklet som aftentimer.

Skolesundhedsplejerskens arbejde og indsats kan imidlertid ikke aflæses af tal. Det er hendes færden på skolen og hendes nære kontakt med børnene og lærerne, som i væsentlig grad gør det muligt, at skolelægearbejdet kan blive et led i skolesundhedsplejen med skyldig hensyntagen til *hele* barnets trivsel og udvikling.

Skolelægerne har foretaget Calmettevaccination af alle tuberculin-negative børn, hvor forældrenes tilladelse har foreligget. Vaccinationen foretages således så godt som for alle børns vedkommende i børnehaveklasserne eller i 1. klasserne. I alt er vaccineret 828 børn.

Der er som hidtil i vestre distrikt givet undervisning i seksuallivets biologi, etik og hygiejne i form af foredrag for piger og drenge sammen. Den efterfølgende spørgetime udnyttes som regel fuldt ud. I østre distrikt har disse timer ikke været afholdt i indeværende år på grund af stillingens nybesættelse, idet dr. Østergaard først tiltrådte 1. oktober.

Vi kan glæde os over et godt samarbejde med skolepsykologer, talepædagoger, skolens socialrådgiver, børneværn og skoleautoriteterne såvel som med vore praktiserende kolleger.

Vi har i årets løb deltaget i en række forældremøder og haft faglige sammenkomster med kolleger fra Ribe amt.

Skolevæsenets høreklinikk ved overlæge S. Fr. Nielsen har foretaget høreprøver på eleverne i 2., 6., 8. klasse og 2. realklasse og har foretaget løbende kontrol og behandling af hørenedsættelser. Synsned sættelser er henvist til egen læge.

Tabellen omfatter eleverne i kommunens skoler, statskolen, Sct. Nicolaj skole og Externatskolen.

Knap 10 % af børnene er henvist til læge, heraf ca. 2 % for ufuldstændig vaccination. Det forekommer hensigtsmæssigt, at disse vaccinationer må udføres af skolelægen, når gentagne henvisninger ikke har givet resultat, og når forældrenes tilladelse foreligger. Af de anførte hud-

sygdomme udgør fodsvamp ca. 20 % og fodvorter knap 2 %. Skolens gymnastik- og baderum får nok mere skyld for disse lidelser, end det er retfærdigt, men vi tilstræber naturligvis den bedst mulige gennemførelse af hygiejnen i de benyttede lokaler. Adfærdsforstyrrelser inklusive neglebidere, sengevædere og sværere nervøse forstyrrelser forekommer hos godt 16 % af det samlede antal børn. Det er ikke mindst disse børn og deres hjem, som trænger til hjælp, og at yde en indsats her er en vigtig del af skolesundhedsplejen.

Rendbjergghjemmet får sin særlige omtale i årsberetningen.

Gruppen »kroniske sygdomme« omfatter en broget blanding af medicinske og kirurgiske sygdomme fra de letteste til de sværeste. Nyopdaget er 1 sukkersyge, 1 albuminuri, 87 hørenedsættelser med 25 øresygdomme. 6 børn har syn under 6/18 med korrektion.

Fra det nye skoleårs begyndelse påbegyndes i Esbjerg en centraliseret specialundervisning for handicappede børn fra Ribe amt. Hermed vil antallet af kroniske sygdomme stige, og skolesundhedsplejen får et ikke uvæsentligt lægeligt/pædagogisk tillæg til arbejdet.

Tabellarisk oversigt.

	Bhv.	I. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.	10. kl. realkl. I & II	II g	III g	Externat.	I alt
børn	948	1009	955	971	1069	964	979	886	872	629	450	138	164	84	10118
forældre med	951	932	812	710	622	344	184	92	26	1	1			33	4708
kontrollbørn	53	53	66	83	101	115	79	64	58	23	25	14	13	9	756
kontrolundersøgelser ..	60	65	79	95	115	127	101	84	74	26	31	21	18	14	910
henvisninger til læge ...	85	113	80	83	128	109	107	99	88	47	19	7	1	12	978
koppevaccinerede	30	14	4	4	2	3	4	4		1	1	1		1	69
fuldt difterivaccinerede	81	75	63	61	46	27	36	42	21	6	7	3	4	5	477
fuldt poliovaccinerede ..	113	116	73	65	49	25	18	23	9	6	2			5	504
positive efter infektion	8	13	11	13	16	8	16	13	13	6	5	2	5	1	130
vaccinerede før skolen ..	218	255	286	285	361	338	436	472	596	462	326	85	104	37	4261
vaccinerede efter skolen ..	382	609	598	635	663	586	505	379	250	155	110	47	55	35	5009
negative (ikke vaccin.)	340	129	60	36	28	32	21	17	13	6	7	3		10	702
vaccinerede	3	1	2					19	11	5	4				45
børn med:															
ægt	1	8	2	6	10	6	14	10	14	8	3	1		3	86
lidelse	2	1	3	1	3	3	2	1	2	2		1		1	22
ta	2	7	2	6	1	1	3	1	2	2	2		2		31
psi	1	1	3	2	1	1		4	1	2				2	23
ygdomme	26	32	65	90	67	87	106	144	128	117	84	39	38	8	1031
it syn (incl. corrig.) ...	51	67	89	94	167	154	186	166	203	151	137	58	76	24	1623
it hørelse	13	21	24	32	35	34	25	16	24	13	7	2	4	5	255
er farvesans						36	43	41	41	25	15	7	11	2	221
oper	13	15	4	5	6	2	2	3							50
rdsforstyrrelser	59	78	77	114	89	49	42	32	30	4	3	2	5	3	587
ere nervøse lidelser	3	5	1	3	7	4	5	6	1			2	2	4	43
bidning	15	36	55	58	94	101	88	75	83	49	24	9	5	5	697
esis noct et diuresa	65	63	51	54	46	28	29	15	7	5	1			4	368
iske lidelser	7	15	9	9	11	12	13	8	12	8	4	1	4	4	117
e sygdomme	22	39	50	31	50	31	51	47	41	39	20	20	23	6	470

Skemaet omfatter børnene i de kommunale skoler samt statsskolen og Sct. Nicolaj og externatskolen.

Tuberkuloseundersøgelserne.

(Ved overlæge, dr. med. C. E. Tarnowski).

Tuberkuloseundersøgelserne i skolerne er foregået på samme måde som tidligere. De sædvanlige tuberkulinprøver og B.C.G.-vaccinationer af eleverne er i de fleste tilfælde udført af skolelægeinstitutionen.

Tuberkulosestationen har taget sig af røntgenarbejdet samt foretaget 187 tuberkulinprøver.

Der er røntgenundersøgt i alt 872 børn og 782 funktionærer.

Friske tuberkulosestilfælde er herved ikke blevet påvist.

Skoletandplejen.

(Ved overtandlæge Poul Caspersen).

Skoletandplejen har haft et godt arbejdsår, hvor vi i alt væsentligt har kunnet opfylde vore forpligtelser over for børnene på de 5 første klassetrin. Alle er blevet behandlet mindst én gang i årets løb, vi har haft tid til at behandle langt flere mælketænder end før, og reguleringsbehandlingen er blevet genoptaget på udmærket måde. Vi mærker større interesse hos børn, forældre og lærere for forebyggende tandpleje, og et stadigt stigende antal store børn fortsætter den regelmæssige tandbehandling, når skoletandplejen ophører med udgangen af 5. klasse.

Af 4867 børn i 1.-5. klasse har 332 (6,8 %) ikke ønsket at deltage i skoletandplejen eller er helt udeblevet. — Alle de øvrige 4535 børn er blevet behandlet i årets løb, og ca. 600 af dem er blevet behandlet 2 gange. Desuden har 118 børn i børnehaveklasserne fået behandling i større eller mindre omfang.

De 4.653 behandlede patienter har fået foretaget følgende:

- 1.558 undersøgelser og konsultationer ud over klasseeftersynene.
- 1.255 røntgenoptagelser.
- 18.920 tandfyldninger i blivende tænder (gennemsnit 4,1 pr. patient).
- 2.181 tandfyldninger i mælketænder (gennemsnit 0,5 pr. patient).
- 49 rodbehandlinger.
- 974 tandudtrækninger af blivende tænder.
- 4.474 tandudtrækninger af mælketænder.
- 363 tandrensninger.
- 109 tandkødsbehandlinger.
- 39 operationer.
- 39 behandlinger af svært læderede tænder.
- 15 indlæg, kroner og stifttænder.
- 2 proteser.
- 35 enklere tandreguleringer.

Tandregulering i større omfang er påbegyndt i 68 tilfælde, 86 behandlinger er afsluttet, og ved skoleårets slutning var 105 patienter i behandling. I forbindelse med tandregulering er givet 1.579 konsultationer.

Det sundhedsopdragende og cariesforebyggende arbejde har været fortsat efter samme retningslinier som sidste år: lærerne har loyalt håndhævet forbudet mod klassevis omdeling af slik, sundhedsplejerskerne har undervist 1. klasserne i »Tændernes ABC«, og klinikassi-

stenterne har instrueret i tandbørstning samt foretaget fluoridskylninger. Desuden er der uddelt en »tand-avis« til alle elever på 6.-10. klassetrin.

Refusionsordningen for de elever på 6.-10. klassetrin, som ikke har adgang til skoletandpleje, har omfattet 3.539 børn. Vi har desværre ikke noget sikkert tal for, hvor mange der har gjort brug af ordningen i løbet af skoleåret, men i de 8 måneder fra 1. august 1964 til 31. marts 1965 havde 1.379 elever (40 %) benyttet sig heraf. Det kunne tyde på, at i alt ca. 60 % af de store børn har fortsat tandbehandlingen efter skoletandplejens ophør. Det er glædeligt at kunne konstatere en stigende interesse herfor. Lærernes, skolesundhedsplejens og skoletandplejens fælles indsats på denne front har altså givet resultater.

Skoletandplejens personale bestod ved skoleårets slutning af:

overtandlægen
 afdelingstandlægen
 6 heldagsbeskæftigede børnetandlæger
 2 deltidsbeskæftigede børnetandlæger
 1 kommuneassistent
 10½ klinikassistent (heraf 1 tandtekniker)
 2 klinikelever.

Tandlægerne har udført overarbejde i 451½ time og hjælpepersonalet i 433½ time.

Klinikken på Boldesager skole er blevet flyttet til andre lokaler, og vi har dermed fået endnu en udmærket arbejdsplads.

Det skolepsykologiske arbejde.

(Ved ledende konsulent for specialundervisningen, cand. psych.
 Niels Jørgen Bisgaard).

Skolepsykologisk kontor har i skoleåret 1964-65 modtaget i alt 456 indstillingsskemaer med anmodning om undersøgelse og behandling (305 drenge og 151 piger).

Hertil kommer en lang række, ikke registrerede henvendelser uden egentlig indstillingsskema vedr. børn, der allerede tidligere har været undersøgt, samt henvendelser, der ikke har resulteret i en egentlig undersøgelse og sagsoprettelse, men blot har resulteret i rådgivning.

Af de 456 indstillinger har de 361 været nye indstillinger, mens de 95 har været indstillinger på allerede tidligere henviste elever.

Henvisningerne fordeler sig således på de enkelte skoler:

Boldesager skole	65
Danmarksgades skole	27
Gammelby skole	38
Grådybskolen	67
Jerne skole	59
Rørkjær skole	36
Spangbjergskolen	29
Stormgades skole	72

Vestre skole	26
Østre skole	29
Fra hjem	7
Veldbæk skole	1
	I alt 456

101 indstillinger, der ikke blev færdigbehandlet i skoleåret 1963-64, er blevet behandlet i dette skoleår.

På grund af manglende arbejdskraft har det desværre ikke været muligt at færdigbehandle alle de indkomne henvendelser, ligesom en del sager først er blevet færdigbehandlet på et så sent tidspunkt af skoleåret, at det har været generende og utilfredsstillende for skolerne. 123 indstillinger har måttet overføres til behandling i skoleåret 1965-66.

Manglende eller uhensigtsmæssige prøverum på en del af skolerne har været hæmmende for arbejdets gennemførelse.

Hvad angår undersøgelse af og rådgivning vedr. de tilpasningsvan- skelige og nervøse elever har det været et stort tab for det skolepsyko- logiske arbejde, at kontorets kliniske psykolog, fru Inger Matthiessen, den 1. april 1965 afgik fra kontoret for at tiltræde en stilling på børne- rådgivningsklinikken.

Der har beklageligvis ikke meldt sig ansøgere til den ledige stilling som klinisk psykolog.

Som følge af det store antal indstillinger og det lille antal normerede konsulenter (skolepsykologer) har det ikke alene været umuligt at ud- føre det direkte pålagte arbejde på tilfredsstillende måde, men en ræk- ke opgaver, som burde løses, har måttet hvile.

Det er Skolepsykologisk kontors håb, at man fremover gennem nor- mering af flere konsulent/skolepsykologstillinger og i kraft af bedre arbejdsforhold bedre vil blive i stand til at løse de pålagte opgaver på fuldt tilfredsstillende måde, og at det ydermere må blive muligt at tage nye og påkrævede opgaver op (eksempelvis: det forebyggende arbejde og undersøgelse af værdien af skolemodenhedsprøverne).

Aldersfordelingen af de henviste børn kan aflæses af nedenstående oversigt:

Født i 1947	1
» » 1948	1
» » 1949	7
» » 1950	8
» » 1951	11
» » 1952	17
« » 1953	43
» » 1954	52
» » 1955	90
» » 1956	95
» » 1957	102
» » 1958	24
» » 1959	4
» » 1960	1
	456

Udveksling med venskabsbyer

*Undervisning
i tandbørstning*

Indstillingsårsagerne (som er anført på indstillingsskemaerne fra skolerne) fordeler sig således:

Indstillet på grund af vanskeligheder med dansk	279
» » » » » » regning	175
» » » » » » syn	5
» » » » » » tale	67
» » » » » » hørelse	16
» » » » » » nervøse symptomer ..	64
» » » » » » adfærdsvanskelig-	
» » » » » » heder	51
» » » » » » andre årsager	53

NB. Ofte er der flere årsager til indstillingen.

Oversigt over det udførte psykologiske arbejde:

Binet — intelligensprøver	254
Læseprøver	244
Standpunktsprøver i dansk	117
Standpunktsprøver i regning	51
S.O.R.	131
CAT + TAT	21
Rorschach	14
Raven	43
Wisc	13
Forældresamtaler	308
Skolemodenhedsprøver	948
Forældresamtaler i forbindelse med skolemodenhedsprøver	92
Performance tests	36
Goodenough tegnetest	10
Henvisning til psykiatrisk undersøgelse	6

Hertil kommer et meget stort antal læseprøver (kontrolprøver) på de børn, der modtager specialundervisning. Disse børn prøves, så vidt det er gørligt, 2 gange årligt, og der er i alt foretaget ca. 880 læseefterprøver.

Intelligenskvotienten for de indstillede elever, der blev undersøgt med Binet-intelligensprøven i løbet af skoleåret, fordeler sig således:

IK mindre end 70	8
IK 71—80	19
IK 81—90	39
IK 91—100	95
IK 101—110	61
IK 111—120	28
IK over 120	4

I alt 254

De behandlingsmuligheder, som kontoret har foreslået, kan resumeres i følgende punkter:

1.	Tilrådet, at barnet skal være omgænger	41
2.	» » » » på læsehold	76
3.	» » » » i læseklasse	38
4.	» » » » på støttehold	17
5.	» » » » i hjælpeklasse	47
6.	» » » » have taleundervisning	35
7.	» » » » skifte skole	1
8.	» » » » skifte klasse	4
9.	» » » » på Rendbjerg hjemmet ...	16
10.	» » » » under børneværn	4
11.	» » » » på eksternatskole	5
12.	Andre: (Væsentligste gruppe herunder er sager, hvor pæd. foranstaltninger ikke har kunnet tilrådes, udover hvad der er muligt inden for normalklassens rammer)	40

Oversigt over specialundervisningens omfang:

Ved skoleårets begyndelse havde specialundervisningen følgende omfang:

Skole	Antal læsehold	Antal elever	Antal læsekl.	Antal elever	Antal støtteh.	Antal elever	Antal hjælpekl.	Antal elever	Antal tunggh.kl.	Antal elever
Boldesager	8	26	1*	14	3	15	0	0	0	0
Danmarksgade ...	6	25	0	0	1	3	0	0	1	6
Gammelby	7	21	1*	10	0	0	0	0	0	0
Grådybskolen ...	7	19	0	0	4	10	3	24	0	0
Jerne	6	19	0	0	0	0	0	0	0	0
Rørkjær	4	16	1	7	3	8	3	30	0	0
Spangsbjergskolen	10	28	2	16	2	10	1*	12	0	0
Stormgade	4	19	0	0	0	0	3	25	0	0
Vestre	2	9	2*	25	1	3	0	0	0	0
Østre	4	13	0	0	1	3	2	19	0	0
	58	195	7	72	15	52	12	110	1	6

*) Klasserne er i en del af timerne delt i 2 hold.

Hertil kommer 1 spastikerklasse på Gammelby skole med 7 elever.

Skolemodenhedsundersøgelser:

I maj/juni 1965 blev der foretaget skolemodenhedsundersøgelse på samtlige børn i børnehaveklasserne. Desuden blev de fra hjemmet til 1. klasse indskrevne børn indbudt til at deltage i en skolemodenhedsundersøgelse. I forbindelse med disse undersøgelser er der blevet ført en lang række forældresamtaler, og i de tilfælde, hvor skolen (børnehaveklasselærerinden) og skolepsykologen har været enige om at anbefale, at et ikke-undervisningspligtigt, skoleumodent barn fik skole-

gangen udsat et år, har man forelagt forældrene disse synspunkter. De fleste forældre har fulgt vore råd med hensyn til udsættelse af skolegangen.

Udvalget vedrørende det skolepsykologiske arbejde:

Arbejdet i det af skoledirektøren i november 1963 nedsatte udvalg med kommissoriet: »En tilbundsgående drøftelse af og eventuel fremsættelse af forslag om ændringer vedrørende det skolepsykologiske arbejde og dets organisation, herunder de forskellige former for specialundervisning, kuratorordning m. v.« har været fortsat i skoleåret 1964-65.

Dette udvalgsarbejde, som har været meget tids- og arbejdskrævende, har belastet kontoret hårdt, idet såvel ledende konsulent for specialundervisningen som de 2 konsulenter Jørgen Gregersen og Gorm Hadrup har været medlemmer af udvalget.

I marts 1965 kunne udvalget afgive en betænkning på 81 sider. Betænkningen er nu til behandling i lærerkredse og skolemyndigheder. Det er Skolepsykologisk kontors håb, at der, i det øjeblik betænkningen med evt. ændringsforslag er vedtaget, vil blive tale om en bedring og ajourføring af en lang række forhold vedr. det skolepsykologiske arbejde og specialundervisningen ved skolevæsenet.

Specialundervisningscenter for Ribe amt:

Der har i skoleåret været ført en lang række forhandlinger vedr. etableringen af et center for specialklasser for stærkt hæmmede elever i Ribe amt. Skolepsykologisk kontor har deltaget i disse forhandlinger, har administreret undersøgelsen af elevklientellet til disse specialklasser og har forberedt alt det praktiske vedr. disse klassers start.

I henhold til den i foråret 1965 mellem Ribe amts skoledirektion og Ribe amts skoleråd samt Esbjerg, Ribe og Varde byråd indgåede aftale skal der efter behov oprettes specialklasser for følgende kategorier af stærkt hæmmede elever: tale-, høre-, syns- samt bevægelseshæmmede.

Undervisningen skal finde sted på normalskoler under Esbjerg kommunes skolevæsen, og undervisningen skal ledes af Esbjerg kommunes ledende konsulent for specialundervisningen.

Det ser ud til, at der pr. 1. september 1965 vil være behov for at oprette sådanne center-specialklasser i følgende omfang:

2	klasser for bevægelseshæmmede,
2	» » talehæmmede,
3	» » tunghøre.

Deltagelse i møder, studierejser m. v.:

Foreningen af skolepsykologer og konsulenter for specialundervisningen i Danmark har i det forløbne år afholdt 2 faglige møder i Nyborg. Kontoret har været repræsenteret ved begge møder. Jørgen Gregersen og N. J. Bisgaard har deltaget i et kursus vedr. programmeret undervisning på »Skarrildhus« den 21.-22. november 1964.

N. J. Bisgaard har i tiden 1.-5. august 1965 deltaget i Nordisk Psykologmøde i Jyväskylä i Finland.

N. J. Bisgaard har i november 1964 deltaget i Danmarks Hjælpekoleforenings årsmøde i København.

Ved forældremøder på flere af skolerne har skolepsykologerne holdt foredrag dels om skolemodenhedsproblemer og dels om specialundervisningen og »Hvorfor sendes mit barn til skolepsykolog?«

Personale:

På Skolepsykologisk kontor har i det forløbne år været ansat:

Ledende konsulent for specialundervisningen, cand. psych.

Niels Jørgen Bisgaard.

Konsulent for specialundervisningen, Charles Jakobsen.

Konsulent for specialundervisningen, Gorm Hadrup
(udnævnt pr. 1.8.64).

Konsulent for specialundervisningen, Jørgen Gregersen
(udnævnt pr. 1.11.64).

Klinisk psykolog, cand. psych. Inger Matthiessen
(fratrådt 1.4.1965).

Psykiatrisk konsulent: reservelæge fru Bodil Hertz,
Vester Vedsted.

Kontormedhjælp: kontorist fru Birthe Jessen,
kontorist fru Dorit Pedersen
(tiltrådt juni 1965).

Som assistenter har medvirket:

Overlærer Anna Rasmussen, Stormgades skole.

Kommunelærer I. Nygaard Jensen, Danmarksgades skole.

Kommunelærer H. Balslev Pedersen, Vestre skole.

Som kontaktled har medvirket:

Viceskoleinspektør K. Bjørholm, Boldesager skole.

Kommunelærer Aage Sørensen, Rørkjær skole.

Tunghørekonsulentens beretning.

(Ved O. Schultz).

I skoleåret 1964-65 blev foretaget høreundersøgelse af alle elever i 2.—6.—8. og II realklasserne samt ført efterkontrol af tidligere fundne hørenedsættelser, efter at disse var blevet behandlet af speciallæger.

Med gruppeundersøgelsen er der blevet undersøgt 5.958 ører. Efter ørelægebehandlinger blev 2.922 ører efterkontrolleret, heraf 288 ører med udvidet prøve omfattende luftlednings-, hørenerve- og skelneprøve. Skolelægerne med flere henviste 84 elever. Der var 152 ører på tunghørestadiet, men kun 35 elever havde dobbeltsidig hørenedsættelse. Disse elever er blevet henvist til Esbjerg Høreklub. Herfra er der udleveret høreapparater til 13 elever. 6 af dem går i tunghøreklasse, og 9 er anbragt i normalskolen. 3 elever er blevet normalhørende, og apparatet er blevet inddraget. I 17 tilfælde skønnes apparatudlevering ikke

påkrævet, men derimod fortsat ørelægebehandling. For 2 elevers vedkommende er optagelse i tunghørekl. påkrævet.

I samråd med erhvervs- og vejledningskontoret for tunghøre er der blevet ført kontrol med 5 tidligere elever anbragt i erhverv. Da anbringelsen har vist sig at være heldig, ophører kontrollen.

4 tunghøre elever er efter ansøgning blevet optaget på Statens kursus for tunghøre i Balle ved Vejle i tiden fra den 28.6.—11.7.65.

I tilslutning til undersøgelser, der er blevet foretaget, har vi i det gennemgaaede klientel haft opmærksomheden henvendt på nytårsskyderiets indflydelse på hørelsen. I alt blev fundet 88 elever, hvilket svarer til ca. 2,9 %. I aldersgruppen 7-12 år findes forholdsvis få, der så at sige alle er sagesløse børn, der uforvarende udsættes for eksplosioner som følge af både voksnes og større børns letsindige omgang med fyrværkeri. I gruppen fra 12-16 år er derimod de fleste tilfælde selvforskyldt. Kun i 0,6 % tilfælde var hørelsen normal før nytår. I alle øvrige tilfælde havde man tidligere fundet større eller mindre hørenedsættelser i forbindelse med mellemørebetændelse. Der er således grund til at antage, at der i disse tilfælde er større fare for »knaldskade« end på de normalt hørende.

I forbindelse med en landsomfattende undersøgelse for sundhedsstyrelsen blev sidste kontrolprøve på 56 elever, fra to af byens skoler, foretaget her. Resultatet gav omtrent de samme tal som anført.

Faren for støjskader kan ikke alene findes efter påvirkning af fyrværkeri, men også på anden måde. En ivrig knallertreparatør (16 år) viste samme hørekurve som efter påvirkning af fyrværkeri. Han havde prøvekørt knallerter i et kælderrum.

En ivrig »pigtråds«-musiker havde fået samme skade.

Forældrene bør således ikke alene advares mod brug af fyrværkeri, men mod enhver form for voldsom støj, navnlig når denne frembringes i lukkede rum.

Der er blevet foretaget 120 skylninger for ørevokspropper. 1 elev er i perioder blevet dryppet og skyllet for udflod. 5 elever med kronisk øreflod er blevet skyllet af sundhedsplejerskerne.

Skoleørelægen har foretaget 916 pustninger og henvist 490 elever til klinisk behandling med følgende fordeling:

Forstørrede mandler (Hyp. tons.)	63
Næsesvælgspolypyper (Adenoide veg.)	117
Bihulelidelse — evt. punktur	6
Hæshed — laryngitis simplex	6
Forstørrede kirtler — adenitis colli	8
Svælgkatar — Rhinitis hypertrofica	6

Indre ørelidelser:

Seq. otit. med.	6
otit. interna	11
Mellemørelidelse — otit. cath. chronc.	221
Ekzem i øregang — otit. externa	7
Akut øreflod	4
Kronisk øreflod	1

Næsehulelidelser:

Pus i næsehulen — sinusitis	26
Fortykket slimhinde — chronchae fort.	4
	490

6 elever er blevet undervist i tunghøreklasse. Der er stræbt efter gennemgang af normalt pensum på hvert klassetrin og tillige givet sprogoptræning, høretræning og mund aflæsning.

13 elever har sammen med forældre fået apparatinstruktion. 4 elever har fået speciel talekorrektion, og 4 elever har gået til ambulans mund aflæsning og høretræning.

17 normalthørende har gået til taleundervisning, og der er i normal timeplan blevet læst 3 timer i tunghøreklassen. Endvidere er der i hjemmebesøg eller på skolen ført 701 samtaler med forældre og afsendt 2.482 skrivelser — indkaldelser og journaluddrag til skolelæger, høre-klinik og psykologer.

Følgende har aflagt besøg:

- 4 kursister fra Herning.
- 2 lærerinder fra Amerika.
- 5 tunghørelærere fra Hamborg.
- Dr. Peter Duus, Washington.
- Erhvervs- og vejledningskonsulent Wagner Olesen, Fredericia.
- Aurelius Jensen, Høre-klinikken, Esbjerg.

Faglige arbejder:

- 14.12.64. Seminariet — »Talelidende børn«.
- 15.2.65. Seminariet — »Hørenedsættelser + hørehæmmede børn«.
- 7.4.65. Forældremøde for evnesvage børn — »Talelidelser blandt evnesvage«.
- 12.5.65. Børnehavelærerinder fra Ribe amt:
»Barnets sprogopfattelse + talevanskeligheder«.

Lægekontrollen og ortologisk behandling udøves af skoleørelæge, overlæge S. Fr. Nielsen, specialist i hals-, øre- og næsesygdomme.

Klasselærerinde i tunghøreklassen fru J. Bobjerg.

11 timer ugentligt i tunghøreklassen læst af Orla Jensen.

Kontorarbejde, skylninger og rutinehøreprøver blev udført af fru Helen Nielsen.

Talekonsulentens beretning.

(Ved H. Maigaard-Hansen).

Ved skolevæsenet er der i skoleåret 64-65 taleundervist 85 elever ambulans.

Behandlingsårsagen og fordelingen mellem drenge og piger kan ses på følgende skema:

	Drenge	Piger	I alt
Stammen	23	4	27
Udtalefejl	21	14	35
Læsp	6	4	10
Snøvl eller hæshed ...	3	2	5
Spastikere	5	1	6
Andre	1	1	2
I alt	59	26	85

Af disse elever er 33 færdigbehandlet i årets løb, 5 elever henvist til en taleklasse under specialundervisningscentret, og 1 elev er overgået til videre behandling under forsorgscentret i Ribe.

Den ambulante taleundervisning er givet af hørekonsulent O. Schultz, tale- og hørepædagog O. Turell og talekonsulenten.

Den individuelle taleundervisning af elever med talevanskeligheder i spastikerklassen på Gammelby skole er givet af talekonsulenten.

Efter henvisning fra Skolepsykologisk kontor gennem indstilling fra skolerne er der undersøgt 67 børn.

Rådgivning er efter anmodning af skolelægerne, skoletandlægerne og klasselærere givet i 40 tilfælde.

Der er som sædvanlig givet lærer- og forældrevejledning i den udstrækning, det er ønsket, ligesom der, især hos stammere, er foretaget gentagne hjemmebesøg.

I enkelte tilfælde har taleinstitut, høreklinik og forsorgscentret været rådgivende.

Talekonsulenten har fra 25.10.64 til 19.12.64 været på et af Danmarks lærerhøjskole afholdt suppleringskursus for lægeaut. talepædagoger.

Rendbjergghjemmet.

(Ved forstander Hans Novrup).

Rendbjergghjemmet har i skoleåret 1964-65 haft 21 elever, 4 piger og 17 drenge, der fordeler sig på følgende skoler:

1 elev fra Danmarksgades skole.	2 elever fra Stormgades skole.
2 elever fra Gammelby skole.	9 elever fra Spangsbjergskolen.
1 elev fra Grådybskolen.	4 elever fra Vestre skole.
2 elever fra Jerne skole.	

Gennemsnitsopholdstiden har været 6 måneder.

15 elever har efter opholdet genoptaget undervisningen i Esbjerg. For 4 elevers vedkommende er der foretaget skoleflytning efter hjemtagelsen. En elev er udskrevet af skolen fra Rendbjergghjemmet, medens en er anbragt under Børneforsorgen. 4 elever fortsætter på Rendbjergghjemmet.

Fritidshjems lærerinde frk. Tove Bundgaard har virket som medhjælper.

I skoleåret har hjemmet haft besøg af 65 forældre og flere gamle elever.

Ribe Statsseminariums afgangsklasse har som led i undervisningen aflagt besøg, ligesom hjemmet har haft observanter fra skolehjemmene Gravenshoved og Loddenhøj.

Skolebespisningen.

(Ved hovmester Carl Erik Olsen).

Den gældende ordning er følgende:

1. Den hidtil foranstaltede morgenbespisning, der ikke har været inde under nogen refusionsordning, er fortsat ydet.
2. Der ydes både i sommer- og vinterperioden $\frac{1}{4}$ liter sødmælk dagligt til elever, der tilmelder sig.
3. Til elever, der ifølge udtalelse fra skolelæge, f. eks. efter forslag fra lærer, sundhedsplejerske eller socialrådgiver, har behov derfor, udleveres der dagligt en gratis oslofrokostpakke.
4. Der ydes ikke vitaminpiller.
5. Ordningen omfatter 1.-10. klassetrin, begge incl., samt -- når spise-pausen falder i disses skoletid -- børnehaveklasserne.
6. Der gives interesserede iøvrigt, lærere og elever, adgang til at købe oslofrokost mod betaling af fremstillingsprisen.

Morgenbespisningen finder sted på Gammelby skole, Rørkjær skole, Stormgades skole og Grådybskolen.

Morgenbespisningen på Fuglebakkeskolen, der etableredes i 1960, blev på grund af manglende tilslutning bragt til ophør pr. 1/3 1965.

Regnskab for året 1/4 1964-31/3 1965 viser følgende:

1. Bespisningsudgifter:		
a. Morgenbespisningen		
21.909 portioner		47.556,68
= 2,17 kr. pr. portion.		
b. Mælkeydelse i tiden		
1/4 1964-31/3 1965:		
elever i 1.- 7. klasse	1.086.473 port.	
elever i 8.-10. klasse	79.136 port.	
betalende lærere og		
elever	15.676 port.	
	1.181.285 port.	= 287.053,11
= 24,30 øre pr. port.		
Herfra går indgåede		
beløb ved salg		3.584,34
		283.468,77
c. Oslofrokost (uden mælk)		
i tiden 1/4-30/4 64 og		
1/11 64-31/3 65:		
Lægehenviste elever	292.666/2 stk. mad	
betalende lærere og		
elever	130.160/2 stk. mad	
	422.826/2 stk. mad	= 122.079,35

	Transport	122.079,35	
Herfra går indgåede beløb ved salg		19.940,00	
		<u>102.139,35</u>	
			433.164,80
2. Forrentning			2.008,72
3. Afskrivning			994,86
			<u>436.168,38</u>

Herefter refusion ydet fra statskassen med $\frac{1}{3}$ af følgende udgifter:

1. Mælk 1.-7. klasse	264.012,94
2. Oslofrokost til lægehenviste	102.139,35
3. Forrentning	2.008,72
4. Afskrivning	994,86
	<u>369.155,87</u>

hvilket gav en refusion på 123.051,96

Frirejser med statsbanerne i 1964.

Der blev udstedt i alt 5.205 fribilletter til sommerferierejser for skole-søgende børn i Esbjerg, hvoraf 2.897 billetter var til elever over 12 år og 2.308 billetter til elever under 12 år. Desuden ydedes der fri rejse til sommerlejre m. v. for 1.037 elever og 103 ledsagere.

Kommunens udgifter ved disse rejser har i alt andraget kr. 31.139,12.

Feriekolonier.

Ansøgninger til feriekolonier sommeren 1965:

	I	II	IIx	III	IIIx	I alt	Pi.	Dr.
Boldesager	15	10	19	69	0	113	55	58
Danmarksgade	9	15	13	54	2	93	48	45
Gammelby	8	39	10	97	1	155	80	75
Grådybskolen	3	3	5	56	5	72	39	33
Jerne	16	13	5	58	0	92	31	61
Rørkjær	20	16	29	76	6	147	67	80
Spangsbjergskolen	7	13	13	75	1	109	41	68
Stormgade	1	0	5	44	4	54	28	26
Vestre	2	9	8	30	1	50	30	20
Østre	4	4	0	35	1	44	24	20
Rendbjergshjemmet m. fl. ...	0	0	0	18	1	19	5	14
I alt	85 (58)	122 (127)	107 (130)	612 (695)	22 (41)	948 (1052)	448 (531)	500 (521)

Sønderho.

(Leder: fru Anna Ehmsen).

S I	fredag	den	7/5	—	onsdag	den	26/5
S II	tirsdag	»	1/6	—	fredag	»	18/6
S III	fredag	»	25/6	—	torsdag	»	15/7
S IV	tirsdag	»	20/7	—	mandag	»	9/8

Feriehjemmet i Sønderho har i tiden 7. maj til 9. august 1965 modtaget 325 børn fordelt på 4 hold, med 6.332 kostdage i alt.

Den samlede vægtforøgelse var 215 kg. Sundhedstilstanden har været nogenlunde; der var en del influenza på I hold, og på IV hold var der en del mavetilfælde. En dreng blev sendt på hospitalet med brækket arm, men kom tilbage igen.

Uden for skoleferien har børnene haft 2 timers daglig undervisning, og ellers er de blevet beskæftiget med frivilligt praktisk arbejde af forskellig art.

Ligesom sidste år blev feriehomeet i tiden fra skoleårets begyndelse til 25. september benyttet til 1 dags lejrskole, og ca. 1.400 børn var i dette tidsrum gæst 1 døgn på feriehomeet.

1914 Sønderho feriehem 1964

Ja, så har feriehomeet i Sønderho lagt det første halve århundrede bag sig.

Dette fremgår bl. a. af skoleudvalgets protokol, der oplyser, at på mødet den 15. maj 1914 lød »Sag nr. 5«: »Til at føre Tilsyn med Feriekolonien valgtes: Til første Feriehold Hr. Lærer Thiim med Hustru. — Til andet Feriehold Hr. Lærer Enkegaard. — Til Holdet før Sommerferien antoges Lærerinde Frk. L. Christensen«.

Protokollen oplyser også, at man først lejede sig ind (150 kr. for en sommer) og dernæst købte »Hr. P. Thøgersens Hus i Sønderho med et

tilliggende Areal paa 18000 Kvadratalen« for 2.500 kr.! — Protokollen oplyser endvidere, at med rumforandringer, inventar o.s.v. sneg det hele sig op til i alt 6.000 kr.!

»Hr. P. Thøgersens Hus i Sønderho« så nu ikke ud som huset over disse linier. Meget er sket i løbet af det halve århundrede. Mest efter besættelsesperioden, der betød, at feriehemmet af »de fremmede« blev gjort uanvendeligt, hvorefter det meste af hjemmet måtte genopbygges. Hjemmet blev herefter genindviet i maj 1948.

Rendbjerg.

(Leder: Emil Lindholm).

R II torsdag den 3/6 — fredag den 18/6

R III fredag » 25/6 — torsdag » 15/7

R IV tirsdag » 20/7 — mandag » 9/8

Feriekolonien i Rendbjerg modtog i tiden 3/6 til 9/8 1965 i alt 242 elever i 58 dage med tilsammen 4.682 forplejningsdage. Den samlede vægtforøgelse var 186 kg.

Kostplanen var som sædvanlig lagt efter dr. Jakobsens responsum.

Sundhedstilstanden var kun nogenlunde. Vi havde 4 ambulanceudrykninger — 1 med brækket arm, 3 med blindtarmsbetændelse — samt flere transporter med almindelig lejebil til Landshospitalet. Desuden endnu 1 ambulance til hjemtransport til Esbjerg af syg elev. Endvidere har vi haft de uundgåelige forstuvninger, sammensyning af småsår, halsbesværigheder, maveforkølelser samt mange sårrensninger og plastring af sår og rifter og tillige en del insektstik. Det dårlige vejr med kulde, blæst og regn har sandsynligvis været hovedårsagen til mange af de anførte besværigheder, bl. a. maveforkølelser. Og det må her anføres, at mangel på et passende opholdslokale i dårligt vejr må bære sin store del af skylden for det manglende gode helbred hernede og særligt i år, hvor vejret som nævnt har været særlig dårligt.

Vi har med held søgt at dæmme op for børnenes slikkevaner ved bl. a. at bede børnene lade forældrene vide, at de ikke bør sende slik, men kun frugt o. l. til børnene, da al modtagen slik vil blive tilbageholdt og først tilbageleveret børnene ved hjemsendelsen. Børnene er frivilligt kommet og afleveret modtagen slik, og flere forældre har udtrykt tilfredshed med denne ordning. Kun i et tilfælde har vi modtaget protest fra en moder, men i det store og hele er ordningen lykkedes. Den i lejrens umiddelbare nærhed oprettede slikkiosk er flyttet bort af mangel på søgning herfra.

Børnene blev beskæftiget med de sædvanlige 2 timers daglig undervisning i dansk og regning på R II, og alle holdene deltog i sport, særlig svømning, livredning og fodbold og nogle få med frivilligt arbejde.

Lejlighedsvis blev børnene i hold på 10 elever og 1 tilsynsførende sendt på ekskursioner til egnens historiske og minderige steder. Endvidere forevistes film af underholdende og instruktiv karakter.

Tillige deltog mange af børnene såvel drenge som piger i håndarbejde og udnyttede i høj grad de tilsendte tøj- og garnrester fra Esbjergskolerne.

Vejret i sommer var som tidligere nævnt ret dårligt med kulde, regn og blæst, dog havde R II nogen sol.

Fire af børnene blev hjemtaget af forældrene grundet længsel.

To piger blev hjemsendt grundet på forskellige forseelser, bl. a. naturligt ophold på drengesovesalen og rygning m. m.

Jeg kan ikke slutte denne beretning uden stærkt at beklage, at en feriekoloni, som hvert år rummer flere hundrede børn, hvoraf nogle er svagelige, ikke råder over et passende stort lokale, som kan rumme ca. 100 personer i dårligt vejr, og som eventuelt kunne deles i to passende klasseværelser til lejrskolebrug. Såfremt vor gamle feriekoloni og lejrskole engang må kasseres grundet på sin alder og tilstand, er det vel hensigten at bygge en ny. Kunne man så ikke allerede nu udarbejde en plan til en ny lejr og inkorporere det ønskede store lokale i en sådan og bygge det nu. Hver sæson afholder vi her i lejren ca. 15 afslutningsfester for lejrskoler og feriehold.

Feriekolonien Stenderup Hage.

(Leder: J. P. Strandbæk).

SH II	torsdag	den 3/6	—	fredag	den 18/6
SH III	fredag	» 25/6	—	torsdag	» 15/7
SH IV	tirsdag	» 20/7	—	mandag	» 9/8

Feriekolonien ved Stenderup Hage pr. Varmark modtog i tiden 3/6-9/8 1965 3 hold ferie børn på i alt 217 børn i 58 dage, hvilket giver i alt 4.197 kostdage. - Den samlede vægtforøgelse blev 252,3 kg, pr. barn i gennemsnit er det 1,11 kg.

Til trods for den kolde og våde sommer har vi oplevet en udmærket sæson på Stenderup Hage, idet sundhedstilstanden har været ualmindelig god. Der har været nogle få tilfælde af halsbetændelse og forkølelse, men det blev et dårligt år for koloniens læge. Derimod har der været mange børn, som har lidt af hjemlængsel, hvad det dårlige vejr har sin store del af skylden for. - På det første hold (SH II) var vejret nogenlunde, så børnene efter de 2 timers daglige undervisning kunne opholde sig ude i det fri, hvor dagene går med boldspil, gymnastik, ordnet og fri leg, badning og lange spadsereture i omegnen. Det giver appetit, røde kinder og solbrændthed.

Men på SH III var det anderledes. Vejret var så slet, at det var lige ved at skabe problemer. - Der blev i høj grad brug for de tøj- og garnrester, skolevæsenet havde sendt os. Både pigerne og mange drenge syede og strikkede, så det var en fornøjelse at se på. Klasseværelset lignede ofte en stor myretue. Blev man træt af at være flittig, slappede man af ved et eller andet af vore mange spil, eller man tegnede med blyant eller farvekridt. Vi har ikke tidligere brugt så mange ark tegnekardus som i sommer. Men så snart det blev opholdsvejr, måtte børnene ud at røre sig i den friske luft. Så blev der badet i Lillebælt, og der blev foretaget lange spadsereture. - På sidste hold — SH IV — artede vejret sig noget bedre, så der kunne drives mere sport: fodbold, håndbold, langbold og lidt atletik. Der blev arrangeret orienteringsløb, og der blev bygget hytter i engen. Vore flinke fodboldspillere udæskede københav-

nerne i Frydenborglejren til en dyst, der endte 11-0 i vor favør — naturligvis. Og en af de sidste aftener, da vejret var fint, men køligt, afbrændtes et stort bål på stranden som punktum for en god sommer.

2 børn blev hjemtaget, uden at der blev givet nogen grund derfor. Børnene — en dreng og en pige — var flinke og rare.

Efter sidste holds hjemsendelse fik kolonien besøg af 31 grønlandske børn, samt to voksne danske ledsagere, fra Sukkertoppen. Det blev en oplevelse for såvel de grønlandske børn som for koloniens personale.

Kolonien har desuden været benyttet til forskellig kursusvirksomhed samt af Mødrehjælpen.

Ny benyttelse af en feriekoloni.

(Ved Grete Weye Hansen og Gerda Dybdal Christensen).

Rekreationsophold for mødre med spæde og små børn har gennem årene vist sig at være en værdifuld hjælp, ikke blot for mor og barn, men for hele hjemmet, idet moderen kommer hjem med friske kræfter og bedre mulighed for atter at klare dagliglivets krav. Derfor har mødrehjælpen med tak modtaget det gode tilbud fra Esbjerg skolevæsen om at låne lejrskolekolonien Stenderup Hage.

Dette tilbud har nemlig givet os mulighed for at tilbyde mødre, der ikke alene har små børn, men også skolesøgende børn, et ferieophold i fri omgivelser væk fra deres hjemlige milieu, der ofte betyder dårlige boligforhold og usikre økonomiske forhold.

Ferieopholdene har ligget i månederne april og september/oktober. I de to år, vi har haft tilbudet om at låne Stenderup Hage, har vi haft 2 forårshold og 1 hold i eftersommeren pr. år, og i alt har der deltaget 56 mødre og 247 børn.

Men hvordan benytter man en lejrskole, bygget og indrettet til et stort hold børn og unge, til mødre med hver sin flok børn? Ja, når mødrehjælpen rykker ind i Stenderup Hage-lejren, varer det ikke ret længe, inden der er flyttet om på meget. Vi har indrettet os således, at hver mor får et familierum sammen med sine børn, og den enkelte mor passer selv sine børn med tøj, vask og renlighed. Til de mindste børn har vi medbragt små senge og barnevogne — noget der nok sætter sit præg på hele området.

Ferieopholdene falder jo i reglen på de tider, hvor der er undervisningspligt for skolebørnene, og dette område må jo passes. Børnene er blevet undervist ca. 3 timer dagligt. Undervisningen er foregået samlet for alle aldersklasser i ét lokale. De børn, der er under skolealderen, skal også beskæftiges både ude og inde. Til indendørslegen bruger vi de to klasseværelser, hvor de fleste skoleborde kommer i baggrunden, og så er der god gulvplads, synes man, inden børnene tager lokalerne i brug, men nej, på et øjeblik vrimler det med alskens legetøj, og ved bordene udfolder børnenes fantasi sig i farver, stof, papir, skaller, sten og ting og sager fra traveturene ved strand, skov og levende hegn. Uden-dørs er der meget, der skal undersøges nærmere, og især stranden er meget tiltrækkende, selv om det i dagens løb kan blive til mange våde sokker, hvad der nok kan gibbe i mors sind. Derimod er skoven et sted, der, i hvert fald i begyndelsen for nogle, rummer »grimme mænd«, «inderjanere» og spøgelser, men det går efterhånden over, når man har været i skoven med mor eller »frøken«.

Dagens måltider er imødeset af alle. Når skibsklokken lyder, stormer store og små til og finder sin plads. Hver families børn sidder sammen, og hver mor sørger for sine børn sammen med en del af personalet. Når børnene så er færdige, er det mors tur til at spise, og da passer medhjælperne alle børnene, så mor kan spise i fred og ro, hvad hun jo sjældent får lov til derhjemme. Mors madro bliver håndhævet meget strengt, selv om de mindste kan have svært ved at forstå, at de ikke kan få lov at sidde på skødet, mens mor spiser.

Ligeledes er lærerværelset, som vi bruger som opholdsstue for de voksne, tabu for børnene. Her skal man kunne sidde og hygge sig i fred, når man ikke har pligter eller er ude.

For mor har pligter, selv om det er ferie. Dels er lediggang i 14 dage ikke tilfredsstillende for nogen, dels har vor økonomi gjort, at vi må klare os med så få hjælpere som muligt, og endelig er beskæftigelses-situationen jo sådan, at det er svært at få hjælp. Men vi fordeler arbejdet, så ingen bliver snydt, og veludført arbejde belønnes med en ekstra kop køkkenbordskaffe, der er højt værdsat. Så bliver der jo samtidig lejlighed til at snakke lidt om dagens og hjemmelivets store og små problemer.

Det er for mødrenes skyld, at mødrehjælpen er gået ind for disse ferieophold, og det medfører, at vi forsøger netop at skabe en ferie for mødrene. Nok har hun sine pligter med at holde sit soverum i orden,

og desuden har hun en gang i løbet af dagen et job i den fælles hus- holdning, enten ved opvask eller tøjvask. Resten af tiden kan hun be- nytte, som hun ønsker — læse, sy, strikke eller gå ture med eller uden sine børn, blot hun passer sin egen og børnenes spisetid. Midt på dagen holdes der siesta i lejren. De mindste trænger til en middagslur — mor kunne måske også tænke sig det —, og imens er de øvrige børn på trave- tur med lærer og børnemedhjælper, og så kan det faktisk lade sig gøre, at hele lejren er helt stille. Sidst på dagen har hver mor opsyn med sin flok, så personalet også kan få et par timers velfortjent hvil.

Når aftenmadens mellemmadder indtages, er alle ved at være trætte, de mindste er ved at falde i søvn over maden og bliver hurtigt puttet hen, og når de større har spist, slutter dagen for dem med lidt stilleleg og sang. Så varer det ikke længe, inden der er ro, og de voksne samles til et par hyggetimer og aftenkaffe. Vi snakker, har lidt munter under- holdning og konkurrence, lysbilleder eller film, og nogle aftener på hvert hold går med foredrag f. eks. om ernæring eller lignende emner, som moderen nok kan have brug for derhjemme.

Til ferielejrens hyggeaften har vi af og til gæster, bl. a. skolelæge L. M. Jakobsen og frue og skolesundhedsplejerske B. Bækgård. Disse gæster har med liv og sjæl underholdt mødrene med oplæsning og sam- taler om sundhedsmæssige emner.

Når et ferieophold har varet 14 dage, er alle vel også ved at længes hjem, og der er såmænd lige så stor spænding, den dag bussen skal komme krybende omkring hjørnet ved marinestationen for at hente flokken hjem igen. På vejen hjemover har bussen i reglen mere at slæbe på — man har taget på i vægt — det sidste hold mødre, 10 i alt, havde tilsammen taget 30 kg på i vægt — og der skal også være plads til sjove sten og andet, man har fundet eller fremstillet i ferien.

Det er vort indtryk, at disse ferieophold har meget stor betydning for de børn og især for de mødre, der har deltaget. Mødrene bliver fritaget for en del af deres daglige pligter og økonomiske spekulationer, sam- tidig med at de er i nye omgivelser og kommer sammen med andre mennesker. Ja, kort sagt, kommer ud af den daglige gænge. At dette har været værdsat af mødrene, tror vi at have klart bevis for, idet vi siden starten med ferieophold på Stenderup Hage har startet en mødreklub, som ledes af skolesundhedsplejerske frk. Bækgård, og hvor man mødes 2 gange om måneden i vintertiden. Fremmødet har været over al for- ventning, og det tør vi tage som bevis for glæden ved arrangementet, som jo også i den sidste ende kommer hele familien til gode.

Mødrehjælpen har været glad for dette tilbud fra Esbjerg skolevæsen og håber, at vi også fremover kan arrangere disse ophold, hvortil vi hidtil har modtaget økonomiske tilskud fra Esbjerg kommune.

Skolevæsenets fritidsvirksomheder.

Om formålet m. v. henvises til det i tidligere årsberetninger anførte. Fritidsvirksomhederne har i tiden 1. oktober 1964 til 30. september 1965 haft følgende omfang:

<i>Vinterhalvåret:</i>	Okt. kvartal	Jan. kvartal	
Hobbyvirksomhed	21 hold	22 hold	
Skoleteater	7 »	8 »	
Sløjd	10 »	10 »	
Gymnastik og boldspil	18 »	20 »	
Keramik	6 »	4 »	
Formning	1 »	2 »	
Håndarbejde	2 »	2 »	
	65 hold	68 hold	133 hold
Svømning			21 »
			154 hold
 <i>Sommerhalvåret:</i>			
Skolehaver		3 hold	
Svømning		251 »	
Atletik		11 »	
Gymnastik og boldspil		6 »	
Skoleteater		1 »	
			272 hold
			I alt 426 hold

I oktober kvartal deltog 1.257 elever, i januar kvartal 1.151 elever og i sommerperioden 3.823 elever, hvilket sammenlagt giver 6.231, hvorefter den gennemsnitlige deltagelse pr. hold har været 15 elever.

Til sammenligning kan anføres, at de tilsvarende tal for det foregående år var:

Oktober kvartal	63 hold
Januar kvartal	59 »
Svømning — oktober og januar kvartaler	21 »
Sommerhalvåret	287 »
	I alt 430 hold

med et samlet antal deltagende elever på 5.945 og en gennemsnitlig deltagelse pr. hold på 14 elever.

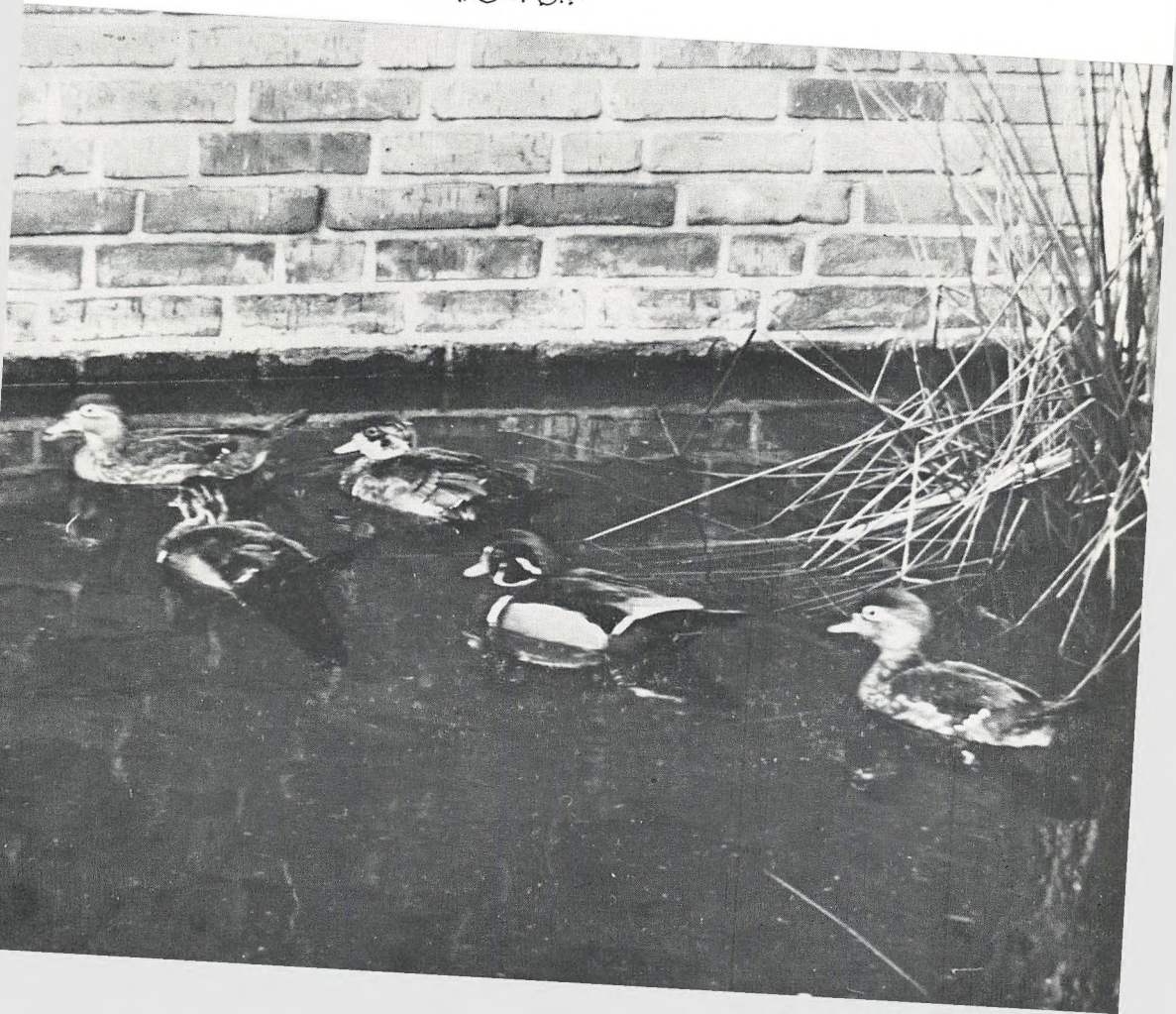
Skolehaven ved Rørkjær skole.

(Ved lærer Harry Ehmsen).

Midt i april blev arbejdet i skolehaven påbegyndt. Der var fra starten meget god tilslutning, ca. 75, og denne tilslutning holdt sig til hen sidst

Børnehave- og anden idyl

Skolehave

på sommeren. Vejret var meget regnfuldt i april og begyndelsen af maj, og det bevirkede, at en del af det udsåede frø rådne, men trods alt blev det en god sæson, hvor der blev høstet gode afgrøder af såvel grøntsager som frugt.

Som sædvanlig blev vi generet af ubudne gæster, som fandt fornøjelse i at ødelægge haverne.

Forhåbentlig bliver hegnet repareret, inden den nye sæson sætter ind. Lærer E. Klein, Boldesager skole, havde ligesom de sidste 2 år en afdeling af skolehaven med elever fra Boldesager, Østre og Danmarks-gades skole.

Skolehaverne bag Danoanlægget.

(Ved lærer Aksel Madsen).

Skolehaven åbnede den 7. april med stor travlhed. Der har i år deltaget 91 elever fordelt med 53 fra Grådybskolen, 20 fra Vestre skole, 15 fra Spangsbjergskolen og 3 fra byens øvrige skoler.

Interessen for haverne var indtil sommerferien meget stor, men svandt så en del bl. a. på grund af det dårlige vejr og de sædvanlige tyverier fra haverne.

Den frivillige svømmeundervisning.

Spangsbjergskolens svømmesal.

Vinteren 1964-65.

(Ved overlærer Erik Vind).

Den 1. oktober 1964 startede den frivillige svømmeundervisning i Spangsbjergskolens svømmesal efter følgende plan:

1964	Drenge:	Hold	Elever
Oktober:	Rørkjær, Grådyb og Stormgade	6	89
November:	Boldesager, Danmarksgade, Vestre og Østre	6	94
December:	Gammelby, Jerne og Spangsbjerg	6	97
		<hr/>	
		I alt:	18 280
<hr/>			
1965	Piger:	Hold	Elever
Januar	Rørkjær, Grådyb og Stormgade	6	87
Februar	Boldesager, Danmarksgade, Vestre og Østre	6	100
Marts	Gammelby, Jerne og Spangsbjerg	6	85
		<hr/>	
		I alt:	18 272
<hr/>			

Undervisningstiden var fra kl. 16,00-19,00, mandag, tirsdag, torsdag og fredag. På grund af bassinets begrænsede kapacitet — ca. 40 elever pr. time — havde kun elever fra 4. klasse adgang.

Deltagere.

Skole	Drenge	Piger	I alt
Boldesager	21	33	54
Danmarksgade	24	22	46
Gammelby	19	25	44
Grådyb	15	39	54
Jerne	16	21	37
Rørkjær	27	50	77
Spangsbjerg	101	17	118
Stormgade	30	19	49
Vestre	15	18	33
Østre	12	26	38
Andre	0	2	2
I alt	280	272	552

Den frivillige svømmeundervisning i Boldesager friluftsbad.

Sommeren 1965.

(Ved overlærer Erik Vind).

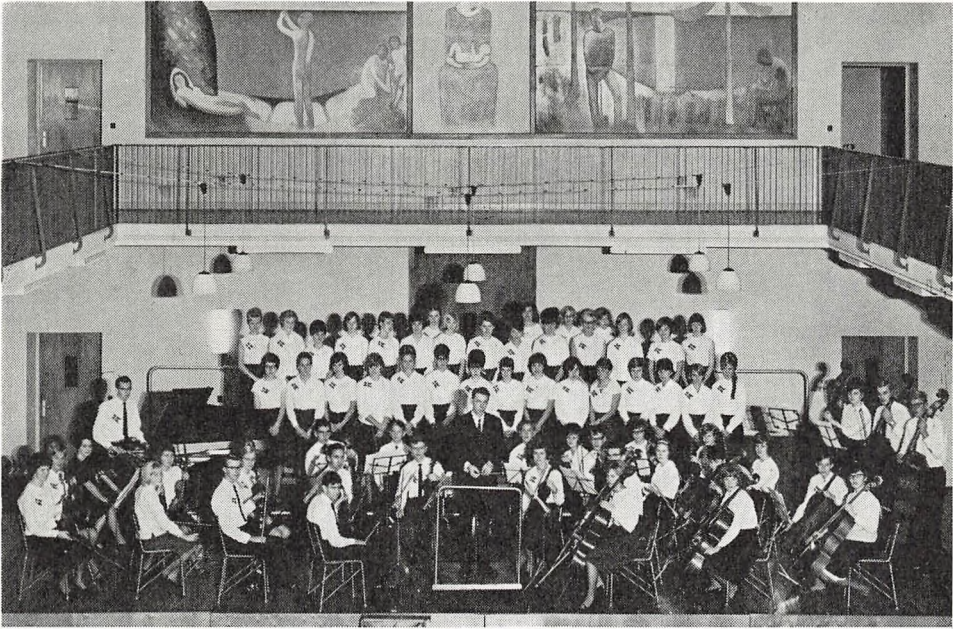
Undervisningen blev gennemført efter følgende plan:

Kursus	Dato	Skoler	Hold	Elever
I	17. maj — 4. juni	Grådyb og Spangsbjerg	33	442
II	9. juni — 24. juni	Danmarksg., Stormg., Vestre ...	40	597
III	25. juni — 10. juli	for alle skoler	39	497
IV	12. juli — 24. juli		28	378
V	26. juli — 11. aug.		33	434
VI	12. aug. — 27. aug.		Gammelby, Jerne, Østre	40
	30. aug. — 3. sep.	Svømmeugen	—	—
VII	6. sep. — 17. sep.	Boldesager, Rørkjær, Veldbæk	38	489
			251	3415

Undervisningstiden var fra kl. 7,00-12,00 i ferien og fra kl. 15,00-19,00 før og efter ferien. Der var 6-7 lærere på hvert kursus.

Oversigt over deltagere og prøver.

Skoler	Deltagere	Svømmer- prøver	Fri- svømmer- prøver	Liv- redder- prøver	Prøver i alt
Boldesager	645	58	51	34	143
Danmarksgade	198	9	2	4	15
Gammelby	250	22	5	4	31
Grådyb	270	26	33	5	64
Jerne	484	54	31	16	101
Rørkjær	352	40	19	12	71
Spangsbjerg	250	54	43	11	108
Stormgade	207	17	9	4	30
Vestre	111	7	13	4	24
Østre	259	36	27	10	73
Esbjerg realskole	18	5	2	0	7
Udenbys	371	14	9	4	27
I alt	3415	342	244	108	694

Sang og musik.

Skolevæsenets pigekor og orkester.

(Ved sang- og musikkonsulent V. Birch).

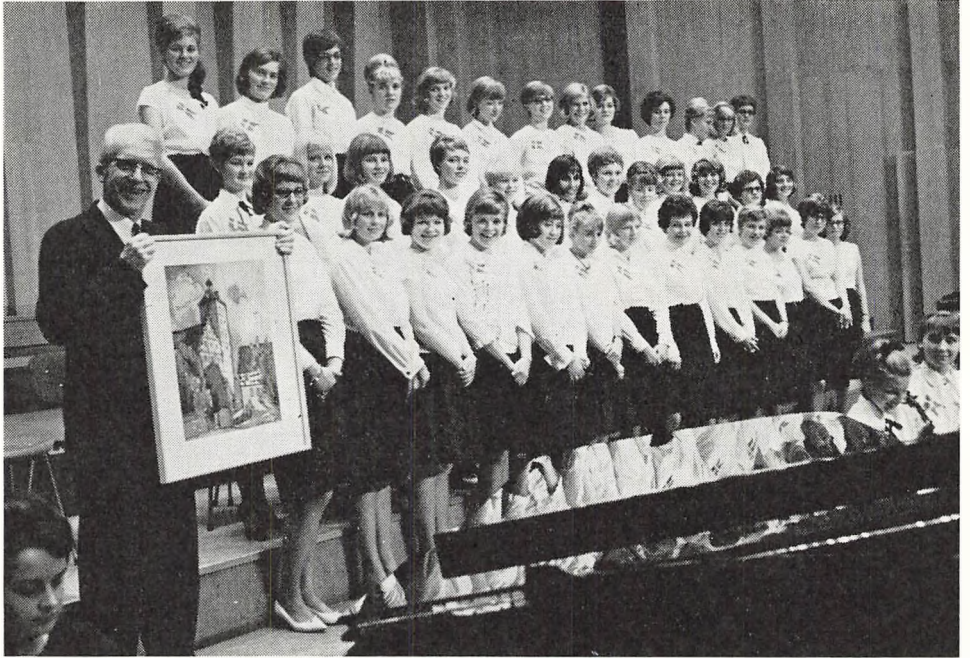
Efterårsferien var for 6. år i træk også i 1964 helliget koncertrejsen til Kreis Lemgo i Tyskland, denne gang som led i en »Dänische Woche« omfattende udstilling af moderne esbjergensiske kunstneres værker, film, foredrag m. m. Som officielle gæster fra byen var endvidere inviteret politikere og embedsmænd.

Kor og orkester gav som sædvanligt 3 koncerter, hvoraf den ene som forrige gang fandt sted i den fremragende koncertsal i Bad Salzuflen for medlemmer af Theaterring II.

Derudover ved hjemkomsten koncert i Statsskolens aula og medvirken ved forskellige lejligheder, bl. a. »Vestkysten«s julekoncert og Skoledirektørernes årsmøde på Hotel Esbjerg.

Skolekoncert.

Vestjysk Symfoniorkester har traditionen tro atter i år gennemført en koncert for skoleelever alene. Som altid var der fuldt hus af interesserede elever fra de højere klasser, og navnlig gjorde janitsharen Olaf Jensen fra Sønderjyllands symfoniorkester lykke ved gennemgangen af slagtøjets mange instrumenter i Kjeld Roikjors: »Xylofonkoncert«. Pro-

Viceborgmester T. Permin med skolevæsenets pigekor i koncertsalen i Bad Salzuflen får overrakt et billede fra Kreis Lemgo som minde om Dänische Woche i 1964.

Blokløjten er et meget populært instrument.

Der er også nogle, der lærer at at spille på cello — og mange andre instrumenter.

grammet i øvrigt omfattede 1. sats af Schuberts »Ufuldendte« samt Glinka: Ouverture til »Ruslan og Ludmila«.

Det er glædeligt at kunne konstatere, at musikinteressen går frem år for år blandt skoleungdommen, og tillige mærke den forståelse fra hjemmenes side for at lade børnene få del i et område, der ligger ud over det rent faglige. På hver skole findes i dag et rigt musikliv, der tager sigte på at indføre børnene i musikkens verden fra den første begyndelse til det mere fremskredne stade. Ikke mindst med Orff-instrumenternes indførelse åbnes nye veje til den umiddelbare musikglæde gennem alle disse nye slaginstrumenters mange og let tilgængelige muligheder for musikudøvelse i et frugtbart fællesskab i denne gren af de musiske fag.

Samtidig undervises i stigende omfang i de ordinære instrumenter i et omfang som aldrig tidligere.

Skolevæsenet indkøber hvert år nye instrumenter til supplerung af den i forvejen bestående samling, så man stadig i større omfang kan udlåne til elever.

Blokfløjteundervisningen i 3. klasse betragtes som den obligatoriske instrumentale begyndelse, før eleverne tilbydes lån af andre instrumenter.

I instrumentundervisning, sammenspil i orkestre samt kor deltager ca. 18 % af eleverne fra 3.-10. klassetrin i den frivillige, gratis musikundervisning.

»Vesterhavsdrengene«.

(Ved B. O. Dalby).

Skolevæsenets blæseorkester »Vesterhavsdrengene« fejrede den 20. juni 1964 10 års jubilæum med en koncert på Kurhotellet, Fanø. Koncerten blev optaget af Danmarks Radio. Efter koncerten var forældreforeningens bestyrelse vært ved en middag for orkestrets medlemmer med borgmester H. Rasmussen, skoledirektør N. P. Andersen og musik-konsulent V. Birch som særligt indbudte. Orkestret fik overrakt gaver fra borgmesteren, skoledirektøren og musikkonsulenten, endvidere var der kommet mange blomsterhilsener og gaver fra tidligere elever, skolevæsenets pigeorkester og strygerorkester, Esbjerg jernbaneorkester m. fl.

I det forløbne år har »Vesterhavsdrengene« medvirket ved følgende arrangementer:

- 20-8-1964 koncert på Esbjerg havn i anledning af indvielsen af den nye bedding.
- 14 og 18-9 skoleidrætsstævnet på Esbjerg stadion.
- 19-12-1964 julekoncert og koncert på Hotel Esbjerg for Esbjerg Fiske-skipperes Skibsforsikringsselskab.
- 3-4-1965 ved Civilforsvarets befalingsmandsmøde, hvor orkestret blev præsenteret for borgmesteren.
- 23-4-1965 Skoledirektørmødet på Hotel Esbjerg.
- 2-6-1965 Koncert på Spangsbjergskolen.
- 9-6-1965 Koncert for gæster fra de nordiske lande.
- 26-6 til 11-7 1965 Koncertrejse til Berlin.

Samarbejdende organer.

Esbjerg kommune - Børne- og skolebibliotekerne.

(Ved overbibliotekar Ingrid Vig Jensen).

Beretning 1. april 1964 til 31. marts 1965.

Udlånsvirksomheden i børne- og skolebibliotekerne udviste en stigning i benyttelsen på 19.914 bind eller 9,1 %, idet der i alt udlåntes 237.890 bind eller ca. 25 bind pr. skolesøgende barn. Stigningen er ret jævnt fordelt på alle afdelinger.

Læsesalsbenyttelsen er steget med 0,8 %, en stigning, som først og fremmest skyldtes udvidelse og nyindretning af lokalerne på Rørkjær og Boldesager skoler.

Den 3-årige opbygning af *klassehåndbiblioteker* er fortsat og ændringer på grundlag af de indhøstede erfaringer planlagt.

Håndbogsopgaver til brug for biblioteksorientering i skolerne er afprøvet og udsendt til alle skolebibliotekarer.

Der har været afholdt 8 *bogvalgsmøder* og et *fællesmøde for skole- og børnebibliotekarer* samt medhjælpere, hvor statistikskemaet blev gennemgået og nye regler for beregning af timetallet efter udlånstillenes størrelse blev forelagt af skolebibliotekar *M. Kruse Hansen*, som ved samme lejlighed blev lykønsket til sin udnævnelse som skolebibliotekskonsulent for Esbjerg kommune.

Børnebibliotekarerne har medvirket ved 6 *bogvalgsmøder* for områdets biblioteker og orienteret nye lærere ved Esbjerg kommunes skolevæsen om børne- og skolebibliotekernes virksomhed. Elever ved Esbjerg Børnehaveseminarium har som sædvanligt aflagt besøg på børnebiblioteket med deraf følgende orientering om småbørnsbøger.

Den ledende børnebibliotekar og kontorassistent Grethe Hansen har deltaget i rationaliseringskurser på Hindsgaul med henblik på en forenkling af arbejdsgangen vedrørende det tekniske arbejde.

Hovedbiblioteket

har været åbent 245 dage og udlånt i alt 86.177 bind (1963-64: 77.023 bind), en stigning på 11,9 %. Der blev indmeldt 759 nye lånere (1963-64: 715). I øvrigt henvises til den statistiske årsoversigt.

34 7. klasser har aflagt besøg på Centralbiblioteket og fået 2 timers orientering af en bibliotekar fra børne- eller centralbiblioteket.

101 emnesæt er udlånt til skolerne bl. a. omhandlende: Folketingsvalg, Mellemøsten, U-landene i Afrika, Kirker, Boliger i mange lande, Græsk teater, Danmark 1848-1864.

Der er udlånt 215 frilæsningssæt med et samlet bindtal på 5.545. Enkeltudlån til lærere udgjorde 2.606 bind.

Det samlede udlån til skoler og lærere udgjorde 25.027 bind, en stigning på 21,4 %.

Hylderevision har fundet sted på Østre, Boldesager, Veldbæk og Spangsbjerg skoler. Bogbestanden er gennemgået med henblik på kassation på alle 11 skoler.

Eventyrtimer for mindre børn har været arrangeret vinteren igennem med et besøg fra 10-37 børn pr. gang. Ved en konkurrence om kendte billeder fra bøger indkom ca. 100 besvarelser.

Der er udsendt 1.970 hjemkaldelseskort, medens bibliotekets bud har afhentet bøger 322 steder.

Skolebibliotekerne.

Det samlede udlån på skoler udgjorde 151.713 bind, en stigning på 7,6 %. 4.913 børn var indtegnet som lånerne. I øvrigt henvises til omstående statistiske oversigt.

Af skolernes bogbestand er sammensat 331 frilæsningsæt med i alt 8.599 bind.

Personalet 1/4 1964—31/3 1965.

<i>Overbibliotekar:</i>	Ingrid Vig Jensen
<i>Børnebiblioteket:</i>	
Børnebibliotekar:	Minna Svensson.
»	Inge Uglvig Christiansen.
»	Margit Christensen.
Bibliotekarelev:	Jytte Steffensen 1/9—31/10 1964.
»	Hanne Norberg 1/11—31/12 1964.
Kommuneassistent:	Grethe Hansen.
Kontorist:	Henny Schmidt fratrædt 31/5 1964.
»	Gertrud Christensen tiltrædt 1/9 1964.
Kontormedhjælper:	Margrethe Weiling.
»	Esther Lykke Jensen fratrædt 15/8 1964.
»	Karin Dybvad Olesen 16/7—31/10 1964.
»	(Jonna Pedersen 10/8—11/8 1964).
»	Gitte Ipsen Sørensen 17/8—4/9 1964.
»	Margrethe Pedersen tiltrædt 1/1 1965.
Kontorelev:	Gerda Andreasen.
Bogopsætter:	Gert Schmidt.
»	Anette Brøndberg fratrædt 31/5 1964.
»	Irma Larsen fratrædt 31/12 1964.
»	Otto Hansen tiltrædt 1/1 1965.
<i>Skolerne:</i>	
Boldesager skole:	Overlærer Ingolf Mortensen.
»	Overlærer Tage Christensen.
Danmarksgades skole:	Overlærer Just Villumsen.
»	Overlærer Hans Schnell.
Gammelby skole:	Overlærer Jens Lambertsen
»	+ 2 vikarer til 31/3 1965.
Grådybskolen:	Overlærer M. Kruse Hansen. Skolebibliotekskonsulent
»	fra 1/1 1965.
»	Overlærer Ellen Nielsen.
»	Overlærer Duval B. Christensen.
Jerne skole:	Lærer Eli Børge Poulsen.
»	Overlærer P. Daugaard.
»	Lærerinde Inger Iversen fratrædt 1/7 1964.
»	Lærerinde Grethe Knudsen tiltrædt 1/7 1964.
Rørkjær skole:	Overlærer Ulla Vorm.
»	Lærer Svend Åge Larsen.
Spangshjergskolen:	Lærer Jørgen Erenbjerg.
»	Lærerinde Elisabeth Nielsen.
Stormgades skole:	Overlærer Laurits Nielsen.
»	Overlærer Selmer Krogh.
Veldbæk skole:	Førstelærer Axel Knudsen.

Vestre skole:	Overlærer K. Bang Mikkelsen.
»	Lærer Rasmus Bebe.
Østre skole:	Overlærer Børge E. Hansen fratrædt 1/8 1964.
»	Overlærer Gerda Løkkegaard.
»	Lærer Mogens Brandt tiltrædt 1/8 1964.

Statistisk årsoversigt 1964-65.

Bogbestanden pr. 31/3 1965	Faglitt.	Skønlitt.	I alt	Heraf på læsesal	Tilvækst	Afgang
Boldesager skole	2.538	3.554	6.092	1.227	388	218
Danmarksgades skole ...	2.741	3.034	5.775	1.416	325	162
Gammelby skole	2.514	3.400	5.914	1.187	601	385
Grådybskolen	2.983	5.764	8.747	1.192	693	349
Jerne skole	2.744	4.333	7.077	1.254	918	253
Rørkjær skole	2.836	3.547	6.383	1.412	430	297
Spangsbjergskolen	1.148	3.696	5.844	945	438	64
Stormgades skole	2.933	4.000	6.933	1.635	389	208
Veldbæk skole	884	850	1.734	475	127	74
Vestre skole	2.579	2.866	5.445	1.247	308	224
Østre skole	2.533	2.890	5.423	1.236	284	167
Hovedbiblioteket	8.890	15.995	24.885	2.273	2.721	2.617
Bogbestand ialt	36.323	53.929	90.252	15.499	7.622	5.018
Klassesæt	9.426	6.889	16.315		2.202	306
Klassehåndbiblioteker ...			3.330		1.634	4

Antal udlånte bind Læsesalsbesøg	Fag- litt.	Skøn- litt.	I alt	Frilæsningssæt		Læse- sals besøg	Udlån af samtlige frilæsnings- sæt i klasserne
				Sæt	Bind		
Boldesager skole	2.598	10.834	13.432	19	378	1.842	2.039
Danmarksgades skole	1.726	4.659	6.385	23	654	738	4.571
Gammelby skole	4.103	13.713	17.816	34	1.110	1.128	5.809
Grådybskolen	5.381	20.889	26.270	46	1.002	1.853	9.880
Jerne skole	6.583	24.602	31.185	63	1.462	2.583	3.936
Rørkjær skole	2.431	9.637	12.068	43	1.204	1.298	6.000
Spangsbjergskolen	2.159	8.722	10.881	36	828	943	7.010
Stormgades skole	1.591	7.781	9.372	15	435	1.013	2.272
Veldbæk skole	458	2.302	2.760				
Vestre skole	1.767	7.688	9.455	19	433	1.391	2.105
Østre skole	1.934	10.155	12.089	33	1.093	840	8.167
Hovedbiblioteket	24.154	62.033	86.177	215	5.545		
Bogbestand ialt.....	54.885	183.005	237.890	546	14.144	13.629	51.789
Klassesæt			14.623				

Skolespareafdelingen.

Esbjerg og Omegns Sparekasse giver følgende oversigt:

Indestående pr. 1/8 1964	kr. 1.542.504,40
Indbetalt i sparemærker	kr. 32.779,13
Indbetalt i kontanter	» 412.976,00
	» 445.755,13
Tilskrevne renter	» 76.103,73
Sparepræmier	» 1.829,00
	kr. 2.066.192,26
Udbetalt	» 679.343,79
Indestående ultimo juli 1965	kr. 1.386.848,47
Nye konti	909
Udgåede konti	918
Kontoantal 31/7 1965	7.648

Esbjerg og omegns skolebio.

(Ved viceinspektør J. Holmberg).

Esbjerg og omegns skolebio har i skoleåret 1964-65 ikke haft nogle arrangementer.

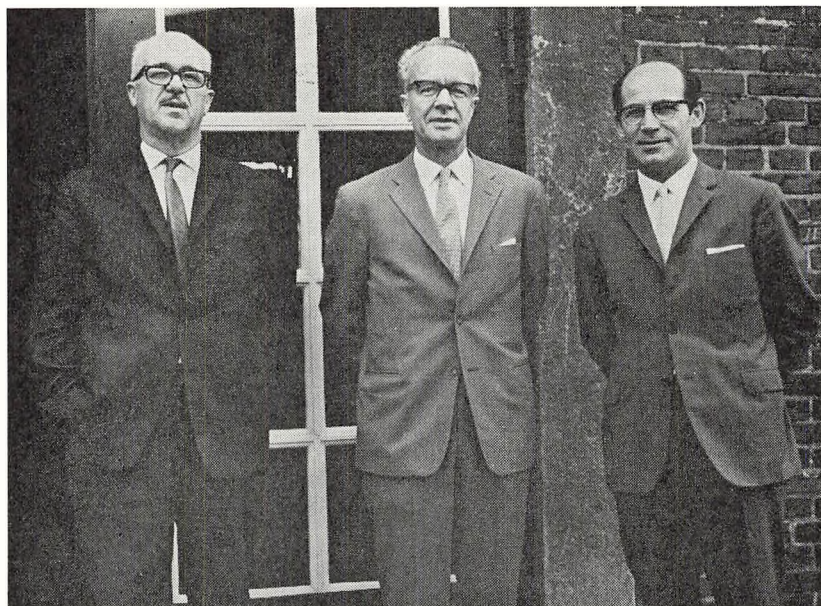
Esbjerg og omegns skolescene.

(Ved skoledirektør N. P. Andersen).

	Elever	Førgældre m. fl.	Indbudte, tilsyn m. v.	I alt	Antal opførelser	Sted
»Det lille thehus«, 15/11 og 16/11	796	116	59	971	3	Teatret
»Scapins rævestreger«, 14/2 og 15/2	800	109	71	980	3	Spangsbj.
Begge stykker udsendtes af Landsskole- scenen.						
	1596	225	130	1951	6	

Til foranstående oversigt skal føjes, at der i dette skoleår for første gang var etableret en »Esbjerg teaterkreds« med tilknyttet »Billetkøbsordning for unge under uddannelse«.

Dette betyder, at »elever« i oversigten betyder elever fra 6., 7. og 8. årgang, idet 9. årgang og ældre indgik under teaterkredsens billetkøbsordning. — Denne havde 1.104 medlemmer, til hvilke der solgtes i alt 6.394 billetter.

*Esbjerg Ungdomsskoles ledere gennem de 25 år.
Viceskoleinspektør Arne Jørgensen (1939-1944). Skoleinspektør Magne
Astrup (1944-1952). Skoleinspektør Henry Mogensen (1952-).*

Private aftenskoler, Esbjerg kommunale fortsættelsesskoler og Ungdomsnævnets øvrige virksomhed.

(Ved skoleinspektør H. Mogensen).

Sæsonen 1964-65 blev den hidtil mest omfattende i skolernes historie med fremgang på alle områder.

Ungdomsskolens 26. skoleår viste yderligere fremgang til 560 elever. Aftenskolerne havde en fremgang på 18 kurser med 310 deltagere. Aftenhøjskolen og »De unges haver« havde en mindre fremgang. »De unges haver« er anført under Aftenskolen.

Teknikerforberedelsen har stadig 2 klasser med 37 elever, hvoraf 17 i disse dage er til eksamen.

A. O. F.	har	haft	kommunelærer	R. Viig Pedersen	som	forstander
F. O. F.	»	»	»	K. Askjær	»	»
L. O. F.	»	»	»	E. Eiskjær	»	»

Aftenskoleudvalget, ungdomsskoleudvalget og ungdomsnævnet har fulgt arbejdet og aflagt besøg i de forskellige afdelinger.

I den efterfølgende redegørelse henviser tallene i parentes til 1963-64.

Aftenskolen:

I 1964-65 gennemførtes 290 kursus (272) med 5.326 elever (5.016), 18,4 i gennemsnit pr. hold (18,4). Undervisningens omfang opgøres i elevtimer, hvoraf der i 1964-65 var 250.170½ (249.743½). Heraf forsømtes 68.052½ (65.777) eller 27,2 % (26,3 %).

Eleverne fordeler sig således:

3.913 kvindelige (3.721) heraf 498 14-18, 972 18-25 år, 2.442 derover
1.414 mandlige (1.285) heraf 117 14-18, 383 18-25 år, 914 derover

Fordeling af kursus:

	Antal kursus	Elever	Elevtimer	
Aftenskolen	15 (58)	333 (1022)	29.187	(74.861½)
A. O. F.	110 (99)	2023 (1823)	83.875	(77.750½)
F. O. F.	138 (84)	2536 (1630)	117.311½	(72.508)
Esbjerg husmoder- forening	13 (16)	210 (266)	9.172	(12.703½)
L. O. F.	8 (9)	135 (170)	7.009	(7.684)
Dansk kvindesamfund ...	6 (6)	89 (105)	3.616	(4.236)

Fagene fordeler sig således:

håndgerning	80 (77)	1308 (1272)	75.331	(76.528)
husgerning	9 (15)	158 (294)	5.980	(17.133½)
engelsk	15 (18)	274 (364)	10.908	(14.632)
tysk	31 (31)	586 (595)	25.800	(24.552)
fransk	5 (6)	128 (140)	4.904	(5.800)
maskinskrivning	9 (13)	173 (217)	7.694	(8.926)
italiensk	4 (5)	85 (96)	3.526	(3.828)
syning af lampeskærme... porcelænsmaling, tegning og maling	27 (29)	515 (547)	10.300	(10.989)
ordblindekursus	20 (15)	386 (285)	23.160	(17.100)
bogbinding	1 (1)	11 (10)	440	(420)
bogføring	3 (4)	53 (64)	3.231	(3.721)
bogføring	5 (4)	88 (77)	3.792	(3.158)
sløjd	5 (3)	78 (39)	4.776	(2.448)
matematik	7 (3)	142 (76)	5.360	(3.260)
sang og musik	7 (8)	127 (157)	4.840	(6.280)
stoftryk	4 (5)	61 (91)	1.830	(2.730)
forskellige fag	56 (33)	1115 (643)	41.930½	(26.043)
teknikerforberedelsen *)	2 (2)	37 (49)	16.368	(22.195)

*) omfatter dansk, engelsk, tysk, regning, matematik og fysik.

Forskellige fag omfatter: fysik, kemi, kursus for vordende mødre, hollandsk, samarittergerning, samfundslære, motorlære, søvejsregler, meteorologi, havebrug, foto, dansk, regnestokkens brug, regnskabsføring for fiskere, spansk, keramik og modellering, teknisk tegning.

Medhjælp ved tilsynet har været: viceinspektør Rode Pedersen, viceinspektør K. Bjorholm, kommunelærerne Arne Helge Jacobsen, Edward Hansen, Villy Nielsen, O. Falsig og Egon Nielsen.

Aftenhøjskolen:

Der gennemførtes 14 kurser (10) med 339 elever (220) og 9.053 elevtimer (7.362). Heraf forsømtes officielt 2.362 (1.930½), 26 %.

A. O. F.	5 hold (8)	119 elever (162)	2.975 elevtimer (3.786)
F. O. F. *)	7 » (1)	117 » (26)	3.993 » (1.560)
L. O. F.	1 » (0)	16 » (0)	384 » (0)
Museumsforen.	1 » (1)	27 » (32)	1.701 » (2.016)

*) heraf 3 foredragsrækker.

Fagene: 3 samfundslære, 3 hjemstavnlære, 1 soc. og samfundsmæssige forhold, 1 kunstforståelse, 2 litteratur, 1 familiekundskab.

Ungdomsskolen:

Efter et festligt 25 års jubilæum den 29. august startede ungdomsskolen sin 26. sæson den 7. september. Det blev den 1. sæson med ungdomsskolen samlet på Rørkjær skole. Det blev samtidig skolens hidtil største klassetal — 35 (30) med i alt 560 elever (531). Også på anden måde markeres en ny epoke, idet vi for første gang har en eksamensklasse på skolen: Engelsk til statskontrolleret prøve. Ved afslutningen den 17. marts var der 420 elever tilbage. Det giver et »frafald« på 25 %, men ser vi på »frafaldet«, får vi følgende oplysning: 22 havde opnået læreplads med deraf følgende anden skolegang, 12 piger flyttede til sygeplejeskoler, 17 fraflyttede byen, 6 blev bortvist, 15 udmeldte sig p. gr. af flytning til yderkvarterer, i alt 72 udmeldelser. Tilbage er et reelt frafald på 68 elever eller 12,1 %, hvilket vist ikke kan siges at være afskrækkende. Ser vi på forsømmelserne (efter fradrag af de udmeldte), forsømtes 9.324 elevtimer af i alt 61.607 elevtimer, eller 15,1 %. Samlingen på én skole har givet større stabilitet.

Piger:

almen linie	8 klasser beg.	131 elever, slut	93 elever
moderne husførelse	1 » »	14 » , »	8 »
sygeplejekl.	1 » »	25 » , »	18 »

Piger og drenge:

almen	4 » »	74 » , »	57 »
erhvervspr.	10 » »	156 » , »	119 »
engelsk	1 » »	14 » , »	5 »

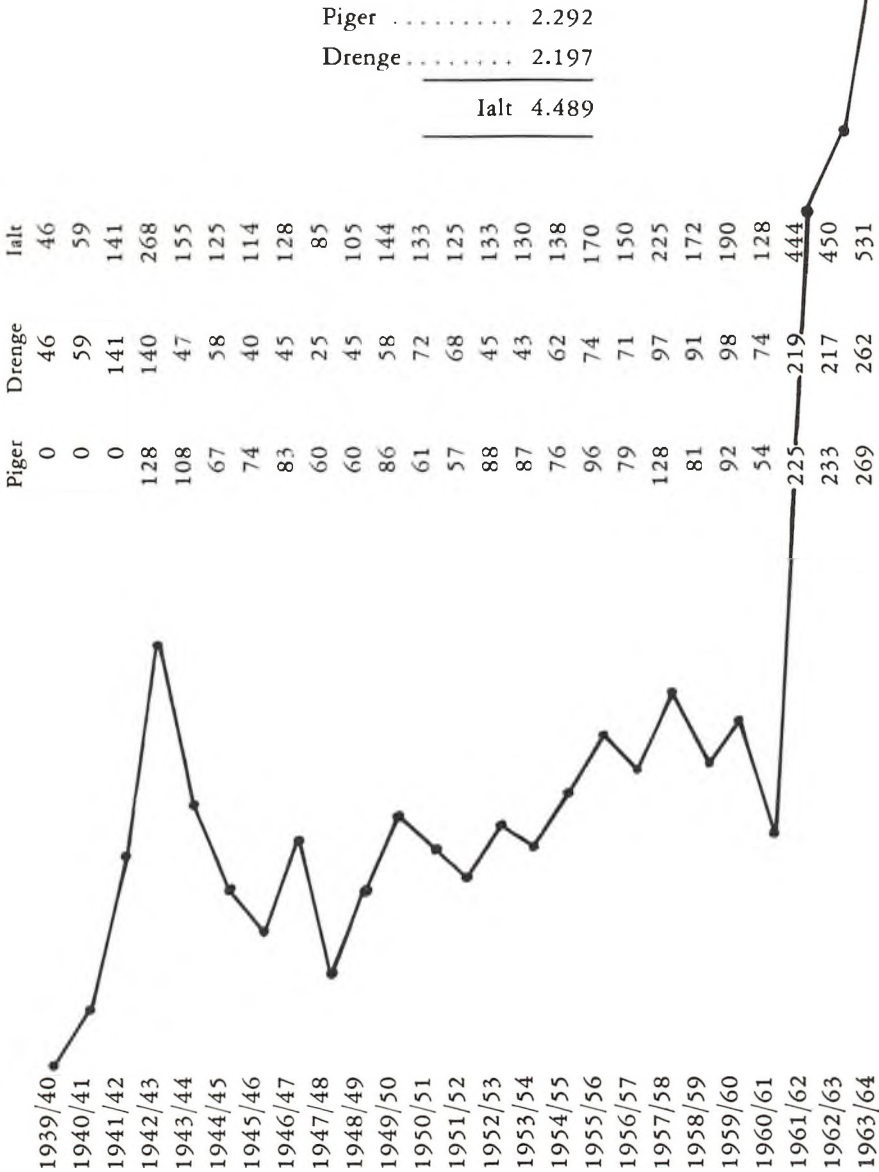
Drenge:

almen	2 » »	31 » , »	31 »
erhvervspr.	7 » »	104 » , »	80 »
transportl.	1 » »	11 » , »	9 »

35 klasser beg. 560 elever, slut 420 elever

Af de almene klasser var der 1 pige- og 2 drengeklasser, der bestod af elever fra hjælpeklasser og fra læseklasser. Disse 3 klasser var i de teoretiske fag delt i 6 hold. Erfaringerne fra disse klasser er ikke de bedste, så vi er besluttede på i de nærmest kommende år ikke at oprette specielle klasser for tidligere hjælpeskoleelever, men placere dem en-

Ungdomsskolens elevtal 1939-64

keltvis i de almindelige klasser. Derimod vil vi fortsætte med specielle klasser for læse- og regneretarderede. Når der er indhøstet erfaringer fra årgangsdelte hjælpekoleklasser, vil vi tage problemet op til ny overvejelse.

Ungdomsskolens elever:

	Unge piger	Unge mænd	I alt
1. Antal elever ved undervisn. begyndelse	270	290	560
2. Fordeling efter antal år i ungdomsskolen:			
1. års elever	181	193	
2. års elever	46	66	
3. års elever	34	29	
4. års elever	9	2	
I alt	270	290	560
3. Fordeling efter alder pr. 1/11 1965:			
14 år	131	120	
15 år	62	82	
16 år	36	51	
17 år	30	35	
18 år	11	2	
I alt	270	290	560
4. Fordeling efter beskæftigelse:			
1. Bude		10	
2. På værksted og fabrik u/ lærekontrakt ...	17	15	
3. Ved landbrug		1	
4. Ved husligt arbejde — barnepiger	60		
5. I butik, på kontor u/ lærekontrakt	3		
6. Kontor- og handelslærlinge	3	5	
7. Lærlinge i håndværk og industri	1	62	
8. Skoleelever 7. klasse	14	11	
8. klasse	64	79	
9. klasse	29	28	
10. klasse	0	0	
eksamensskole	65	63	
9. Anden beskæftigelse		6	
10. Uden beskæftigelse	0	0	
11. Læseklasse	14	10	
I alt	270	290	560

Af virksomhedsbesøg kan nævnes:

Ford, Nordisk Gulf-gas, Vestkraft, Blichfeldt, Laurids Knudsen, Centralbiblioteket.

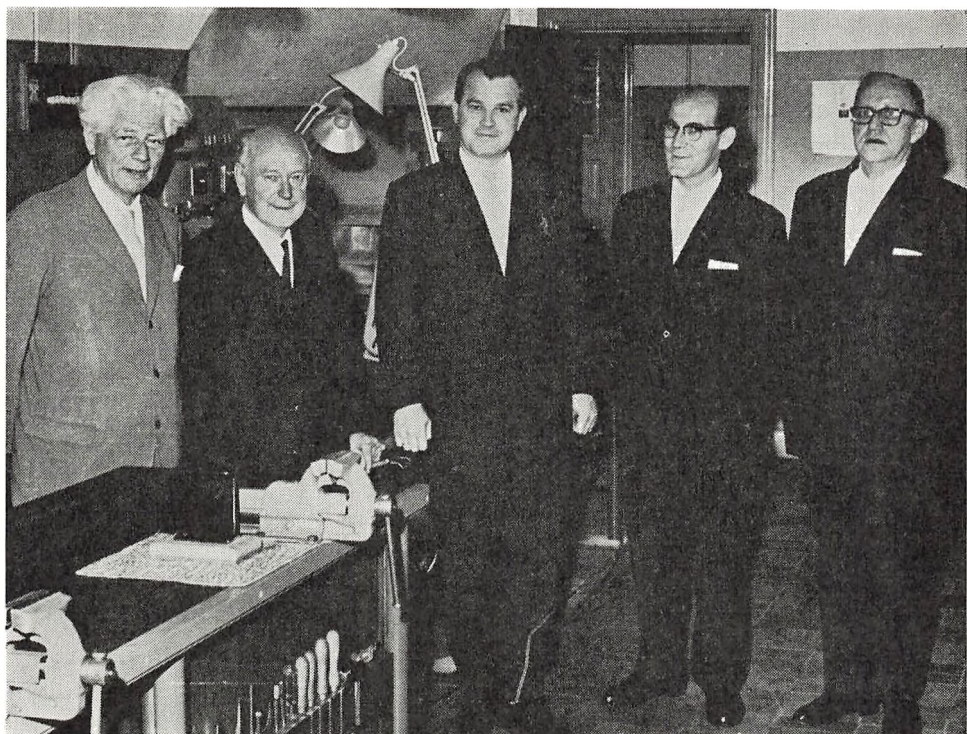
Nordisk Gulf-gas og Sunlight har været på skolen og demonstreret forskelligt materiel.

Samtlige klasser har været på virksomhedsbesøg.

Der har været 2 fester: Nytårsfest og afslutningsfest.

Torsdagsklubben har gennemsnitlig været søgt af 250 elever pr. aften. Vi mangler stærkt et stort samlingslokale til fællesarrangementer.

Vore bordtennisspillere deltog i et stort stævne sammen med byens

25 års jubilæet den 29. august 1964.

øvrige klubber og klubben fra Grindsted. Klubben i Nørregade vandt mesterskabet. Ungdomsskolens klub blev nr. 2.

Alle klubbens aktiviteter var velbesøgte, men vi må især fremhæve nydannelsen med »pigekammeret«. Hermed er afhjulpet et stort savn.

105 elever fra ungdomsskolen overværede teaterforestillingen »Se, men ikke høre«.

Som viceinspektør har H. Loof Nielsen fungeret.

Med denne beretning bringer jeg en tak til alle, der har været medvirkende til gennemførelsen af en god sæson. Takken gælder de godkendende og bevilgende myndigheder, ungdomsskoleudvalg, aftenskoleudvalg, ungdomsnævn, oplysningsforbund, foreninger, skoledirektøren, skoleinspektørerne, pressen samt medarbejdere ved tilsyn og på kontoret og ikke mindst den store lærerstab.

Ungdomsnævnets virksomhed.

Ungdomsnævnet, ungdomsskoleudvalget og aftenskoleudvalget har gennem møder og ved besøg i de forskellige afdelinger nøje fulgt hele virksomheden.

Udover de allerede nævnte områder har man beskæftiget sig med følgende:

1. Ungdomskostskolen i Holsted:

Til de 2 hold, hvortil Esbjerg råder over 20 fripladser (kun for piger), har man tildelt 20 piger disse fripladser. Heraf meddelte senere 4, at de på grund af læreplads o. lign. ikke ønskede at modtage pladsen. 2 piger fik bevilget 10 måneders ophold.

2. Elever på ungdoms- og efterskoler:

I årets løb indkom 40 ansøgninger om komm. tilskud. 27 piger og 13 drenge. Af disse fik 13 piger bevilget i alt 5.036 kr. i tilskud, varierende fra 165—500 kr.

Der har været nogen utilfredshed med, at kun så få kunne opnå tilskud. For 1965-66 har man søgt dette forhold rettet, så alle ansøgere med indtægter indtil 20.000 kr. kan få differencen mellem prisen på skoleophold og opnået statsunderstøttelse, mens alle med indtægter mellem 20.000—30.000 kr. får halvdelen af differencen. Efter beregningerne til budgettet vil udgiften blive ca. 20.000 kr.

3. Fritidsklubberne:

Nedgangen i klubbernes medlemstal fortsættes. Klubberne må udvise større initiativ og opfindsomhed både ved starten af klubberne og i det daglige arbejde. Alle klublederne og deres medarbejdere vil få opfordring til at deltage i kursus til efteråret.

Samarbejdet med de »åbne« klubber, ungdomsskolens klub og de sociale klubber har været fortsat. Nørregadeklubben vandt i år bordtennismesterskabet.

Fritidsklubben i Kongensgade, leder A. Skeem.

Fritidsklubben i Jerne, leder Erik Nielsen.

Fritidsklubben i »Centrum«, leder Kaj Jensen.

Kongensgadeklubben er opsagt til fraflytning pr. 1. jan. 1966. Der arbejdes energisk for at skaffe klubben nye lokaler.

Medlemstal og fremmøde:

Kongensgade ...	87	medlemmer (101),	40	mødte pr. aften (60)
Jerne	70	» (88),	40	» » » (48)
»Centrum«	52	» (53),	24	» » » (30)

I alt 209 medlemmer (242)

Medlemmernes fordeling efter alder og køn:

	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	I alt
Piger	7	8	7	0	3	25
Drenge	40	45	40	27	32	184
	47	53	47	27	35	209

Efter erhverv fordeler de sig således:

100 skoleelever, 54 lærlinge, 23 arbejdsdrenge, 20 bybude, 4 fabriksarbejdere, 3 husassistenter, 1 fisker og 4 uden angiven beskæftigelse.

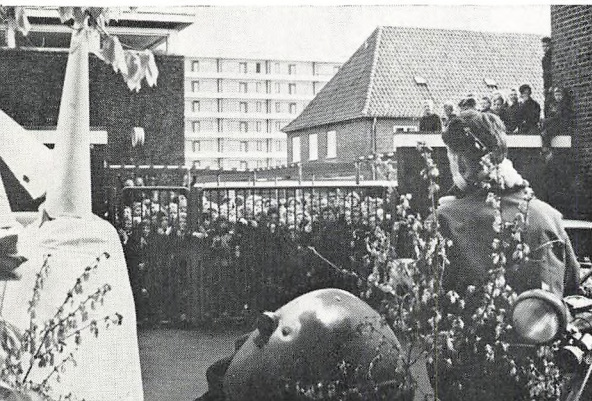

Keramik

Festlige afslutning

4. Tilskud til lokaler:

10 foreninger søgte om tilskud til delvis dækning af udgifter til egne eller lejede lokaler. 7 foreninger fik bevilget 7.944 kr.

Esbjerg idrætsforbund har formidlet afbenyttelsen af gymnastiksalene, som stilles gratis til rådighed. De 24 sale har været benyttet i alt 10.705 timer. Kommunens udgift hertil er beregnet til i alt 71.081,20 kr.

I Esbjerg kommune var der i 1964-65 2.028 piger og 2.028 drenge — i alt 4.056 — mellem 14-18 år. Af disse var der 391 drenge og 243 piger — i alt 634 — eller 15,6 %, der ikke søgte en eller anden form for undervisning.

Med denne beretning bringer ungdomsnævnet og ungdomsskoleudvalget en tak til godkendende og bevilgende myndigheder, til ledere, lærerstab og medarbejdere i de forskellige afdelinger samt til pressen for god omtale.

Esbjerg kvindeforeningers børneparkering.

(Ved fru Helene Kjærsgaard).

Esbjerg Kvindeforeningers Børneparkering sluttede 1. maj sin tredje sæson. Der har været åbent på fire forskellige skoler i byens udkanter i alt 18 timer pr. uge fordelt på ugens fem første dage. Børneparkeringen er lukket på skolefridage. Siden vi begyndte sæsonen den 1. september 1964, har børneparkeringen været besøgt af 3.000 børn i alderen fra 2½ til ca. 6 år. Prisen er stadig 2 kr. pr. barn pr. gang, og for de penge, der bliver tilovers, efter at forsikringerne er betalt, har vi anskaffet en stor del solidt legetøj af samme type, som man bruger i børnehaverne. Mange af børnene kommer igen gang på gang, og mødrene fortæller, hvordan de ivrigt spørger, om de snart skal derhen igen. En del er søskende, og når det er enebørn, viser det sig, at de hurtigt lærer at være mellem de andre børn og tilpasse sig. Mødrene er taknemmelige for denne håndsrækning til at få børnene betryggende anbragt i en tid, hvor det er så vanskeligt at få huslig hjælp, hvis de selv er optaget uden for hjemmet nogle timer.

Esbjerg årskursus for lærere og lærerinder i Ribe amt.

(Ved skoleinspektør Sv. A. Werborg).

I kursusåret 1964-65 undervistes på 32 hold i alt 530 elever; i alt gennemførtes 1.805 lærertimer eller 26.066 elevtimer.

Der har været afholdt 13 årskurser, hvoraf 2 har været tredjeårshold, 1 andetårshold, og 10 har været førsteårshold; 11 af disse kurser har været afholdt i Esbjerg; undervisningsfagene var:

dansk, engelsk, tysk, latin,
historie, matematik, biologi,
metalsløjde, sang og musik samt skolebibliotekskundskab.

Der har været afholdt 10 kortere *metodiske kurser* i følgende fag:

dansk sprog, formning, matematik, fysik
og »Orff«-musik;

af disse kurser afholdtes de 5 i Esbjerg.

I 8 studiekredse — hvoraf de 3 i Esbjerg — behandlede følgende emner:

gruppearbejde, deletimer og orientering.

På et feriekursus i Esbjerg, der var tredjeårskursus, afsluttedes et 1. årskursus i engelsk.

Til afholdelse af de forskellige kurser er der fra staten modtaget 66.222 kr. til årskurser, 8.991 kr. til metodikkurser og 3.000 kr. til studiekredse; desuden har vi atter i år haft den store glæde, at såvel Ribe amts skolefond som byrådene i Esbjerg, Ribe og Varde har ydet os økonomisk støtte med henholdsvis 7.000 kr., 8.500 kr., 500 kr. og 600 kr.; eleverne har indbetalt 3.059 kr.

Esbjerg Musikhøjskole.

(Ved forstander Erik Riberholt).

Beretning om Esbjerg Musikhøjskoles undervisningsperiode fra 1. sept. 1964 til 31. maj 1965 — skolens anden sæson.

Esbjerg Musikhøjskole påbegyndte sin anden sæson den 1. september og havde allerede fra sæsonens begyndelse en udmærket søgning. Som sædvanligt var pressen velvilligt interesseret og gav skolen en udmærket omtale, således at publikum var vel informeret.

Skolens elevtal var stedse stigende i sæsonens løb, således at skolen ved sæsonens slutning den 31. maj 1965 havde 133 elever i den egentlige (individuelle) instrumental- og vokalundervisning, 18 elever i legestuen og 32 deltagere i musikhøjskolens kor.

Fagfordelingen blandt skolens elever og deltagere ser således ud:

Klaver	91 elever	Kornet	1 elev
Violin	11 »	Slagtøj	1 »
Viola	1 »	Orgel	1 »
Cello	0 »	Sang	15 elever
Bas	2 »	Legestuen	18 »
Blokfløjte	6 »	Kor	32 deltagere
Trompet	4 »	Forsk. kurser	17 »

Som sidste år må der med beklagelse konstateres, at alt for mange elever kaster sig over klaverspillet, idet som vist foran ikke færre end 91 af samtlige 133 elever spiller klaver.

Ved optagelsesprøverne på Vestjysk Musikkonservatorium i sommer havde musikhøjskolen tre elever, der søgte ind på konservatoriet. Alle tre bestod optagelsesprøven.

Musikhøjskolen har i den forløbne sæson taget initiativ til at få to vidt forskellige kurser sat i gang.

Musikhøjskolen har oprettet en musikalsk legestue — den kan høres langt ned ad gaden.

På et givet tidspunkt stod musikhøjskolen uden lærer i legestueafdelingen. Fru Hvidberg Hansen, som havde lovet at forestå hele undervisningen her, blev på grund af hendes mands forflyttelse nødt til at forlade landsdelen, endda med forholdsvis kort varsel. Da der ikke i Esbjerg var læreremner, der umiddelbart kunne gå ind i arbejdet, så jeg ikke anden udvej end at søge at få en lærerkraft udefra, der dels kunne videreføre undervisningen af legestueholdet, dels kunne lære i alt fald en ny leder op. Til min store overraskelse og glæde indvilgede statsprøvet musikpædagog, lederen af det kgl. danske musikkonservatoriums afdeling for småbørnsundervisning, fru Karin Høgenhaven i selv at påtage sig denne opgave.

Fru Høgenhaven og jeg planlagde et 3 måneders kursus i småbørnsundervisning, som efter behørig annoncering og bekendtgørelse søgtes af i alt 6 lærere, deriblandt den nuværende leder af musikhøjskolens legestue, fru Vibeke Bröchner. Dette kursus gav anledning til, at Vestjysk Musikkonservatorium fik lejlighed til at have et lignende kursus løbende, idet fru Høgenhaven ledede et sådant for konservatoriets musikpædagogstuderende.

Efter et meget omfattende forberedelsesarbejde startedes den 1. oktober 1964 et kursus for folkeskolelærere i musikopdragelse i folkeskolen. Dette kursus er i sin idé gået ud fra Danmarks Lærerhøjskoles årskursus i sang og musik, men er på forskellige måder udvidet, bl. a. med et større fag- og stofområde, samt udvidet rent tidsmæssigt, idet kurset

simpelt hen er strakt over tre år. Dette er gjort af hensyn til kursisterne, der som lærere virker i det daglige skolearbejde i deres respektive embeder og følgelig kun kan afse en del af deres arbejdsindsats i kursusarbejdet.

Dette kursus havde det første år 11 deltagere.

Kurset er godkendt af Danmarks Lærerhøjskole og gennemføres her i Esbjerg i snævert samarbejde med Esbjerg Årskursus og dets leder, skoleinspektør Werborg.

Det samlede antal undervisningstimer på Esbjerg Musikhøjskole udgjorde i tiden 1. sept. 1964—31. maj 1965 2.422 $\frac{5}{6}$ timer excl. lærerkursusets timer.

Som sidste år er eleverne ikke alene kommet fra Esbjerg, men tillige fra byens opland — endog fra dens fjernere opland.

Med hensyn til skolens drift og undervisning er den gået fortræffeligt. Samarbejdet mellem Boldesager skole og Esbjerg Musikhøjskole er gået godt og gnidningsløst og ligeså samarbejdet mellem lærere og elever. Det lader derfor til, at skolen ikke alene har vist sin berettigelse, og at dens fædre dermed har set rigtigt, da de tog initiativet til skolens start og etablering, men at den også har fundet en form at virke indenfor, der i alt fald for nærværende nogenlunde passer til dens formål.

Friluftsbadene.

Med hensyn til størrelse og udstyr m. v. henvises til det i årsberetningen for 1957-58 anførte.

Badene har i sommeren 1965 været benyttet i følgende omfang:

Boldesager friluftsbad.

Åbent i tiden 14. maj—19. september 1965.

	Driftstimer		Bade	
	1965	1964	1965	1964
Kommunens skolevæsen i undervisningstiden	360	(345)	13.661	(15.631)
Skolevæsenets fritidsvirksomhed	380	(368)	37.233	(38.804)
Esbjerg statsskole	24	(32)	460	(697)
Sct. Nicolai skole	21*	(24)*	137	(154)
Esbjerg seminarium	35	(34)	1.085	(884)
Svømmeklubben »Esbjerg« ...	137 $\frac{1}{2}$	(133)	7.500	(6.500)
Statens gymnastikinspektion .	40 $\frac{1}{2}$ **	(40 $\frac{1}{2}$)**	932	(980)
Dansk livredningsforbund ...	11	(11)	170	(185)
Offentligheden	400	(420)	17.378	(17.934)
	1.373	(1.365$\frac{1}{2}$)	78.556	(81.769)

* 18 timer i 1965 og alle timer i 1964 er fælles med skolevæsenets egne driftstimer i undervisningstiden.

** 18 timer i 1965 og 18 timer i 1964 er fælles med skolevæsenets egne driftstimer under fritidsvirksomhedens benyttelse og er ikke medtaget i sammentællingen.

Grådybbadet.

Åbent i tiden 14. maj—19. september 1965.

	Driftstimer		Bade	
	1965	1964	1965	1964
Kommunens skolevæsen i undervisningstiden	290½	(332½)	11.370	(13.378)
Skolevæsenets »svømmeuge« .	25	(25)	1.500	(1.500)
Esbjerg realskole	23*	(30)*	466	(494)
Statens sømandsskole	53	(74)	864	(2.648)
Svømmeklubben »Esbjerg« ...	67	(67½)	2.000	(1.500)
Offentligheden	908½	(946)	57.519	(56.843)
	<u>1.345</u>	<u>(1.450)</u>	<u>73.719</u>	<u>(76.363)</u>

* 22 timer i 1965 og 25 timer i 1964 er fælles med skolevæsenets egne driftstimer i undervisningstiden og er ikke medtaget i sammentællingen.

Som det vil ses, har der i de to bade i 1965 tilsammen været 152.275 bade mod 158.132 i 1964.

Tilsvarende viser tallene for offentlighedens benyttelse 74.897 bade i 1965 mod 74.777 i 1964.

Sydjysk Ungdomskostskole, Holsted.

(Ved forstander S. N. Friborg).

Det forløbne år (aug. 64—maj 65) har stået i byggeriets tegn. Den plads, der var tilovers til undervisning og beboelse, var ringe, og belægningen måtte derfor blive mindre. 1. kursus (august—december) var besøgt af 39 piger, mens det andet kursus, hvor pladsforholdene var endnu ringere, kun var på 29 piger. En del af disse 29 havde også været elever i foregående kursus og fik altså 10 måneder i alt. Disse 10 måneder afsluttedes med 9. klasses prøve, idet 8 elever aflagde prøve i regning, 5 i dansk, 3 i engelsk, 10 i moderne husførelse og 9 i maskinskrivning, mens en elev, der i forvejen havde passeret 9. klasse, aflagde prøve til teknisk forberedelseseksamen i matematik og fysik.

Fremover vil det være sådan, at vi har et 10 måneders kursus fra september til juli, sluttende med 9. klasses prøve, og sideløbende hermed to 5 måneders kurser uden prøve.

Selve byggeriet har nu nået sin afslutning, og fra næste skoleårs begyndelse vil vi have gode arbejdsforhold både ude og inde.

Regnskabsoversigt.

Udgifter til skoler i 1964—65.

Den samlede konto 16 i Esbjerg kommunes driftsregnskab viser følgende poster:

1-1. Lærerlønninger m. v.	2.392.184,43 kr.
1-3-1. Administration	582.352,85 »
Overføres ...	2.974.537,28 kr.

	Overført ...	2.974.537,28	kr.
1-3-2. Pedeller m. v.		333.024,36	»
1-4-1, 2 og 11. Bygninger og inventar		584.239,14	»
1-4-3. Gas, el. og vand. Varme		475.231,69	»
1-4-4. Rengøring		1.543.760,60	»
1-4-5. Skatter, afgifter og forsikring		16.361,09	»
1-4-6. Forrentning og afskrivning		1.877.444,75	»
1-4-7. Skolebotanisk have		4.731,42	»
1-5-1, 2-1 og 4. Undervisningsmidler, fysiske og natur- historiske samlinger og afskrivning ...		1.113.045,69	»
1-5-2-2. Lærebogsamlinger		14.203,50	»
1-5-2-3. Tilskud til skole- og børnebiblioteker		148.776,82	»
1-6. Stipendier		32.850,00	»
1-7. Befordring af skolebørn til og fra kommunens skoler		24.468,35	»
1-8. Tilskud til undervisning af børn i andre kom- muners skoler		17.851,64	»
1-9. Bidrag til skolefonden		215.811,39	»
1-10. Andre udgifter		929.775,04	»
1-21. Tilskud til statsskoler		116.479,00	»
1-31. Tilskud til private skoler		20.250,00	»
1-51-1. Skolelægeordningen		190.300,33	»
1-51-2. Tandpleje		977.982,38	»
1-51-3. Skolebespisning		313.002,22	»
2-1. Ungdomsundervisning m. v.		349.454,21	»
2-2. Tilskud til handelsskoler og tekniske skoler m. v.		568.986,77	»
		12.842.567,67	kr.
1-12. Indtægter		339.465,36	»
		<u>12.503.102,31</u>	kr.

I disse udgifter er indeholdt følgende beløb, der ikke vedrører skolebørnene i kommunens skoler:

Tilskud til undervisning af børn i andre kommuners skoler	17.851,64	kr.
Foreninger m. v. til lejeafgift vedr. virksomhed med børn under 14 år	27.187,00	»
Udgifter ved offentlighedens benyttelse af Boldesager friluftsbad og Grådybbadet	66.969,19	»
Tilskud til statsskoler	116.479,00	»
Tilskud til private skoler	20.250,00	»
Ungdomsundervisning m. v.	349.454,21	»
Tilskud til handelsskoler og tekniske skoler m. v.	568.986,77	»
	<u>1.167.177,81</u>	kr.

Efter fradrag af disse poster udgør kommunens netto-udgifter	11.335.924,50 kr.
Når hertil lægges	
de i denne sum fradragne tilskud fra staten	
vedrørende	
lærerlønninger	11.643.697,14 kr.
forrentning af og afdrag på	
skolelån	18.490,97 »
stipendier	99.150,00 »
befordring af skolebørn	1.114,70 »
fritidsvirksomheder for skole-	
elever	57.582,00 »
8.-10. klasser	147.264,00 »
realskoler	35.032,50 »
skolelægeordningen	92.210,78 »
skolebespisningen	123.051,96 »
	<hr/>
	12.217.594,05 »
og de fradragne vederlag fra andre kommuner og	
fra forældre	157.168,86 »
	<hr/>
fremkommer følgende udgift vedrørende skolebørn i	
kommunens skoler	<u>23.710.687,41 kr.</u>

Den gennemsnitlige udgift pr. skolebarn og pr. indbygger.

Kommunens udgift efter fradrag af oven-		
nævnte skolebørnene i kommunens skoler	Pr. barn	Pr. indbygger
uvedkommende udgifter	(9.650)	(56.099)
Tilskud fra staten	1.174,71 kr.	202,07 kr.
Vederlag fra andre kommuner og fra for-	1.266,07 »	217,79 »
ældre	16,29 »	2,80 »
	<hr/>	<hr/>
	2.457,07 kr.	422,66 kr.

	Pr. barn		Pr. indbygger	
	Kommunens udgift	Total udgift	Kommunens udgift	Total udgift
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1955—56	591,27	1.005,62	102,20	173,82
1956—57	610,01	1.062,35	107,59	187,37
1957—58	612,32	1.113,32	110,11	200,20
1958—59	615,31	1.234,91	108,87	218,50
1959—60	657,00	1.315,06	117,75	235,69
1960—61	714,30	1.406,85	127,61	251,34
1961—62	854,76	1.853,32	151,34	328,14
1962—63	972,66	2.078,25	167,87	358,69
1963—64	1.062,67	2.213,51	184,33	383,96
1964—65	1.174,71	2.457,07	202,07	422,66

Efterskrift.

Det tunge ansvar.

Forfatteren Michael Tejn har engang sagt:

»Det skal være sådan blandt dem, der har fået det ansvar at bestemme, at de hver eneste dag med deres tanker, deres ord og deres handlinger fører bevis for, at de er klogere, renere og sandfærdigere end dem, de bestemmer over. —

Det skal gælde regeringer og deres folk. —

Det skal gælde forældre og deres børn. —

Og hvem vil så i dag kunne føre fuldgyldigt bevis for deres ret til de pladser, de beklæder?« —

— Hårde ord for enhver, hvis skæbne det blev at bestemme, også selv om dette at bestemme i et demokrati vel må kunne oversættes til noget i retning af at være den ledende i planlægning og rådgivning.

De hårde ord maner til eftertanke henimod dette, at hakkeorden skal vige for samarbejde, og begreberne over- og underordnede overalt, hvor det er muligt, erstattes af medarbejdere.

N. P. Andersen.